

**UCHWAŁA NR LX/1342/2023
RADY MIEJSKIEJ W BIELSKU-BIAŁEJ**

z dnia 20 czerwca 2023 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bielsku-Białej w 2022 roku**

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901)

**Rada Miejska
postanawia**

§ 1. Przyjąć do wiadomości sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2022 r., stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Dorota Piegzik-Izydorczyk

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2022 roku

Spis treści

1. Wprowadzenie	8
1.1. Istotne przedsięwzięcia realizowane w 2022 roku	10
1.2. Realizacja budżetu MOPS	13
1.2.1. Budżet MOPS w latach 2020-2022	13
1.2.2. Realizacja dochodów w roku 2022	18
2. Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej.....	20
2.1. Pomoc finansowa	20
2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym	20
2.1.2. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze i fundusz alimentacyjny	22
2.1.3. Dodatek osłonowy, węglowy i dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła	22
2.1.4. Dodatki mieszkaniowe	22
2.1.5. Dodatki energetyczne i elektryczne	22
2.1.6. Stypendia szkolne	22
2.2. Pomoc środowiskowa	22
2.2.1. Zadania pracowników socjalnych	23
2.2.2. Mieszkania chronione	27
2.2.3. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Podprogram 2021 oraz Podprogram 2021 plus	27
2.2.4. Program osłonowy Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2019-2023	28
2.2.5. Miejski program związany ze zmianą systemu ogrzewania	28
2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne	29
3. Pomoc specjalistyczna	33
3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki	33
3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych.....	33
3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych	33
3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych	33
3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki	33

3.1.5. Asystent rodziny	33
3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej	34
3.2.1. Domy pomocy społecznej.....	34
3.2.2. Ośrodki wsparcia	36
3.2.3. Ośrodki wsparcia dla osób starszych	37
3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych	40
4. Programy oraz Projekty.....	45
4.1. Programy profilaktyczne	45
4.1.1. Realizacja zadań ze środków finansowych z <i>Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022 oraz Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2023 w roku 2022</i>	45
4.1.2. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie <i>Niebieskie Karty</i>	45
4.2. Programy i projekty aktywizacyjne	47
4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych	47
4.3. Programy integracyjne	50
4.3.1. Program p.n.: <i>Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych</i>	50
4.3.2. Program p.n.: <i>Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej</i>	50
4.3.3. Program działalności Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych w Bielsku-Białej <i>Wzgórze Kreatywności przy ul. Wzgórze 14</i>	52
4.4. Programy opiekuńcze	53
4.4.1. Program p.n.: <i>Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej</i>	53
4.4.2. Resortowy Program MRiPS p.n.: <i>Opieka Wytchnieniowa – edycja 2022</i>	54
4.4.3. Program <i>Czyste Powietrze</i>	55
4.4.4. Program osłonowy <i>Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2019-2023</i>	55
4.4.5. Miejski program związany ze zmianą systemu ogrzewania	55
4.4.6. Program MRiPS p.n.: <i>Korpus Wsparcia Seniorów – edycja 2022</i>	56
4.4.7. Program <i>Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej</i> – edycja 2022.....	56
4.5. Pozostałe Projekty	56
4.5.1. Projekt p.n.: <i>Miejskie Centrum Usług Społecznościowych – Rozwój międzypokoleniowych usług społecznych w Bielsku-Białej</i>	56
4.5.2. Projekt p.n.: <i>Infokiosk dla osób niepełnosprawnych</i>	58
4.5.3. Projekt p.n.: <i>Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - BIELSKO-BIAŁA MIASTO NA PRAWACH POWIATU - cz.1</i>	59
4.5.4. Projekt p.n.: <i>Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – BIELSKO-BIAŁA MIASTO NA PRAWACH POWIATU – cz. 2.</i>	59

4.5.5. Projekt p.n.: <i>Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – BIELSKO-BIAŁA MIASTO NA PRAWACH POWIATU - cz. 3</i>	60
4.5.6. Projekt grantowy p.n.: <i>Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych</i>	60
4.5.7. Projekt p.n.: <i>Gościnne Bielsko-Biała. Program integracji dla społeczności ukraińskiej.</i>	61
4.6. Inne Programy	62
5. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze, fundusz alimentacyjny	65
5.1. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka	65
5.2. Świadczenie wychowawcze.....	71
5.3. Fundusz alimentacyjny	72
6. Dodatek osłonowy, węglowy i dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła	76
6.1. Dodatek osłonowy	76
6.2. Dodatek węglowy	76
6.3. Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła	76
7. Świadczenie za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy	79
8. Dodatki mieszkaniowe	81
9. Dodatki energetyczne i elektryczne	83
9.1. Dodatek energetyczny	83
9.2. Dodatek elektryczny	83
10. Stypendia szkolne	86
11. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	88
12. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	93
13. Windykacja należności	96
14. Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS	99
14.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji	99
15. Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka	102
15.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa	102
15.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole	102
15.1.2. Ochrona danych osobowych	103
15.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ	103
15.1.4. Zespół ds. Sprawozdań, Analiz i Komunikacji Społecznej	104
15.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy	104

15.3. Roboty remontowe	107
15.4. Zamówienia publiczne.....	107
16. Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej i polityki społecznej realizowane przez MOPS w 2023 roku	110
17. Zakończenie	115

Informacje wstępne

1. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej działa na mocy *Uchwały Nr XIII/52/90 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 25.10.1990 r. (z późn. zm.)*, w oparciu o art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 9 ust. 1 *Ustawy z dnia 08.03.1990 r. o samorządzie gminnym*.

W roku 2022 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował zadania wynikające m.in. z następujących ustaw:

- Ustawy o pomocy społecznej;
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- Ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- Ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw;
- Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin *Za życiem*;
- Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- Ustawy o zatrudnieniu socjalnym;
- Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- Ustawy o dodatkach mieszkaniowych;
- Ustawy o prawie energetycznym;
- Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- Ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych;
- Ustawy o dostępie do informacji publicznej;
- Ustawy o finansach publicznych;
- Ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne;
- Ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- Ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- Ustawy o pracownikach samorządowych;
- Ustawy o rachunkowości;
- Ustawy prawo zamówień publicznych;
- Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- Ustawy Kodeks cywilny;
- Ustawy Kodeks postępowania administracyjnego;
- Ustawy Kodeks pracy;
- Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
- Ustawa o dodatku osłonowym;
- Ustawa o dodatku węglowym;
- Ustawa o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw;

- Ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw;
- Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
- Ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na realizację zadań wydatkował ogółem kwotę **229.977.022,36 zł** (2021 r. – **280.155.692,28 zł**; 2020 r. – **283.283.341,36 zł**). W okresie sprawozdawczym w tut. Ośrodku przyjęto **47.698** wniosków, przeprowadzono **9.379** wywiadów środowiskowych, wydano **32.539** decyzji, sporządzono **533** protokoły z wywiadów przeprowadzonych na podstawie ustawy o dodatku węglowym oraz ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw oraz **16.902** informacje dotyczące przyznania prawa do dodatku osłonowego, węglowego i dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła. Szczegółowo dane przedstawia Tabela 1. Ze wsparcia udzielanego na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* skorzystało **2.140** środowisk, a łączna ilość osób w rodzinach, do których trafiła pomoc to **3.689**.

Tabela 1: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej – ujęcie ilościowe w latach 2020-2022

l.p.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Korespondencja przychodząca do MOPS	27.514	26.245	32.264
2.	Przyjęte wnioski	44.812	50.639	47.698
3.	Przeprowadzone wywiady środowiskowe	8.206	8.430	9.379
4.	Wydane decyzje	49.497	50.809	32.539
5.	Wydane orzeczenia	2.841	3.288	3.621
6.	Wydane zaświadczenia o korzystaniu z pomocy	1.637	298	144
7.	Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakty socjalne	402	295	382

Jednym z nadrzędnych zadań pomocy społecznej jest doprowadzenie osób i rodzin do ich życiowego usamodzielnienia. Osiągnięcie tego celu wymaga współpracy i zaangażowania w cały proces zarówno samych zainteresowanych jak również instytucji i przedstawicieli władz lokalnych, dzięki czemu podejmowane działania mają charakter kompleksowy, spójny – możliwie najbardziej optymalny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, mając na uwadze właśnie takie wytyczne, organizował działania z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej przy wykorzystaniu zasobów własnych, ale również na zasadzie partnerstwa z różnorodnymi organizacjami i instytucjami. Podejmował działania profilaktyczne, aktywizacyjne, opiekuńcze i integracyjne na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, ponadto pozyskiwał środki z różnorodnych programów rządowych i funduszy strukturalnych, by w sposób najbardziej całościowy i profesjonalny wspierać osoby i rodziny w przezwyciężaniu ich życiowych trudności i w ich usamodzielnianiu.

1.1 Istotne przedsięwzięcia realizowane w 2022 r.

- Dalsza realizacja projektu konkursowego p.n.: *Miejskie Centrum Usług Społecznościowych – Rozwój międzypokoleniowych usług społecznych w Bielsku-Białej*.
- Realizacja Programu rozwoju rodzinnych domów pomocy na rok 2022 – Moduł I –dofinansowanie kosztów ponoszonych przez gminę w związku z osobami skierowanymi do Rodzinnego Domu Pomocy przed 01.01.2022 r. (MOPS dofinansował koszty pobytu 3 osób przebywających w Rodzinnym Domu Pomocy).
- Kontynuowanie współpracy z Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej w ramach porozumienia zawartego na potrzeby realizacji projektu *Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Podprogram 2021 oraz Podprogram 2021 plus*, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.
- Kontynuowanie współpracy z Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej w zakresie zapewnienia całodobowego schronienia w Domu Matki i Dziecka Caritas.
- Współpraca ze Strażą Miejską w zakresie dostarczania paczek żywnościowych w szczególności osobom i rodzinom, które zostały poddane kwarantannie w związku z zakażeniem lub podejrzeniem zakażenia chorobą zakaźną.
- Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi m.in. z Centrum Integracji Społecznej, BSA Teatr Grodzki, Kołem Bielskim Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, Śląską Fundacją Błękitny Krzyż, Związkiem Kawalerów Maltańskich oraz Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym *Serce dla Serca*.
- Realizacja programu *Opieka wychnieniowa – edycja 2022* ze środków Funduszu Solidarnościowego otrzymanych na realizację zadań w ramach resortowego Programu MRiPS.
- Zapewnienie pomocy obywatelom Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa poprzez m.in. zapewnienie doraźnego zakwaterowania w obiekcie przy ul. Filarowej 50 w Bielsku-Białej oraz wyżywienia, środków czystości, higieny osobistej i innych produktów dla osób tam zakwaterowanych (od dn. 27.02.2022 r.); jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę z przeznaczeniem na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe; świadczenia dla podmiotów, w szczególności osób fizycznych, które zapewniają zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy; objęcie wsparciem i nadzorem opiekunów tymczasowych; prowadzenie ewidencji małoletnich, którzy przybyli na terytorium Polski bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nimi lub przed przybyciem byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy; występowanie do ZUS o ustalenie prawa do świadczenia 500+ oraz *Dobry Start*; ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i opiekuńczych dla obywateli Ukrainy; realizacja zadania polegająca na ustaleniu prawa do świadczenia za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy.
- Zlecenie od marca 2022 r. Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej *Być Razem z Cieszyń*na realizacji zadań publicznych Miasta Bielska-Białej z zakresu polityki społecznej w trybie otwartego konkursu ofert wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji w latach 2022-2024 p.n.: *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom bezdomnym, bezrobotnym żyjącym w ubóstwie oraz innym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym – Schronisko dla Osób Bezdomnych i Schronisko dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi oraz Udzielanie wsparcia i pomocy osobom bezdomnym, bezrobotnym żyjącym w ubóstwie oraz innym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym – Noclegownia*.
- Udział w patrolach miejsc niemieszkalnych, w których przebywały osoby bezdomne, organizowanych wraz ze Strażą Miejską i Policją.
- Podjęcie współpracy z Regionalnym Kongresem Kobiet Podbeskidzia oraz Fundacją Strefa Kobiet w ramach kampanii *16 dni Przeciw Przemocy ze względu na Płeć*.

- Udział w Konferencji przeciwko Przemocy pn. *ODWAŻNI BB*.
- Praca socjalna na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą oraz podejmowanie działań w ramach procedury *Niebieskie Karty*, współpraca z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, prowadzenie obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej, organizowanie grupy wsparcia i terapeutycznej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, organizowanie Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz monitorowanie jego efektów, opracowanie i prowadzenie zajęć w ramach Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, organizowanie i uczestnictwo w szkoleniach specjalistycznych oraz korzystanie z profesjonalnego wsparcia w ramach superwizji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przygotowywano informacje do ogłaszania konkursu ofert w sprawie działań wynikających z realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego finansowanych ze środków pozostających w dyspozycji MOPS w Bielsku-Białej.
- Dalsza realizacja projektu p.n.: *Infokiosk dla osób niepełnosprawnych*, realizowanego w ramach projektu grantowego p.n.: *Inkubator Innowacji Społecznych Wielkich Jutra – Dostępność+* wdrażanego na zlecenie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju w ramach IV Osi Priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (Działanie 4.1: Innowacje społeczne), współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, a realizowanego przez DGA S.A. z siedzibą w Poznaniu.
- Rozpoczęcie realizacji zadania *Deinstytucjonalizacja usług społecznych w Bielsku-Białej* w ramach projektu grantowego pt. *Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych* na podstawie umowy nr 8/2022 o powierzenie Grantu z dn. 12.10.2022 r. w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.
- Realizacja Programu MRiPS p.n.: *Korpus Wsparcia Seniorów* mającego na celu zapewnienie usługi wsparcia dla seniorów w wieku 65 lat i więcej poprzez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie miasta Bielska-Białej (Moduł I – usługi wsparcia z zaangażowaniem wolontariuszy; Moduł II – wyposażenie 200 seniorów – mieszkańców miasta Bielska-Białej w tzw. „opaski bezpieczeństwa”, świadczące usługi opieki na odległość wraz z elektronicznym całodobowym monitoringiem sygnałów alarmowych).
- Rozpoczęcie realizacji projektu p.n.: *Gościnne Bielsko-Biała. Program integracji dla społeczności ukraińskiej*, który uzyskał dofinansowanie w ramach konkursu ofert pn.: *Razem Możemy Więcej – Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2023* realizowanego w ramach Resortowego Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2025 przez MRiPS.
- Uzyskanie zgody na dofinansowanie projektu p.n.: *Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – BIELSKO-BIAŁA MIASTO NA PRAWACH POWIATU – cz. 1, 2, 3* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IX. Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.10. Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – tryb nadzwyczajny.
- Dalsza realizacja wypłaty świadczenia wychowawczego na każde dziecko do ukończenia przez nie 18 roku życia na podstawie wniosków złożonych do dn. 31.12.2021 r.
- Przygotowanie systemu dziedzinowego Familia do elektronicznej archiwizacji akt dotyczących świadczenia wychowawczego.
- Wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie w ramach programu *Czyste powietrze*.

- Realizacja zadania dotyczącego ustalania uprawnień do jednorazowego dodatku osłonowego, węglowego i dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła oraz wypłacania powyższych świadczeń.
- Realizacja zadania polegającego na ustalaniu uprawnień do świadczeń rodzinnych i opiekuńczych dla obywateli Ukrainy przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z konfliktem zbrojnym, posiadającym status uchodźcy wojennego oraz wypłacaniu powyższych świadczeń.
- Realizacja świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa.
- Realizacja dodatku elektrycznego przysługującego odbiorcy energii elektrycznej, gdy główne źródło ogrzewania jest zasilane energią elektryczną, służące ochronie odbiorców energii elektrycznej.
- Na bieżąco dostosowywanie działań Zespołu Windykacji do zmian ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (w 2022 r. doszło do 10 zmian ustawy) – zmiana Regulaminu dochodzenia należności w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.
- Modyfikacja programów komputerowych tj. Familia, FundAL, Rejestr Opłat, Konta do prowadzenia postępowania egzekucyjnego w formie elektronicznej w aplikacji eTW oraz eZW (dotyczy Administracyjnych Organów Egzekucyjnych – Urzędów Skarbowych).
- Modyfikacja i dostosowywanie do bieżących potrzeb programów komputerowych tj. Familia, FundAL, Rejestr Opłat, Konta w celu sprawnej realizacji zadań.
- Kontynuacja od 2019 r. pisemnej akcji informacyjnej dla dłużników z pieczy zastępczej o stanie zadłużenia oraz możliwości skorzystania z ulg w spłacie należności wymagalnych.
- Kierowanie wniosków o dokonywanie potrąceń nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego z bieżąco wypłacanego świadczenia wychowawczego w związku ze zmianą *Ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw* i wyznaczeniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku Centrum Obsługi Świadczeń dla Rodziny, jako jednostki przyznającej i wypłacającej świadczenie wychowawcze.

1.2 Realizacja budżetu MOPS

1.2.1 Budżet MOPS w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	Środki wydatkowane w 2020 roku /w zł./	Środki wydatkowane w 2021 roku /w zł./	Środki wydatkowane w 2022 roku /w zł./
Ogółem:	283 283 341,36	280 155 692,28	229 977 022,36
Ochrona Zdrowia			
Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze			
koszty pobytu dzieci urodzonych w Bielsku-Białej, pozbawionych opieki i wychowania rodziców oraz umieszczonych w zakładach opiekuńczo-leczniczych, które wymagają stałej opieki medycznej i rehabilitacyjnej ze względu na stan zdrowia	44 231,92	118 965,12	157 526,51
w tym:			
Środki własne	144 231,92	118 965,12	157 526,51
Zwalczanie narkomanii			
wydatki dotyczą zadań realizowanych na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii	0,00	2 449,47	0,00
w tym:			
Środki własne	0,00	2 449,47	0,00
Przeciwdziałanie alkoholizmowi			
wydatki dotyczą zadań realizowanych na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2023	114 404,00	190 734,57	204 900,66
w tym:			
Środki własne	114 404,00	190 734,57	204 900,66
Pozostała działalność			
wydatki związane z wydawaniem przez gminę decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe	39 240,15	27 653,84	38 286,85
w tym:			
Środki z dotacji	39 240,15	27 653,84	38 286,85
Pomoc Społeczna			
Domy Pomocy Społecznej			
wydatki dotyczą pokrycia kosztów utrzymania mieszkańców Bielska-Białej przebywających w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów	5 412 605,02	5 865 567,42	6 375 839,80
w tym:			
Środki własne	5 412 605,02	5 865 567,42	6 375 839,80

Ośrodki Wsparcia wydatki dotyczą prowadzenia bieżącej działalności: Schroniska dla Osób Bezdomnych, Schroniska dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi, Noclegowni, Domów Dziennego Pobytu, Klubów Seniora	3 061 762,64	3 551 267,80	2 300 307,46
w tym:			
Środki własne	3 061 762,64	3 551 267,80	2 300 307,46
Środki z dotacji	0,00	0,00	0,00
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wydatki dotyczą zadań realizowanych na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	43 141,11	53 788,00	10 927,48
w tym:			
Środki własne	31 871,15	42 790,00	9 899,12
Środki z dotacji	11 269,96	10 998,00	1 028,36
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej wydatki dotyczą opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe oraz osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS	166 565,45	159 402,90	181 026,02
w tym:			
Środki własne zwroty do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń	353,79	1 423,06	267,55
Środki z dotacji	166 211,66	157 979,84	180 758,47
Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wydatki dotyczą wypłaty zasiłków celowych (na żywność, opał, leki, sprawienie pogrzebu), okresowych, realizacji Miejskiego Programu Związane ze Zmianą Systemu Ogrzewania	1 127 927,30	1 238 610,19	1 109 498,85
w tym:			
Środki własne	710 965,72	902 843,95	683 815,52
Środki z dotacji	416 962,58	335 766,24	425 683,33
Zasiłki stałe wydatki dotyczą wypłaty zasiłków stałych	1 917 339,85	1 848 690,59	2 122 579,63
w tym:			
Środki własne zwroty do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń	12 514,20	17 059,33	15 182,80
Środki z dotacji	1 904 825,65	1 831 631,26	2 107 396,83
Dodatki mieszkaniowe wydatki dotyczą wypłaty dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, dopłat do czynszu dla najemców, którzy utracili dochody w wyniku pandemii COVID-19	3 881 242,50	4 452 599,64	5 063 453,72
w tym:			
Środki własne	3 767 208,43	4 254 100,93	5 032 569,22
Środki z dotacji	114 034,07	198 498,71	30 884,50
Ośrodki Pomocy Społecznej	19 146 839,74	19 386 062,97	21 537 769,53

wydatki dotyczą bieżącej działalności MOPS, wypłaty wynagrodzenia dla opiekuna prawnego, kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej			
w tym:			
Środki własne	17 128 942,87	17 362 617,83	19 448 387,89
Środki z dotacji	2 017 896,87	2 023 445,14	2 089 381,64
Mieszkania Chronione			
wydatki dotyczą bieżącej działalności 7 mieszkań chronionych	861 086,08	928 793,67	924 747,02
w tym:			
Środki własne	861 086,08	928 793,67	924 747,02
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze			
wydatki dotyczą świadczenia usług opiekuńczych dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1 525 033,41	1 608 536,35	1 973 011,26
w tym:			
Środki własne	1 354 170,41	1 429 861,35	1 811 150,26
Środki z dotacji	170 863,00	178 675,00	161 861,00
Pomoc w zakresie dożywiania			
wydatki dotyczą realizacji programu <i>Posilek w szkole i w domu</i>	1 377 418,60	1 420 070,20	1 656 598,14
w tym:			
Środki własne	560 556,60	580 070,20	696 598,14
Środki z dotacji	816 862,00	840 000,00	960 000,00
Pomoc dla cudzoziemców			
wydatki dotyczą wypłaty świadczeń dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Polsce statut uchodźcy-objętych indywidualnym programem integracji			191 132,80
w tym:			
Środki własne			0,00
Środki z dotacji			191 132,80
Pozostała działalność			
wydatki dotyczą: realizacji <i>Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych</i> , działalności Klubu Integracji Społecznej, realizacji <i>Programu Senior+</i> , realizacji <i>Programu Wspieraj Seniora</i>	3 398 054,95	3 231 336,50	10 339 434,86
w tym:			
Środki własne	3 138 173,98	2 991 128,21	4 226 066,25
Środki z dotacji	259 880,97	240 208,29	6 113 368,61
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej			
Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych			
wydatki dotyczą dofinansowania do zadań realizowanych z PFRON (zakup sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego)	249 987,51	250 000,00	250 000,00
w tym:			
Środki własne	249 987,51	250 000,00	250 000,00
Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności			
wydatki dotyczą funkcjonowania Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	919 344,05	959 163,65	1 155 130,64
w tym:			
Środki własne	89 880,25	30 531,65	117 731,64
Środki z dotacji	829 463,80	928 632,00	1 037 399,00
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym			
	154 286,10	132 289,73	103 872,46

wydatki dotyczą wypłat stypendiów szkolnych oraz zasiłków szkolnych dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej			
w tym:			
Środki własne	50 254,10	39 168,73	20 845,91
Środki z dotacji	104 032,00	93 121,00	83 026,55
Rodzina			
Świadczenia wychowawcze			
wydatki dotyczą wypłat świadczeń wychowawczych oraz kosztów obsługi zadania w ramach realizacji programu <i>Rodzina 500+</i>	172 310 521,44	171 809 245,46	70 519 601,29
w tym:			
Środki własne			
zwroty do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń	142 334,97	141 277,58	76 381,02
Środki z dotacji	172 310 521,44	171 667 967,88	70 443 220,27
Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego			
wydatki dotyczą wypłat świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, kosztów obsługi zadania oraz wypłat świadczeń w ramach realizacji <i>Programu Rodzina Plus</i>	45 349 389,76	46 818 610,87	50 137 565,26
w tym:			
Środki własne	2 021 567,47	1 903 785,91	2 227 232,18
Środki z dotacji	43 327 822,29	44 914 824,96	47 910 333,08
Wspieranie Rodziny			
wydatki dotyczą kosztów zatrudnienia asystentów rodziny zgodnie z <i>Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</i> , realizacja programu <i>Asystent rodziny</i>	6 258 211,30	605 641,99	711 902,99
w tym:			
Środki własne	474 891,30	585 441,99	688 302,99
Środki z dotacji	5 783 320,00	20 200,00	23 600,00
Rodziny Zastępcze			
wydatki dotyczą kosztów zatrudnienia koordynatorów pieczy zastępczej, wypłat świadczeń dla rodzin pełniących funkcję rodzin zastępczych, rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, pogotowia rodzinnego, wypłat świadczeń dla wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych – zgodnie z <i>Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</i> oraz wypłat dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego w ramach realizacji programu <i>Rodzina 500+</i>	7 346 643,86	7 981 088,79	7 761 517,24
w tym:			
Środki własne	6 052 627,83	6 634 528,67	7 219 344,97
Środki z dotacji	1 294 016,03	1 346 560,12	542 172,27
Placówki opiekuńczo-wychowawcze			
wydatki dotyczą kosztów wypłat świadczeń dla wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – zgodnie z <i>Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</i> oraz wypłat dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego w ramach realizacji programu <i>Rodzina 500+</i>	1 232 523,67	1 108 653,93	807 404,13
w tym:			
Środki własne	786 692,69	734 305,44	653 874,45
Środki z dotacji	445 830,98	374 348,49	153 529,68

Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne wydatki dotyczą opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna	465 086,06	522 668,24	682 177,55
w tym:			
Środki własne (zwroty do Wojewody)	1 236,28	110,24	608,18
Środki z dotacji	463 849,78	522 558,00	681 569,37
Fundusz Przeciwdziałania COVID			
Fundusz Przeciwdziałania COVID	0,00	0,00	17 473 734,15
W tym:			
Dodatek węglowy	0,00	0,00	15 645 780,00
Dodatek –pozostałe źródła dla gospodarstw domowych	0,00	0,00	1 511 130,00
Korpus Wsparcia Seniorów	0,00	0,00	316 824,15
Fundusz Pomocy			
Fundusz Pomocy	0,00	0,00	19 884 482,62
w tym:	0,00		
Wypłata świadczeń pieniężnych na podstawie art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy(...)	0,00	0,00	17 184 664,00
Świadczenie jednorazowe 300 zł	0,00	0,00	2 151 180,00
Świadczenia rodzinne	0,00	0,00	431 815,69
Świadczenie z pomocy społecznej - zasiłki okresowe	0,00	0,00	1371,45
Świadczenie z pomocy społecznej - sprawienie pogrzebu	0,00	0,00	2800,00
Świadczenie z pomocy społecznej - zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży	0,00	0,00	43 491,40
Realizacja zadań przez miejskie/powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności na rzecz obywateli z Ukrainy	0,00	0,00	16 045,48
Realizacja zadań na podstawie Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (tj. wydatki dotyczące pobytu dzieci - obywateli Ukrainy umieszczonych w pieczy zastępczej	0,00	0,00	33 213,43
Stypendia dla uczniów			19 901,17
Fundusz Solidarnościowy			
Fundusz Solidarnościowy			515 477,38
w tym:			
Program Opieka wytchnieniowa realizacja programu dotyczy świadczenia opieki wytchnieniowej (pobyt dzienny oraz całodobowy)	102 441,39	171 030,53	330 101,42
Program Asystent osobisty osoby Niepełnosprawnej	0,00	0,00	185 375,96
Projekty			
Projekt Zintegrowana animacja społeczna	975 547,32	51 674,21	0,00
Projekt Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego	146 159,32	0,00	0,00

Projekt Miejskie Centrum Usług Społecznościowych	777 694,06	531 244,85	0,00
Projekt Infokiosk dla osób niepełnosprawnych	0,00	39 696,27	10 303,68
Projekt Gościnne Bielsko-Biała. Program integracji dla społeczności ukraińskiej	0,00	0,00	197 546,45
Projekt Deinstytucjonalizacja usług społecznych w Bielsku-Białej	0,00	0,00	71 008,35
Aktywny Samorząd, Moduł III, Moduł IV	1 128 226,83	757 435,70	762 071,58
Fundusz PFRON	3 508 051,00	4 332 718,83	4 746 186,00

1.2.2 Realizacja dochodów w roku 2022

l.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie /w zł./
1.	Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	6 113,95
2.	Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	913 072,26
4.	Odpłatność za pobyt w Schronisku dla Osób Bezdomnych, Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi	149 044,63
5.	Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej	43 727,14
6.	Dochody z tytułu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaliczki alimentacyjnej	211 219,84
7.	Dochody z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków celowych, okresowych	17 279,90
8.	Dochody z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków stałych	15 182,80
9.	Odpłatność za usługi opiekuńcze	562 813,05
10.	Odpłatność za pobyt w mieszkaniach chronionych	24 779,78
11.	Dochody z tytułu zwrotów nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych, energetycznych	12 250,13
12.	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	30 489,35
13.	Dochody pozostałe (sprzedaż makulatury, zwroty kosztów upomnienia, grzywny i inne kary pieniężne, zwroty opłat sądowych, zwroty za media uregulowane przez Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym oraz Śląską Fundację Błękitny Krzyż)	181 133,57
14.	Dochody z tytułu zwrotów nienależnie pobranej pomocy materialnej dla uczniów	111,60
15.	Dochody z tytułu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego wypłaconego na podstawie Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	76 381,02
16.	Dochody z tytułu rozliczenia za media za rok 2021 (Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności)	549,98
17.	Dochody z tytułu nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenia zdrowotne	875,73
18.	Dochody z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wypłaconych w ramach programu <i>Posilek w szkole i w domu</i>	352,00
19.	Odpłatności za pobyt w Klubach Seniora oraz Domach Dziennego Pobytu	102 448,51
21.	Dochody z tytułu zapewnienia schronienia matkom z dziećmi i kobietom w ciąży w Domu Matki i Dziecka Caritas	2 758,18
22.	Dochody z tytułu zorganizowania miejsc zakwaterowania, organizacji żywienia, zapewnienia opieki socjalnej i psychologicznej dla ludności uchodźczej z Ukrainy	2 201 712,00
RAZEM:		4 552 295,42

Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej

2. POMOC ŚRODOWISKOWA I ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej mają na celu udzielenie wsparcia osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Zgodnie z *Ustawą o pomocy społecznej*, w oparciu o którą funkcjonuje tutaj Ośrodek, możliwe do wykorzystania są dwie formy udzielania pomocy.

Pierwsza, to świadczenia pieniężne, mające charakter np. zasiłku stałego, okresowego, czy też celowego. Świadczenia te realizowane są na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby/rodziny. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776,00 zł. lub osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600,00 zł. W przypadkach szczególnie uzasadnionych, pomimo przekroczonego dochodu może zostać przyznana pomoc w formie specjalnego zasiłku celowego, a także zasiłku okresowego, zasiłku celowego lub pomoc rzeczowa pod warunkiem zwrotu części lub całości udzielonego zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

Druga forma, to świadczenia niepieniężne, mające charakter m.in. pracy socjalnej, pomocy rzeczowej, specjalistycznego poradnictwa, interwencji kryzysowej, usług opiekuńczych, umieszczenia w domu pomocy społecznej, szkoleń, poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej. Ponadto, w ramach tej formy pomocy udzielane jest również potrzebującym osobom i rodzinom schronienie, zapewniane są posiłki i niezbędne ubranie. Grupa świadczeń niepieniężnych, to także pomoc dla osób usamodzielnianych (m.in. opuszczających młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, to również pomoc w uzyskaniu zatrudnienia i wsparcie w formie rzeczowej na zagospodarowanie.

2.1. Pomoc finansowa

2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym

Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym realizowana przez MOPS w Bielsku-Białej, jest jednym z elementów pomocy udzielanej klientom w przezwyciężaniu ich trudnej sytuacji życiowej oraz wspieraniu ich w procesie usamodzielniania i reintegracji ze środowiskiem.

Tabela 2: Zadania własne gminy, realizowane w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* w latach 2020-2022

l.p.	Zadania własne gminy	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Ilość osób w rodzinach		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
1.	Schronienie /Schronisko dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi, Schronisko dla Osób Bezdomnych i Noclegownia/	284 ²	279 ³	359 ⁶	284 ⁴	279 ⁵	359 ⁷
2.	Usługi opiekuńcze	408	402	429	468	480	511
3.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków z tyt. zdarzenia losowego ¹	10	1	1	13	5	1
4.	Zasiłki celowe /opał, odzież, żywność, leki bilety MKZ, sprawienie pogrzebu.../ ¹	1.052	1.046	952	1.883	1.881	1.680

l.p.	Zadania własne gminy	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Ilość osób w rodzinach		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
5.	Zasiłki okresowe ¹	563	494	530	982	798	861
6.	Zasiłki stałe (dla osób niezdolnych do pracy, które nie nabyły uprawnień do świadczeń z ZUS)	411	406	406	470	472	473

¹ Zasiłki, świadczenia przyznane decyzją administracyjną – wypłata następuje po uprawomocnieniu decyzji.

² Podana wartość zawiera liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych (89 osób), liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi (33 osoby) oraz liczbę osób, którym udzielono schronienia w Noclegowni (162 osoby).

³ Podana wartość zawiera liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych (83 osoby), liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi (35 osób) oraz liczbę osób, którym udzielono schronienia w Noclegowni (161 osób).

⁴ Podana wartość zawiera liczbę osób w rodzinach, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych (89 osób), liczbę osób w rodzinach, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi (33 osoby) oraz liczbę osób w rodzinach, którym udzielono schronienia w Noclegowni (162 osoby).

⁵ Podana wartość zawiera liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych (83 osoby), liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi (35 osób) oraz liczbę osób, którym udzielono schronienia w Noclegowni (161 osób).

⁶ Podana wartość zawiera liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych (93 osoby), liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi (32 osoby) oraz liczbę osób, którym udzielono schronienia w Noclegowni oraz w miejscu interwencyjnego schronienia dla kobiet (301 osób).

⁷ Podana wartość zawiera liczbę osób w rodzinach, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych (93 osoby), liczbę osób w rodzinach, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi (32 osoby) oraz liczbę osób w rodzinach, którym udzielono schronienia w Noclegowni oraz w miejscach interwencyjnego schronienia dla kobiet (301 osób).

Tabela 3: Zadania obligatoryjne i fakultatywne zlecone gminie w latach 2020-2022

1. Zadania obligatoryjne							
l.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Ilość osób w rodzinach		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
1.1	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	26	26	27	-	-	-
1.1.1	Wynagrodzenie należne kuratorowi z tytułu sprawowania kurateli przyznane przez sąd	3	4	4	-	-	-
1.2	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	372	351	356	424	407	417
1.2.1	Finansowanie kosztów związanych z wydawaniem decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe, art. 8 Ustawy o pomocy społecznej zgodnie z art. 7 ust.4 Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	297	220	282	-	-	-
2. Zadania fakultatywne							
l.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Ilość osób w rodzinach		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
2.1	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	70	63	61	109	97	86

W 2022 r. jednorazowa pomocą w wysokości 300 zł. objęto również 7.030 obywateli Ukrainy, którzy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego kraju przybyli legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Łączna wysokość przyznanej pomocy wyniosła 2.109.000 zł. Pomoc ta była przyznawana na utrzymanie, a w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

2.1.2. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze i fundusz alimentacyjny

Opisano w rozdziale nr 5;

2.1.3. Dodatek osłonowy, węglowy i dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła

Opisano w rozdziale nr 6;

2.1.4. Dodatki mieszkaniowe

Opisano w rozdziale nr 8;

2.1.5. Dodatki energetyczne i elektryczne

Opisano w rozdziale nr 9;

2.1.6. Stypendia szkolne

Opisano w rozdziale nr 10;

2.2. Pomoc środowiskowa

Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest nie tylko udzielanie wsparcia w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osób potrzebujących, ale również niedopuszczenie do jej powstania. Świadczenia z pomocy społecznej to zróżnicowane formy wsparcia systemowego, określane na podstawie zdiagnozowanej przyczyny powstania trudnej sytuacji życiowej.

Tabela 4: Powody przyznawania pomocy w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* w latach 2020-2022

l.p.	Struktura świadczeniobiorców	Ilość rodzin*		
		2020	2021	2022
1.	Ubóstwo	887	903	813
2.	Sieroctwo	2	4	2
3.	Bezdomność	184	208	224
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	168	130	128
4.1.	Wielodzietność	68	69	47
5.	Bezrobocie	296	334	309
6.	Niepełnosprawność	947	1.137	1.204
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	1.302	1.776	1.721
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	437	303	315
8.1	Rodziny niepełne	197	204	209
8.2	Rodziny wielodzietne	68	69	83
9.	Przemoc w rodzinie	33	52	45
10.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
11.	Alkoholizm	338	407	396
12.	Narkomania	12	13	21

l.p.	Struktura świadczeniobiorców	Ilość rodzin*		
		2020	2021	2022
13.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	42	51	57
15.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	2	7
16.	Zdarzenie losowe	10	1	1
17.	Sytuacja kryzysowa	4	3	3
18.	Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

* wartości nie sumują się – jedna rodzina może korzystać z pomocy z kilku powodów

Tabela 5: Ilość osób, rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną MOPS w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* latami 2020-2022

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość osób, którym przyznano świadczenia			Ilość rodzin			Ilość osób w rodzinach		
		Lata								
		2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2020	2022
1.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	2.038	2.387	1.876	1.669	1.992	1.535	2.847	3.218	2.639
2.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych*	70	63	61	67	61	59	109	97	86
3.	Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych**	2.000	2.346	1.839	1.634	1.953	1.500	2.793	3.153	2.587

* zadania zlecone to m.in.: organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznawanie i wypłacanie świadczeń, udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

** zadania własne to m.in.: organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, pracy socjalnej, przyznawania i wypłacania zasiłków oraz opłacania składek ubezpieczeniowych, działania w zakresie opracowywania i realizacji strategii, zapewnienia podstaw egzystencji.

Powyższa tabela obrazuje niewielką tendencję spadkową ilości osób objętych pomocą w ramach zadań zleconych, tj. finansowanych z budżetu wojewody. Niewątpliwie spowodowane jest to niskim kryterium dochodowym oraz wzrostem świadczeń emerytalno-rentowych w 2022 r. W przypadku pomocy udzielanej w ramach zadań własnych, czyli finansowanych z budżetu gminy, nastąpił spadek ilości osób objętych pomocą. Stwierdzenie niezgodności z prawem uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej w sprawie Miejskiego programu związanego ze zmianą systemu ogrzewania, przez Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dn. 06.09.2022 r. (sygn. akt I OSK 2300/21) niewątpliwie spowodowało spadek ilości osób otrzymujących taką pomoc.

2.2.1. Zadania pracowników socjalnych

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego było przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych i realizowanie pracy socjalnej rozumianej jako wzmocnianie osób i rodzin w uzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie, rozwijanie poczucia godności osobistej, a także dbanie o zabezpieczenie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji podstawowych warunków do życia poprzez zapewnienie im pomocy finansowej i rzeczowej. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych miały charakter bardzo zróżnicowany, dostosowane do sytuacji związanej z pandemią SARS-CoV-2 i indywidualnej sytuacji osób i rodzin, zgłaszających się w celu uzyskania różnorodnych form pomocy.

Z uwagi na trwający stan zagrożenia epidemicznego, część postępowań administracyjnych w zakresie świadczeń z pomocy społecznej realizowanych było na podstawie rozmowy telefonicznej oraz dokumentów lub oświadczeń, o których mowa w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej.

Dla podniesienia skuteczności działań w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni wykorzystywali kontrakt socjalny. W 2022 r. pracownicy socjalni Działu Pomocy Środowiskowej zawarli łącznie 379 kontraktów socjalnych. Jasne określenie celu i sprecyzowanie działań dało możliwość uwidocznienia zmian w sytuacji życiowej strony od momentu zawarcia kontraktu socjalnego do czasu osiągnięcia zamierzonego celu. Kontrakty socjalne dotyczyły znacznej grupy klientów, którzy od wielu lat korzystają ze świadczeń tutaj. Ośrodka i nie chcą samodzielnie egzystować lub nie wierzą, że mogą podjąć działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji życiowej. Rolą pracownika socjalnego było takie zmotywowanie osoby/rodziny, aby aktywnie planowała kolejne działania zmierzające do osiągnięcia celu, a nie tylko wykazała wolę współpracy. Kontrakt socjalny jest narzędziem, które pozwala jasno określić procedury postępowania w sprawach świadczeń z pomocy społecznej (tj. przyznania, ograniczania lub odmowy świadczeń). W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni motywowali klientów do podjęcia działań w kierunku rozwiązania swoich problemów. Jeden z pracowników socjalnych realizował pracę socjalną z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod kątem powrotu dzieci pod opiekę rodziców.

W 2022 r. w związku z działaniami wojennymi toczącymi się na terenie Ukrainy pracownicy socjalni przyjmowali wnioski od obywateli Ukrainy na wypłatę jednorazowych świadczeń finansowych, ponadto w ramach pracy socjalnej informowali o możliwych formach wsparcia oraz o zasadach ich uzyskania na terenie Polski. Pracownicy socjalni w ramach aktywizacji zawodowej kierowali obywateli Ukrainy do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez Centrum Integracji Społecznej w Bielsku-Białej, informowali o możliwości uczestnictwa w realizowanych na terenie miasta Bielsko-Biała programach skierowanych do osób, które w związku z wojną zostały zmuszone do opuszczenia terytorium Ukrainy, przedstawiali oferty pracy. Ponadto w przypadku stwierdzenia trudnej sytuacji materialno-bytowej udzielali tej grupie osób wsparcia zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Należy nadmienić, że w związku z wejściem w życie ustawy o dodatku węglowym oraz ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, pracownicy socjalni przeprowadzali wywiady środowiskowe u osób ubiegających się o przyznanie świadczeń finansowych wynikających z ww. ustaw oraz sporządzali protokoły z przeprowadzonych wywiadów (w 533 lokalizacjach).

Działania realizowane przez pracowników socjalnych:

- Współpraca z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej i Administracją Domów Mieszkalnych oraz Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w zakresie porządkowania lokali zajmowanych przez osoby starsze, niepełnosprawne;
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym, organizacjami społecznymi oraz pozarządowymi w zakresie realizowania pomocy osobom/rodzinom, w tym obywatelom Ukrainy, którzy opuścili swój kraj w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy;
- Powiadamianie Sądu Rodzinnego o zagrożeniu życia i zdrowia osób, niewyrażających zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub niewyrażaniu zgody na leczenie szpitalne, których stan zdrowia uniemożliwiał samodzielne funkcjonowanie w środowisku;
- Rozpoznawanie możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych i kierowanie do zakładów pracy chronionej, które dysponują wolnymi etatami pracy;
- Pozyskiwanie sprzętu rehabilitacyjnego, do czasu uzyskania środków na jego zakup z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów osób wnioskujących o skierowanie do dziennych i całodobowych Ośrodków Wsparcia;

- Informowanie o możliwości uczestnictwa w zajęciach odbywających się w placówkach samopomocowych oraz placówkach dla osób starszych;
- Podejmowanie na wniosek Policji, pracowników służby zdrowia, środowiska lokalnego natychmiastowych interwencji pozostających w kompetencji pracownika socjalnego w zakresie zabezpieczenia podstawowych potrzeb osób chorych i niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób samotnych i pozostających w rodzinie, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały wsparcia w formie usług opiekuńczych;
- Ustalanie sytuacji osób i rodzin, na których ciąży obowiązek alimentacyjny względem osób korzystających ze wsparcia;
- Udzielanie wsparcia finansowego na zakup: żywności, leków, opału oraz innych zgłaszanych potrzeb, w tym obywatelom Ukrainy, którzy opuścili swój kraj w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy;
- Wspieranie środowisk osób chorych i niepełnosprawnych w tym m.in. realizacja programu *Opieka wytchnieniowa* ze środków Funduszu Solidarnościowego otrzymanych na realizację zadań w ramach resortowego Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów u pacjentów przyjętych do szpitali w trybie nagłym, a nieubezpieczonych w zakresie potwierdzenia prawa do korzystania ze świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków publicznych, osobom nieposiadającym wskazanych uprawnień;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych na wniosek rodziców i opiekunów prawnych dzieci oraz z urzędu w celu opłacenia gorącego posiłku dzieciom uczęszczającym do szkół, przedszkoli i żłobku, w tym dzieci obywateli Ukrainy, którzy opuścili swój kraj w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy;
- Podejmowanie działań w zakresie dokonywania analizy sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- Wnioskowanie o przydzielenie asystenta rodziny działającego na rzecz dziecka i rodziny, opracowywanie wraz z asystentem wspólnego planu pracy z rodziną;
- Do września 2022 r. udzielanie wsparcia finansowego na pokrycie zwiększonych kosztów ogrzewania lokalu wynikających ze zmiany systemu ogrzewania na jeden z systemów proekologicznych w ramach realizacji *Miejskiego programu związanego ze zmianą systemu ogrzewania*;
- Współpraca z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, nauczycielami, wychowawcami świetlic środowiskowych;
- Współpraca z Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej w zakresie zapewnienia całodobowego schronienia w Domu Matki i Dziecka Caritas przy ul. Ks. Stanisława Brzóska 3 w Bielsku-Białej;
- Kierowanie wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny i wydanie zarządzeń wobec małoletnich dzieci;
- Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy i procedury *Niebieskie Karty*;
- Zobowiązanie członków rodzin, w których stwierdzono istnienie problemu alkoholowego, do podjęcia współpracy w zakresie jego rozwiązania oraz kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Kierowanie osób biernych zawodowo, zagrożonych wykluczeniem społecznym do prac społecznie użytecznych;
- Wnioskowanie o uczestnictwo w zajęciach Centrum Integracji Społecznej działającego w ramach Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego *Teatr Grodzki*, osób wykluczonych celem przywrócenia ich na rynek pracy i integrację ze społeczeństwem, w tym obywateli Ukrainy, którzy opuścili swój kraj w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy;
- Motywowanie do przyjęcia aktywnej postawy w kierunku znalezienia zatrudnienia (przedstawianie ofert pracy, pozyskiwanie informacji o wolnych etatach oraz zakładów na terenie miasta), w tym obywateli Ukrainy, którzy opuścili swój kraj w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy;

- Współpraca z Radami Osiedli i zespołami charytatywnymi;
- Współpraca ze Strażą Miejską i dzielnicowymi Komisariatów Komendy Miejskiej Policji;
- Informowanie i motywowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, bezrobotnych i niepełnosprawnych o możliwości podjęcia pracy w Spółdzielni socjalnej *Synergia*;
- Podejmowanie działań w kierunku powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych na rzecz obywateli Afganistanu, posiadających status uchodźcy oraz obywateli Białorusi, którzy uzyskali ochronę uzupełniającą

W 2022 r. pracownicy socjalni objęli pomocą łącznie 9 środowisk, w tym 4 rodziny i 2 osoby samotne pochodzenia afgańskiego (łącznie 26 osób, w tym 13 dzieci – 2 pełnoletnich) oraz 1 rodzinę i 2 osoby samotne pochodzenia białoruskiego (łącznie 7 osób, w tym 3 dzieci). Działania na rzecz wymienionych środowisk w szczególności dotyczyły:

- Pomocy w złożeniu wniosków o świadczenia rodzinne, przyznane świadczenia – 4 rodziny;
- Pomocy w złożeniu wniosków o świadczenie wychowawcze, przyznane świadczenia – 4 rodziny;
- Pomocy w złożeniu wniosków o kapitał rodzicielski, przyznane świadczenia – 1 rodzina;
- Pomocy w złożeniu wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności, wydane orzeczenia – 2;
- Pomocy w złożeniu wniosku o świadczenie pielęgnacyjne, przyznane świadczenia – 2 rodziny;
- Rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku-Białej (online), zarejestrowanych – 6 Afgańczyków, 1 Białorusinka;
- Pomocy w złożeniu wniosków o przydział lokalu z Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej, złożone wnioski – 2, (2 rodziny uzyskały lokal);
- Ustalenia wizyt u lekarzy specjalistów dla małoletnich dzieci – 2 rodziny;
- Towarzyszenia w wizytach u lekarzy specjalistów m.in. w Katowicach, Jastrzębiu-Zdroju – 1 rodzina;
- Zorganizowania rehabilitacji 1 raz w tygodniu – 1 rodzina;
- Towarzyszenia w dojazdach na rehabilitację – 1 rodzina;
- Ustalenia i przekazania dodatkowej oferty nauki języka polskiego – 5 Afgańczyków, 2 Białorusinów;
- Pomocy w zagospodarowaniu lokalu z ZGM – 1 rodzina;
- Złożenia wniosku w trakcie rekrutacji o przyjęcie dziecka do przedszkola – 2 dzieci;
- Ustalenia terminu w Zespole Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bielsku-Białej – 1 dziecko;
- Rozeznania ofert placówek oświatowych dla dziecka z niepełnosprawnością – 1 dziecko;
- Przygotowania dokumentacji dla rodzin, celem przesłania do zakładu opieki zdrowotnej PETRAMEDICA, celem zwrotu poniesionych kosztów leczenia – 5 osób, w tym 2 małoletnich dzieci;
- Przekazania ofert wynajmu lokalu – 1 Afgańczyk, 1 Białorusin;
- Wsparcia w kontaktach z placówkami edukacyjnymi – 4 rodziny;
- Wsparcia przy poszukiwaniu i podejmowaniu zatrudnienia – 4 Afgańczyków, 1 Białorusin;
- Prowadzenia postępowań w związku z złożonymi wnioskami o pomoc w ramach Indywidualnego Programu Integracji – 6, 4 rodziny z Afganistanu i 2 Białorusinów;
- Pomocy w integracji ze środowiskiem lokalnym, według zgłaszanych potrzeb;
- Kontaktu i systematycznej współpracy z wolontariuszami Towarzystwa Przyjaciół Bielska-Białej i Podbeskidzia, wspierającymi uchodźców mieszkających na terenie miasta Bielska-Białej.

2.2.2. Mieszkania Chronione

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Prowadzonych jest siedem mieszkań chronionych (cztery mieszkania chronione treningowe i trzy mieszkania chronione wspierane). W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia. W mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osób na poziomie ich psychofizycznych możliwości. Wsparcie w mieszkaniach chronionych zapewnia pracownik socjalny, opiekun mieszkania, asystent osoby niepełnosprawnej i inni specjaliści w zależności od indywidualnych potrzeb osoby wymagającej pomocy.

W 2022 r. z 39 miejsc w mieszkaniach chronionych skorzystało 35 osób.

Działania podejmowane przez pracowników Działu w zakresie udzielania wsparcia osobom korzystającym z pomocy w formie mieszkań chronionych

- Monitorowanie pobytu użytkowników w mieszkaniach;
- Udzielanie mieszkańcom wsparcia mającego na celu naukę lub utrzymanie posiadanego poziomu sprawności zgodnie z indywidualnym programem usamodzielniania/wspierania osób z uwzględnieniem niepełnosprawności i ograniczeń wiekowych;
- Realizacji kontaktów społecznych, zagospodarowanie czasu wolnego, w tym z wykorzystaniem usług dostępnych w środowisku lokalnym;
- Współpraca i wspieranie podopiecznych w rozwiązywaniu ich problemów, w szczególności udzielanie pomocy i wskazanie sposobów załatwienia bieżących spraw codziennych, osobistych i urzędowych;
- Współpraca i wspieranie podopiecznych w zakresie integracji społecznej, edukacyjnej, zawodowej;
- Mediacje konfliktów między mieszkańcami;
- Kontrola przestrzegania praw i obowiązków przez użytkowników mieszkań chronionych;

Współpraca z pracownikiem socjalnym, innymi specjalistami i instytucjami na rzecz prawidłowego procesu usamodzielniania osób przebywających w mieszkaniach ich readaptacji i powrotu do środowiska.

2.2.3. ***Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Podprogram 2021 oraz Podprogram 2021 plus***

Na przestrzeni roku 2022 kontynuowano realizację *Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Podprogram 2021 oraz Podprogram 2021 plus (PO PŻ)*. Program ma na celu trwałe, intensywne i systematyczne wsparcie osób i rodzin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Polega na dostarczaniu pomocy żywnościowej w formie paczek i posiłków. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa ma charakter uzupełniający w odniesieniu do form pomocy finansowej realizowanych w ramach wieloletniego rządowego programu *Posilek w szkole i w domu* na lata 2019-2023. Rolą pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest kwalifikowanie osób/rodzin do pomocy żywnościowej wydając w tym celu skierowania umożliwiające odbiór żywności, której dystrybutorem na terenie miasta Bielsko-Biała są organizacje partnerskie – lokalne programu. Zgodnie z założeniami PO PŻ pomocą żywnościową obejmowane są osoby/rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, dopuszczającej korzystanie z pomocy społecznej z powodów wskazanych w art.7 *Ustawy o pomocy społecznej*, których dochód nie przekracza określonego poziomu, ustalonego procentowo w stosunku do dochodu uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. Poziom kryteriów dochodowych dotyczących Podprogramu 2021 oraz Podprogramu 2021 plus określił minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego i wynosi 220% kryterium dochodowego tj. 1.707,20 zł

dla osoby samotnie gospodarującej i 1.320 zł dla osoby w rodzinie. Ogółem w 2022 r. wydano 542 skierowania dla 1.176 osób (w tym dla obywateli Ukrainy, którzy opuścili Ukrainę w związku z działaniami wojennymi).

2.2.4. Program osłonowy *Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2019-2023*

Jedną z form pomocy, realizowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest finansowanie świadczeń w zakresie dożywiania w formie posiłku oraz zasiłku celowego na zakup żywności. Świadczenia te, zgodnie z Uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu *Posilek w szkole i w domu* oraz z Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr III/20/2018 z dnia 18.12.2018 r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego w zakresie dożywiania przyznawane są celem:

- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach;
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży;
- kształtowania właściwych nawyków żywnościowych.

Program *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* jest programem wieloletnim, realizowanym w latach 2019-2023. Ma on na celu wsparcie gmin w realizacji zadania obowiązkowego, jakim jest pomoc w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym. Na realizację tego Programu gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział jej środków własnych wynosi nie mniej niż 40% przewidzianych kosztów realizacji. W 2022 r. na realizację pomocy w formie dożywiania MOPS wydatkował ogółem kwotę 1.656.493 zł. Ośrodek wykonuje to zadanie w sposób ciągły, co jest ważne zwłaszcza dla dzieci realizujących obowiązek szkolny, ponieważ mogą one korzystać z tej formy pomocy przez cały rok szkolny, który nie pokrywa się z rokiem budżetowym.

Z programu wieloletniego *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* mogą korzystać osoby i rodziny, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w *Ustawie o pomocy społecznej*. I tak, u osoby samotnie gospodarującej jest to kwota 1.164 zł, a np. w rodzinie 4-osobowej – 3.600 zł. Natomiast pomoc w formie gorącego posiłku jest świadczeniem rzeczowym przysługuje bez względu na dochód osobom, które własnym staraniem nie są w stanie go samodzielnie przygotować.

W okresie sprawozdawczym pomocą wynikającą z rządowego programu *Posilek w szkole i w domu* objęto:

- 310 dzieci od 1 roku życia do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej – na podstawie decyzji administracyjnej;
- 1.218 osób, objęto również pomocą w formie zasiłku celowego na żywność.

Wnioski o dożywianie dzieci składane są w tut. Ośrodku przez rodziców oraz pedagogów. W 2022 r. z tej formy pomocy skorzystało 310 dzieci.

2.2.5. Miejski program związany ze zmianą systemu ogrzewania

W 2022 r. Ośrodek nadal realizował uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr X/182/2019 z dn. 27.08.2019 r. w sprawie *Miejskiego programu związanego ze zmianą systemu ogrzewania*. Program adresowany jest do osób, które ponoszą zwiększone koszty ogrzewania lokalu wynikające z trwałej zmiany systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na ogrzewanie: gazowe, elektryczne, olejowe lub polegające na podłączeniu do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Pomoc skierowana jest do osób/rodzin, które:

- dokonały trwałej zmiany systemu ogrzewania na ogrzewanie proekologiczne nie wcześniej niż w dniu 01.01.2019 r.;
- spełniają kryterium dochodowe i metrażowe określone w uchwale.

Warunkiem wszczęcia i prowadzenia postępowania o udzielenie pomocy w danym roku kalendarzowym jest złożenie wniosku i przeprowadzenie wywiadu środowiskowego przez pracownika

socjalnego MOPS w miejscu zamieszkania osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc. Pomoc realizowana jest w formie zasiłku celowego, o którym mowa w art. 39 *Ustawy o pomocy społecznej*. W okresie od stycznia do września 2022 r. MOPS przyznał zasiłek celowy na ten cel 208 gospodarstw domowym w łącznej kwocie 171.117,77 zł. Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dn. 6.09.2022 r. (sygn. akt IOSK 2300/21) stwierdził niezgodność z prawem uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr X/182/2019 z dnia 27.08.2019r.

2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne

Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 11 *Ustawy o pomocy społecznej*) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

W 2022 r. usługi opiekuńcze przyznawane były osobom, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodował trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. W przypadku osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione, przyznanie usług opiekuńczych miało charakter obligatoryjny. Celem pomocy było zabezpieczenie codziennych potrzeb usługobiorców, związanych z prawidłowym funkcjonowaniem w ich miejscu zamieszkania. Przyznane świadczenie uzależnione było od indywidualnych potrzeb danej osoby i mogło obejmować swoim zakresem: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację, oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Usługi opiekuńcze przyznawane były również osobom, wymagającym pomocy innych osób, którym rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogli takiej pomocy zapewnić. W tym przypadku kierowano się przede wszystkim zasadą subsydiarności, zgodnie z którą udzielana pomoc była wsparciem, a nie wyręczaniem w opiece nad potrzebującym członkiem rodziny. Działanie to miało na celu zmobilizowanie rodziny i jej zintegrowanie, inicjowanie nowych przedsięwzięć na rzecz osoby potrzebującej pomocy, wzmacnianie więzi emocjonalnej.

Tabela 6: Ilość osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych w latach 2020-2022

Rok	Ilość osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych		
	osoby, które nie ukończyły 60 r.ż.	osoby starsze (60 lat i więcej)	ogółem (suma kol. 2 i kol. 3)
2020	37	371	408 w tym: 187 osób samotnych, 221 osób posiadających rodzinę
2021	31	374	405 w tym: 181 osób samotnych, 224 osoby posiadające rodzinę
2022	26	407	433* w tym: 198 osób samotnych, 235 osób posiadających rodzinę

* w 2022 r. 429 osobom przyznano decyzją świadczenie w formie usług opiekuńczych. 4 osoby, które objęto wsparciem zgodnie z art. 50 a *ustawy o pomocy społecznej*, tj. w trybie pilnym (objęcie pomocą następuje niezwłocznie po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, natomiast decyzja o przyznaniu usług może zostać wydana po rozpoczęciu ich rzeczywistego świadczenia, nie później niż w terminie 10 dni od rozpoczęcia świadczenia usług), zmarły przed wydaniem decyzji administracyjnej.

W roku 2022 pomocą w formie usług opiekuńczych objęto także rodziny z dziećmi przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Udzielane wsparcie miało na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Pomoc w formie usług opiekuńczych była realizowana przez opiekunów zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz przez podmiot zewnętrzny, z którym zawarto umowę dotyczącą realizacji zadania na 2022 r. Działanie to umożliwiło zapewnienie ciągłości opieki, tzn. realizację usług w godzinach wieczornych, nocnych oraz w soboty, niedziele i święta, koniecznych do zachowania zdrowia lub zapobiegających jego pogorszeniu.

Łączenie form pomocy zapewniło osobom starszym i niepełnosprawnym możliwość zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych w ich własnym środowisku, bez konieczności ubiegania się o miejsce w domach pomocy społecznej.

W 2022 r. odnotowano zwiększoną liczbę osób objętych wsparciem w formie usług opiekuńczych w porównaniu do roku 2021 jak również 2020. Wszystkie osoby, zgłaszające się do ośrodka, które spełniały przesłanki zawarte w ustawie o pomocy społecznej, o których mowa w art.50 ust.1, ust.2, tzn. osoby, które z powodu wieku choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób a były jej pozbawione, lub gdy rodzina takiej pomocy zapewnić nie mogła, taką pomoc otrzymały.

Tabela 7: Ilość zrealizowanych świadczeń opiekuńczych w latach 2020-2022

Rok	Ilość świadczeń*
2020	97.540
2021	93.942
2022	99.927

* za świadczenie przyjmuje się 1 godzinę zegarową realizacji usługi

W 2022 r. odnotowano wzrost ilości wypracowanych świadczeń usług opiekuńczych w porównaniu do lat ubiegłych. Na tę liczbę miała wpływ zwiększona ilość osób objętych wsparciem tą formą pomocy. W 2022 r. na każdą osobę objętą usługami opiekuńczymi przypadało średnio 231 świadczeń i jest to liczba zbliżona do lat ubiegłych (w 2020 r. – 239 świadczeń, w 2021 r. – 232 świadczenia).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (zgodnie z art. 18 ust.1 pkt 3 *Ustawy o pomocy społecznej*).

Ośrodek organizował powyższe świadczenie zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych*, w którym określono rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat. Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi była realizowana przez podmioty zewnętrzne, z którymi po przeprowadzeniu postępowania, w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych, zawarto umowy na realizację zadania w 2022 r.

Tabela 8: Ilość osób objętych pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2020-2022

Rok	Ilość osób objętych pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi		
	osoby, które nie ukończyły 60 roku życia	osoby starsze (60 lat i więcej)	ogółem (suma kol. 2 i kol. 3)
2020	30	40	70 <i>w tym: 20 osób samotnych, 50 osób posiadających rodzinę</i>
2021	29	34	63 <i>w tym: 20 osób samotnych, 43 osoby posiadające rodzinę</i>
2022	24	37	61 <i>w tym: 22 osoby samotne, 39 osób posiadających rodzinę</i>

Przyznane świadczenie miało na celu nabycie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza kształtowanie umiejętności zaspokajania potrzeb życiowych, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, wspieranie, motywowanie i asystowanie w codziennych czynnościach.

W 2022 r., tak jak w latach ubiegłych, wsparciem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto wszystkich wnioskujących, wymagających tej formy pomocy, spełniających przesłanki zawarte w ustawie o pomocy tj. zgodnie z art. 50 ust.1, ust.2.

Tabela 9: Ilość zrealizowanych świadczeń specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2020-2022

Rok	Ilość świadczeń*
2020	4.073
2021	3.573
2022	2.992

* za świadczenie przyjmuje się 1 godzinę zegarową realizacji usługi

W 2022 r. na każdą osobę objętą wsparciem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przypadało średnio 49 świadczeń i jest to liczba mniejsza w porównaniu do lat ubiegłych (w 2020 r. - 58 świadczeń, w 2021 r. – 57 świadczeń). W każdym przypadku ilość przyznanych świadczeń specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami była zgodna ze złożonym wnioskiem.

Pomoc specjalistyczna

3. POMOC SPECJALISTYCZNA

3.1 Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki

3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu przyjętym Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr LVI/1273/2023 z dn. 23.03.2023 r. w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2022 roku (w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*);

3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu przyjętym Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr LVI/1273/2023 z dn. 23.03.2023 r. w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2022 roku (w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*);

3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu przyjętym Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr LVI/1273/2023 z dn. 23.03.2023 r. w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2022 roku (w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*);

3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki

Opisano w odrębnym sprawozdaniu przyjętym Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr LVI/1273/2023 z dn. 23.03.2023 r. w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2022 roku (w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*);

3.1.5. Asystent rodziny

Opisano w odrębnym sprawozdaniu przyjętym Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr LVI/1273/2023 z dn. 23.03.2023 r. w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2022 roku (w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*).

3.2 Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej

3.2.1. Domy pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie własne gminy w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej (DPS) mieszkańców Bielska-Białej, którzy wymagali całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogli samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych (art. 54 *Ustawy o pomocy społecznej*). Równocześnie realizował zadanie własne powiatu w zakresie umieszczania skierowanych do domów pomocy społecznej mieszkańców Bielska-Białej oraz osób skierowanych przez inne gminy.

W MOPS wszystkie wnioski o skierowanie do DPS, umieszczenie i ustalenie odpłatności za pobyt w DPS realizuje Dział Domów Pomocy Społecznej i Mieszkań Chronionych.

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano 1.086 wniosków, z czego: 266 stanowiły wnioski osób starszych i/lub niepełnosprawnych o umieszczenie w DPS lub mieszkaniu chronionym, a pozostałych 820 wniosków dotyczyło ustalania odpłatności dla osób umieszczonych w DPS oraz dla osób zobowiązanych do współfinansowania w kosztach ich pobytu. Pracownicy socjalni przeprowadzili łącznie 721 wywiadów środowiskowych, udzielili 388 porad i informacji.

Wnioski osób ubiegających się o skierowanie i umieszczenie w DPS, o częściowe lub całkowite zwolnienie z opłaty rozpatrywała powołana do tego Komisja Kwalifikująca.

Na terenie Bielska-Białej funkcjonowały 4 domy pomocy społecznej (prowadzone przez Miasto Bielsko-Biala) o łącznej liczbie 222 miejsc, z czego 134 miejsca przeznaczone są dla osób w podeszłym wieku, 73 dla osób przewlekłe somatycznie chorych, a 15 dla osób niepełnosprawnych fizycznie.

Tabela 10: Domy Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej: typ, ilość miejsc, średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w latach 2020-2022

l.p.	Nazwa DPS/Adres	Ilość miejsc	Typ Domu	Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w DPS /w zł./		
				2020	2021	2022
1.	DPS Dom Nauczyciela ul. Pocztowa 14a	92	dla osób w podeszłym wieku (K/M)*	4.326,00	4.335,00	4.499,00
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	57	(42 miejsca) dla osób w podeszłym wieku (15 miejsc) dla osób niepełnosprawnych fizycznie (K/M)	4.868,00	4.886,00	5.327,00
3.	DPS dla Przewlekłe Chorych ul. Olimpijska 11	48	dla osób przewlekłe somatycznie chorych (K/M)	6.010,00	6.142,00	6.414,00
4.	DPS Hospicjum Aleja Armii Krajowej 181	25	dla osób przewlekłe somatycznie chorych (K/M)	6.758,74	6.712,73	6.953,00

* (K) – kobiety

* (M) – mężczyźni

Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca DPS, co roku jest aktualizowany przez Prezydenta Miasta i ogłaszany w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później, niż do końca marca danego roku. Tabela nr 10 przedstawia dynamikę wzrostu w/w kosztów w DPS prowadzonych przez Miasto Bielsko-Białą na przestrzeni ostatnich trzech lat. W 2022 r. znacząco zwiększyły się koszty utrzymania we wszystkich Domach Pomocy Społecznej w odniesieniu do roku 2021, w którym zauważalny był nieznaczny wzrost kosztów (w jednym przypadku nastąpiło nawet jego obniżenie). Natomiast koszty w DPS na terenie innych powiatów, w których zostali umieszczeni mieszkańcy Bielska-Białej kształtowały się w roku 2022 od 3.650,89 zł do 5.933,00 zł (miesięcznie).

Tabela 11: Osoby skierowane i umieszczone w DPS według typów placówek w latach 2020-2022

l.p.	Typy placówek	Ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS						Ilość osób* umieszczonych w DPS					
		prowadzonych przez miasto B-B			prowadzonych przez inne powiaty			prowadzonych przez miasto B-B			prowadzonych przez inne powiaty		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
1.	Dla osób w podeszłym wieku	28	28	26	2	0	1	21 (3)	23 (1)	27 (5)	2	0	0
2.	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	32	26	31	5	1	0	26 (1)	27	25 (2)	3	1	0
3.	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	0	0	0	12	7	21	0	0	0	9	7	18
4.	Dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	0	0	0	6	7	2	0	0	0	3	3	3
5.	Dla osób niepełnosprawnych fizycznie	2	4	3	0	0	0	2	4	3	0	0	0
6.	Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
7.	Dla osób uzależnionych od alkoholu	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0
8.	Pobyty okresowe – turnusy dla chorych na SM	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	2	1
9.	Rodzinny Dom Pomocy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.	Ogółem:	62	58	60	26	18	27	53 (4)	54 (1)	55 (7)	19	13	22

* dotyczy zarówno mieszkańców Bielska-Białej, jak również innych gmin; wartości w nawiasach (...) dotyczą mieszkańców spoza gminy Bielsko-Białą

Tabela 11 wskazuje na wzrost liczby osób kierowanych do DPS w odniesieniu do roku 2021, w którym z tej formy pomocy skorzystało 76 osób. Zmniejszenie liczby osób kierowanych do DPS w roku 2021 spowodowane było sytuacją epidemiczną w kraju i związanymi z tym obawami osób, które ubiegały się o skierowanie do Domu Pomocy Społecznej. Wiele spośród nich zrezygnowało z ubiegania się o tę formę pomocy z powodu wprowadzenia zakazów odwiedzin w DPS i obawami przed zarażeniem. W roku 2022 obserwujemy znaczący wzrost ilości osób kierowanych do DPS przeznaczonego dla osób przewlekle psychicznie chorych w odniesieniu dla lat 2021 (7 osób) bądź 2020 (9 osób). Natomiast liczba osób umieszczanych w DPS prowadzonych przez Miasto Bielsko-Białą utrzymuje się na tym samym poziomie. Dodatkowo zauważalny jest znaczący wzrost liczby osób umieszczonych z terenów innych gmin w naszych Domach, szczególnie w odniesieniu do roku 2021, w którym do naszego Domu została przyjęta tylko 1 osoba z innej gminy.

Wśród mieszkańców Bielska-Białej skierowanych i przyjętych w 2022 r. do DPS 9 osób było bezdomnych. Dla porównania w roku 2021 liczba ta wynosiła 8, a w roku 2020 – 14. Przed przyjęciem do DPS pomocą w formie usług opiekuńczych objętych było 15 osób, natomiast 46 osób przyjętych zostało po pobycie w innych placówkach np. oddziały szpitalne, inne DPS-y, schroniska dla osób bezdomnych i noclegownie.

W 2022 roku, w Domach prowadzonych przez miasto Bielsko-Białą oraz w 47 Domach położonych na terenie 31 powiatów przebywało łącznie 426 mieszkańców Bielska-Białej. Z tego 163 w innych powiatach, a 263 w naszych Domach. Z innych gmin w naszych Domach przebywało 28 osób.

Na 163 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w DPS na terenie innych powiatów 96 przebywało w DPS przeznaczonych dla osób przewlekle psychicznie chorych, 43 w DPS przeznaczonych dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. W DPS przeznaczonych dla osób w podeszłym wieku przebywało 7 mieszkańców Bielska-Białej, 8 w DPS dla przewlekle somatycznie chorych, 4 w DPS dla niepełnosprawnych fizycznie, 4 w Rodzinnym Domu Pomocy. Ponadto 1 osoba skorzystała z pobytu okresowego w Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (KOMR).

W DPS położonych na terenie innych powiatów umieszczane są przede wszystkim osoby przewlekle psychicznie chore i niepełnosprawne intelektualnie z uwagi na brak tego typu placówek na terenie miasta oraz osoby w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chore, tylko w przypadku braku wolnych miejsc w naszych Domach i jeśli rodzina obok mieszkańca w całości ponosi koszty pobytu.

Średni czas oczekiwania na umieszczenie w DPS na terenie Bielska-Białej oraz innych powiatów wyniósł w 2022 r. od 0 do maksymalnie 5 miesięcy. Między innymi na dzień 31.12.2022 r. 3 osoby oczekiwały do DPS przeznaczonego dla osób przewlekle psychicznie chorych, 1 do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego dla osób Chorych na SM w Dąbku, 1 dla osób w podeszłym wieku oraz 2 dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Na dzień 31.12.2022 r. w Domach prowadzonych przez miasto Bielsko-Białą było 14 wolnych miejsc i tak, w:

- DPS dla Osób Starszych przy ul. Żywieckiej 15 – 3 wolne miejsca;
- DPS *Dom Nauczyciela* przy ul. Pocztowej 14a – 3 wolne miejsca;
- DPS dla Przewlekle Chorych przy ul. Olimpijskiej 11 – 5 wolnych miejsc;
- DPS *Hospicjum* przy Alejach Armii Krajowej 181 – 3 wolne miejsca.

Wolne miejsca w w/w Domach utrzymują się od końca 2020 r. Wówczas w tym samym czasie odnotowano 31 wolnych miejsc i bardzo wysoką liczbę zgonów (78 osób, w tym 37 w ostatnim kwartale 2020 r.). W 2021 roku odeszło 44 mieszkańców (37 zmarło; 7 opuściło Domy z innych powodów), a w 2023 roku 57 mieszkańców (47 zmarło; 10 opuściło Domy z innych powodów). Występowanie wolnych miejsc w Domach Pomocy Społecznej jest zjawiskiem powszechnym, obecnym w sąsiednich powiatach i na terenie całego kraju.

W 2022 r. Gmina Bielsko-Białą poniosła odpłatność za pobyt 156 mieszkańców Bielska-Białej przebywających na terenie innych powiatów. Pozostałe 7 osób pokrywało swój pobyt w całości z własnych dochodów.

3.2.2. Ośrodki wsparcia

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej wydaje decyzje kierujące oraz ustalające odpłatność do ośrodków wsparcia, w tym również decyzje pobytowe do Domu Matki i dziecka Caritas przy ul. Ks. Stanisława Brzóska 3 w Bielsku Białej. W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. z pobytu w placówce skorzystało 14 osób w tym 8 matek oraz 6 dzieci.

Wydawano również decyzje administracyjne do Środowiskowego Domu Samopomocy *Podkowa*. W okresie sprawozdawczym wydano 242 decyzje dla osób, które korzystały z Ośrodka.

3.2.3. Ośrodki wsparcia dla osób starszych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania własne gminy w zakresie wsparcia osób starszych (art. 51 *Ustawy o pomocy społecznej*). W 2022 r. funkcjonowały następujące Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych:

- 1) Dom Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych przy ul. Sterniczej 8A;
- 2) Dzienny Dom Senior+ przy ul. Partyzantów 62;
- 3) Klub Samopomocy *Przystań* przy ul. Piastowskiej 86;
- 4) Klub Samopomocy *Klub Seniora* przy ul. Komorowickiej 336D;
- 5) Klub Senior+ przy ul. Jesionowej 13;
- 6) Klub Senior+ przy ul. Jutrzenki 20;
- 7) Klub Seniora *SIXT Wam* przy ul. Adama Mickiewicza 24 (w ramach trwałości Projektu p.n.: *Miejskie Centrum Usług Społecznościowych – Rozwój międzypokoleniowych usług społecznych w Bielsku-Białej*).

Tabela 13: Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych funkcjonujące w latach 2020-2022

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość miejsc	Ilość mieszkańców Bielska-Białej korzystających ze wsparcia w latach 2019-2021		
			2020	2021	2022
1.	Dom Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych ul. Sternicza 8A	40	44	46	47
2.	Dzienny Dom Senior+ ul. Partyzantów 62	30	42	37	34
3.	Klub Samopomocy <i>Przystań</i> ul. Piastowska 86	50	50	52	56
4.	Klub Samopomocy <i>Klub Seniora</i> ul. Komorowicka 336D	50	49	51	38
5.	Klub Senior+ ul. Jesionowa 13	30	36	30	36
6.	Klub Senior+ ul. Jutrzenki 20	30	32	36	37
7.	Klubie Seniora <i>SIXT Wam</i> ul. Adama Mickiewicza 24	20	25	21	23
8.	Suma (wiersze 1-7)	250	278	273	271

Z powyższej tabeli wynika, że sytuacja pandemiczna wpłynęła na funkcjonowanie OWOS. Dwukrotne okresy zawieszenia działalności w latach 2020-2021, stan zdrowotny, kondycja psychiczna Seniorów oraz obostrzenia pandemiczne przełożyły się niewielkie spadki ilości korzystających w ww. Ośrodkach. Jednak w III i IV kwartale 2021 r. zaobserwowano ponowny wzrost zainteresowania pobytem w OWOS. Dodatkowo epidemia COVID-19 spowodowała zmiany potrzeb Seniorów m.in. w zakresie wsparcia psychologicznego /izolacja społeczna i brak kontaktów towarzyskich spowodowały pogłębianie się samotności oraz zaburzenia natury psychicznej u osób starszych/.

Cele i zadania Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych

Celem głównym Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych jest wsparcie dzienne Seniorów, podejmowanie działań podtrzymujących aktywność osób starszych i niepełnosprawnych oraz sprzyjanie

integracji międzypokoleniowej. Do celów szczegółowych należy m.in. podtrzymywanie aktywności psychofizycznej, wsparcie psychologiczne, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, zapobieganie osamotnieniu, propagowanie zdrowego stylu życia i aktywnego wykorzystania czasu wolnego oraz udział w imprezach o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i profilaktycznym.

Zadaniem Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych jest w szczególności:

- Wspieranie i inicjowanie działań zmierzających do utrzymania i zwiększania aktywności osób starszych, w tym promowanie działalności dziennych form wsparcia;
- Zapewnienie różnorodnej oferty usług przeznaczonych dla Seniorów m.in. socjalnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych, kulturalno-oświatowych, a także zapewnienie wsparcia pracownika socjalnego i psychologa;
- Podejmowanie działań polepszających funkcjonowanie psychofizyczne Seniorów poprzez działania terapeutyczne oraz ogólnousprawniające formy terapii zajęciowej;
- Prowadzenie wielowymiarowej aktywizacji społecznej osób starszych zapewniającej wzmacnianie kondycji i niedopuszczenie do pogłębiania się dysfunkcji, poprzez diagnozę indywidualnych potrzeb i możliwości Seniorów;
- Zaspokajanie potrzeb towarzyskich poprzez umożliwianie uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych dedykowanych Seniorom;
- Propagowanie ruchu samopomocy pośród osób starszych;
- Prowadzenie działalności informacyjnej dla Seniorów;
- Budowanie pozytywnego wizerunku społecznego osób starszych;
- Współpraca z miejskimi jednostkami organizacyjnymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w celu zwiększenia oferty kulturalnej, edukacyjnej oraz aktywizującej Seniorów;
- Wnioskowanie o środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych na cele związane z aktywizacją i integracją osób starszych.

Usługi zrealizowane w Ośrodkach Wsparcia dla Osób Starszych

W Ośrodkach Wsparcia dla Osób Starszych realizowano systematycznie zgodnie z planem pracy Ośrodków następujące usługi:

- Socjalne obejmujące m.in. zapewnienie ciepłego posiłku, zapewnienie usługi transportowej (tj. dowóz z miejsca zamieszkania Seniora do Domów Dziennych i z powrotem), trening umiejętności społecznych;
- Edukacyjne obejmujące m.in. organizację wykładów oraz warsztatów zwiększających wiedzę o współczesnym świecie, rozwoju technologicznym, o zagrożeniach związanych z wiekiem oraz z zakresu edukacji prozdrowotnej;
- Kulturalno-oświatowe obejmujące m.in. uczestnictwo seniorów w kulturze, wspieranie ich edukacji kulturalnej i artystycznej, organizację uroczystości okolicznościowych i integracyjnych, wyjścia do kina, teatru, na koncerty;
- Sportowo-rekreacyjne obejmujące m.in. organizację zajęć ruchowych, zajęć z kinezyterapii z fizjoterapeutą, spacerów, nordic walking, wyjścia na basen;
- Aktywizujące społecznie obejmujące m.in. budowanie lokalnego partnerstwa, współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób starszych i z placówkami oświatowymi (integracja międzypokoleniowa); budowanie sieci relacji międzyludzkich i rozwijanie idei samopomocy; organizację działań integracyjnych pomiędzy Ośrodkami Wsparcia dla Osób Starszych - wspólne bale, wydarzenia kulturalne, wyjścia do kina, na spacer, na wycieczki, wspólne warsztaty, spotkania plenerowe;
- Terapię zajęciową obejmującą rozwój zainteresowań, prowadzenie różnorodnych kółek i form terapii zajęciowej z uwzględnieniem indywidualnych predyspozycji i potrzeb seniorów, m.in. filmoterapię, biblioterapię, muzykoterapię, zajęcia manualne, rękodzieło, gry i zabawy edukacyjne, grupy dyskusyjne;

- Wsparcie psychologa obejmujące organizację warsztatów o charakterze wspierającym i edukacyjnym; zajęć indywidualnych i grupowych m.in. ćwiczenia umiejętności społecznych i emocjonalnych, ćwiczenia mające na celu stymulowanie procesów poznawczych, głównie funkcji językowych, ale również uwagi czy pamięci, relaksację – obniżenie napięcia emocjonalnego, lęku, ćwiczenia kontroli nieprzyjemnych emocji, ćwiczenia motywacyjne;
- Wsparcie pracownika socjalnego obejmujące poradnictwo socjalne i świadczenie pracy socjalnej m.in. pomoc w załatwianiu podopiecznym spraw urzędowych, pomoc w staraniach o ustalenie stopnia niepełnosprawności, w zakresie rozwiązywania trudnych spraw życiowych m.in. kontakt z opiekunami podopiecznych, z instytucjami pomocowymi i organizacjami pozarządowymi.

Udział Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych w programach/projektach

1) *Program Wieloletni Senior+ na lata 2021-2025 (edycja 2022)* z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej – zrealizowano zadania w ramach Modułu II: Zapewnienie funkcjonowania placówek Senior+ dotyczy:

- Dziennego Domu Senior+ przy ul. Partyzantów 62;
- Klubu Senior+ przy ul. Jesionowej 13;
- Klubu Senior+ przy ul. Jutrzenki 20.

W ww. placówkach w ramach Programu zrealizowano usługi socjalne, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej/kinezyterapii, sportowo-rekreacyjne, aktywizujące społecznie, terapię zajęciową.

2) Projekt *Cyfrowe Kluby Seniora* (Konkurs Ministra Cyfryzacji), mający na celu doposażeniu stanowisk służących do podniesienia kompetencji cyfrowych Podopiecznych placówek Senior+. Zakupiono 12 laptopów do:

- Dziennego Domu Senior+ przy ul. Partyzantów 62;
- Klubu Senior+ przy ul. Jesionowej 13;
- Klubu Senior+ przy ul. Jutrzenki 20.

3) *Program AKTYWNI+ (edycja 2022)* z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej – Projekt p.n.: *Kreatywni +* realizowany w ramach współpracy partnerskiej ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym *Serce dla Serca* dotyczy Klubu Samopomocy *Przystań* przy ul. Piastowskiej 86, Klubu Samopomocy *Klub Seniora* przy ul. Komorowickiej 336D, Domu Dziennego Pobytu przy ul. Sterniczkiej 8A. Zrealizowano warsztaty teatralno-muzyczne, plastyczne, rękodzieła, sportowe, z etyki, fotografii, porady prawne, zajęcia z zakresu zdrowia i rehabilitacji, wyjścia na basen oraz wycieczki do: Łodzi, Górek Wielkich, Pszczyny, Zakopanego, Krakowa, a także warsztatowe wyjazdy do Lalik oraz obozy sportowe nad morzem – Niechorze i Karwia;

4) Projekt *Śląska Akademia Aktywnego Seniora* realizowany w ramach porozumienia o współpracy partnerskiej z Fundacją New Europe Foundation przeprowadzono cykl zajęć ruchowych dla Seniorów (zdrowy kręgosłup, pilates fit ball, stretching) w Ośrodkach Wsparcia dla Osób Starszych;

5) Program *Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2022* chętni Uczestnicy OWOS otrzymali tzw. „Opaski bezpieczeństwa”, których celem było zapewnienie wsparcia i zwiększenie bezpieczeństwa Seniorów.

Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, firmami oraz organizacjami działającymi na rzecz osób starszych

- Fundacja Edukacji Pozaformalnej – zrealizowano warsztaty cyfrowe (nauka obsługi komputera i telefonu) w Domu Dziennego Pobytu przy ul. Sterniczkiej 8A;
- Spółdzielnia Socjalna Instytut Dietetyki Klinicznej – Podopieczni Placówek Senior+ skorzystali z dwudniowego wyjazdu do Gilowic;
- Stowarzyszenie *PROTALENT – Program AKTYWNI+ (edycja 2022)* z MRiPS – organizacja wydarzeń kulturalnych – koncerty;
- Fundacja Aktywności Społecznej *Złote Łany* – organizacja pomocy żywnościowej i spotkań integracyjnych dla Klubu Senior+ przy ul. Jutrzenki 20;

- Przedszkole nr 4 – współpraca międzypokoleniowa z placówkami OWOS;
- Przedszkole nr 40 – współpraca międzypokoleniowa z KS *Klub Seniora* przy ul. Komorowickiej 336D;
- Szkoła Podstawowa nr 36 – współpraca międzypokoleniowa z Domem Dziennego Pobytu przy ul. Sterniczej 8A;
- Dom Kultury im Wiktorii Kubisz – organizacja Balu Andrzejkowego;
- Dom Kultury w Komorowicach – współpraca międzypokoleniowa z KS *Klub Seniora* przy ul. Komorowickiej 336D;
- Zespół Placówek dla Dzieci i Młodzieży *Parasol* – współpraca międzypokoleniowa/Świetlica *STER* z Podopiecznymi Domu Dziennego Pobytu przy ul. Sterniczej 8A; Świetlica *Kraina Narnii* z Podopiecznymi Dziennego Domu Senior+ przy ul. Partyzantów 62; Świetlica *Pod Aniołami* z Uczestnikami KS *Klub Seniora* przy ul. Komorowickiej 336D;
- Książnica Beskidzka z filiami – zajęcia z biblioterapii;
- Biuro Wystaw Artystycznych (BWA) – uczestnictwo w wystawach artystycznych;
- Klub Gaja - Seniorzy z Klubu *SIXT Wam* wzięli udział w Projekcie i Konferencji *Święto Drzewa – ogrody dla klimatu*.

3.3 Pomoc na rzecz osób bezdomnych

W świetle przepisów *Ustawy o pomocy społecznej*, bezdomność jest jedną z piętnastu kategorii sytuacji trudnych, upoważniających do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej (art. 7 pkt. 3). Za osobę bezdomną uważa się osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym, w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkiwania (art. 6 pkt. 8). Obowiązek udzielania pomocy w formie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym spoczywa po stronie gminy i należy do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym.

Od m-ca marca 2022 r. zadanie związane z zapewnieniem schronienia osobom bezdomnym z terenu gminy zlecone zostało przez Miasto Bielsko-Biała Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej *Być Razem* z Cieszyna na podstawie zlecenia realizacji zadań publicznych z zakresu polityki społecznej w trybie otwartego konkursu ofert wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji w latach 2022-2024 p.n.: *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom bezdomnym, bezrobotnym żyjącym w ubóstwie oraz innym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym – Schronisko dla Osób Bezdomnych i Schronisko dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi* oraz *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom bezdomnym, bezrobotnym żyjącym w ubóstwie oraz innym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym – Noclegownia*.

Fundacja *Być Razem* realizuje zadanie w zakresie udzielania schronienia poprzez prowadzenie placówek różniących się standardem usług w nich świadczonych tj. w Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2A, która dysponuje 50 miejscami (tylko dla mężczyzn), w Schronisku dla Osób Bezdomnych przy ul. Stefanki 7 przeznaczonym dla 55 osób bezdomnych (kobiet i mężczyzn) i w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi dla 15 osób bezdomnych (kobiet i mężczyzn). Ponadto na terenie Schroniska dla Osób Bezdomnych wyodrębniono miejsca w celu zapewnienia schronienia interwencyjnego (doraźnego) bezdomnym kobietom na zasadach obowiązujących w Noclegowni.

Tabela 14: Liczba osób bezdomnych korzystających ze schronienia w Schronisku dla Osób Bezdomnych, Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi oraz w Noclegowni w latach 2020-2022

l.p.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Schronienie całodobowe w Schronisku dla Osób Bezdomnych ogółem	89	83	93
	w tym:			
	- rodzin	0	0	0
	- osób samotnych,	89	83	93
	w tym:			
	- kobiet	30	23	22
	- mężczyzn	59	60	71
2.	Schronienie całodobowo w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi ogółem	33	35	32
	w tym:			
	- kobiet	2	6	10
	- mężczyzn	31	29	22
3.	Nocleg w Noclegowni dla mężczyzn ogółem	162	161	248
4.	Nocleg dla kobiet w ramach interwencyjnego schronienia na zasadach obowiązujących w Noclegowni	23	34	53

Ogółem w 2022 r. ze schronienia we wszystkich placówkach dla osób bezdomnych prowadzonych przez Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej *Być Razem* skorzystało 359 osób (przy zachowaniu zasady, iż każda osoba liczona jest tylko raz niezależnie od formy schronienia).

Formy wsparcia osób dotkniętych bezdomnością: pomoc w formie usług aktywizacyjnych

W okresie od marca do grudnia 2022 r. na terenie Schroniska dla Osób Bezdomnych i Schroniska dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej *Być Razem* zapewniała różne formy usług aktywizacyjnych ukierunkowanych na wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców, m.in.:

- Mieszkańcy zostali włączeni w proces utrzymywania czystości w budynku oraz w jego otoczeniu;
- Brali udział w zajęciach grupowych, takich jak: warsztaty kulinarne, wykłady historyczne, warsztaty z art.-terapii, warsztaty florystyczne, warsztaty z zakresu zarządzania własnym budżetem, warsztaty z zakresu rozwijania kreatywności, warsztaty z zakresu komunikacji werbalnej i pozawerbalnej, warsztaty stolarskie, warsztaty z zakresu obsługi urządzeń stolarskich oraz zorganizowano wspólne czytanie prasy czy wyjście do kina;
- Mieszkańcy zostali włączeni w proces adaptacji pomieszczenia piwnicznego na warsztat stolarski;
- Prowadzona była aktywizacja zawodowa mieszkańców oraz podejmowano działania zmierzające do usamodzielnienia osób korzystających ze wsparcia w postaci schronienia w placówkach;
- Realizowane było poradnictwo psychologiczne, poradnictwo z zakresu terapii uzależnień oraz poradnictwo prawne.

Ogółem usługami aktywizacyjnymi objęto 49 osób, w tym 15 kobiet i 34 mężczyzn, tj. 60% mieszkańców.

W zakresie zapewnienia pomocy w formie schronienia MOPS współdziałał ze Śląską Fundacją *Błękitny Krzyż* z siedzibą w Bielsku-Białej przy ul. Mostowej 1, której powierzono w 2022 r. w ramach współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi realizację zadania publicznego z zakresu polityki społecznej pod nazwą: *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej w szczególności z powodu bezdomności i ubóstwa – prowadzenie działań readaptacyjnych*. W ramach tego przedsięwzięcia Fundacja prowadzi Ośrodek Readaptacyjny przy ul. Bystrzańskiej 55, w którym

zabezpieczono 10 miejsc noclegowych wraz z całodziennym wyżywieniem dla osób w kryzysie bezdomności i dotkniętych wykluczeniem społecznym - mieszkańców Bielska-Białej. Na przestrzeni 2022 r. w zajęciach organizowanych w Ośrodku Readaptacyjnym uczestniczyło 18 mieszkańców naszego miasta z grupy osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania aktywizujące zmierzające do przezwyciężania trudnej sytuacji życiowej osób w kryzysie bezdomności

Realizując w 2022 r. ustawowy obowiązek udzielania pomocy osobom w kryzysie bezdomności pracownicy socjalni Zespołu ds. Bezdomności korzystali z narzędzia, jakim jest prowadzenie pracy socjalnej. W roku sprawozdawczym zawarto 187 kontraktów socjalnych z osobami w kryzysie bezdomności objętymi pomocą instytucjonalną. Wobec osób w kryzysie bezdomności MOPS we współpracy z PUP podejmował działania zmierzające do ich powrotu lub wejście na otwarty rynek pracy. Osoby w kryzysie bezdomności pozostające bez pracy aktywizowano między innymi poprzez: zatrudnienie na podstawie umów zleceń (6 osób) bądź w pracach społecznie użytecznych do 10 h tygodniowo w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych (3 osoby). Ponadto 3 osoby zostały skierowane i uczestniczyły w zajęciach Klubu Integracji Społecznej MOPS, natomiast 11 osób zostało skierowanych do Centrum Integracji Społecznej, prowadzonego przez Fundację Teatru Grodzkiego w Bielsku-Białej.

Zapewnienie gorącego posiłku

Posiłki wydawane były przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, które realizowało zadanie własne gminy Bielsko-Biała z zakresu polityki społecznej pod nazwą: *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej w szczególności z powodu bezdomności i ubóstwa – posiłki i kąpiel*. Posiłki były przygotowywane i wydawane w Kuchni Społecznej przy ul. Legionów 16 od poniedziałku do soboty.

Osoby w kryzysie bezdomności otrzymywały również nieodpłatnie pieczywo i wyroby cukiernicze w Banku Chleba przy ul. Krasieńskiego 10 prowadzonym przez Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej w ramach realizacji zadania publicznego pod nazwą: *Prowadzenie Banku Chleba dla najuboższych mieszkańców Bielska-Białej* zleconego w trybie otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu polityki społecznej przez podmioty prowadzące działalność w sferze pożytku publicznego w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.

Zabezpieczenie pomocy medycznej i sanitarnej

W przypadku osób w kryzysie bezdomności nie objętych ubezpieczeniem zdrowotnym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej podejmował działania mające na celu potwierdzenie tym osobom prawa do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej w oparciu o przepisy *Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*. Na przestrzeni 2022 r. w oparciu o przepisy powyższej ustawy zapewniono dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej 92 osobom w kryzysie bezdomności.

Osoby potrzebujące, w tym osoby w kryzysie bezdomności, często skrajnie zaniedbane pod względem higieniczno-sanitarnym, mogły korzystać z kąpeli i środków higienicznych w Łażni Publicznej im. Św. Brata Alberta przy ul. Legionów 17 w Bielsku-Białej, prowadzonej przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, któremu zlecono realizację wyżej wymienionego zadania.

Przyznawanie świadczeń

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, udzielał wsparcia finansowego osobom w kryzysie bezdomności w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych, w szczególności na zakup żywności, leków, obuwia, odzieży, pokrycie kosztów wykonania zdjęć do dokumentów potwierdzających

tożsamość, częściowe pokrycie kosztów remontu lokali mieszkalnych, a także pobytu i usług w domu pomocy społecznej, mieszkaniu chronionym oraz w postaci pracy socjalnej.

Działania informacyjne, patrolowanie skupisk osób w kryzysie bezdomności w miejscach publicznych i niemieszkalnych

Tutejszy Ośrodek organizował także pomoc osobom w kryzysie bezdomności, przebywającym w miejscach publicznych i niemieszkalnych, takich jak dworce komunikacji autobusowej i kolejowej, altany, piwnice, wiaty, pustostany, klatki schodowe itp. miejsca pobytu osób w kryzysie bezdomności patrolowane były w ciągu dnia oraz w godzinach wieczornych i nocnych przez pracowników socjalnych Zespołu ds. Bezdomności MOPS oraz strażników Straży Miejskiej lub funkcjonariuszy Policji. Łącznie w 2022 r. miały miejsce 32 patrole (18 dziennych i 14 nocnych), w trakcie których 5 osób zostało przewiezionych do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej, 3 osoby udało się przekonać do skorzystania z pomocy w formie schronienia, w trzech przypadkach konieczne było wezwanie zespołu ratownictwa medycznego i w wyniku podjętych działań 2 osoby zostały przewiezione do szpitala, natomiast 1 osoba nie wyraziła zgody na hospitalizację. Podczas organizowanych patroli rozdawano osobom w kryzysie bezdomności ulotki z informacją o dostępnych formach pomocy. Ponadto Straż Miejska proponowała skorzystanie z gorącej herbaty. Na terenie miasta rozwieszone zostały także stosowne plakaty informujące o alarmowych numerach telefonów, gdzie można dzwonić w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia osób w kryzysie bezdomności.

Inne działania

W 2022 r. przygotowano także specyfikacje konkursowe na wsparcie realizacji zadań publicznych w okresie od 1.01.2023 r. do 30.04.2023 r. z zakresu polityki społecznej w trybie otwartego konkursu ofert p.n.: *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej w szczególności z powodu bezdomności i ubóstwa – posiłki i kąpiel oraz Prowadzenie Banku Chleba dla najuboższych mieszkańców Bielska-Białej.*

Programy oraz Projekty

4. PROGRAMY ORAZ PROJEKTY

4.1 Programy profilaktyczne

4.1.1. Realizacja zadań ze środków finansowych z *Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2022* oraz *Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2023 w roku 2022*

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykorzystał w 2022 r. środki przyznane z *Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych* oraz *Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2023* na:

- Finansowanie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- Finansowanie grupy terapeutycznej dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- Finansowanie szkoleń i superwizji działań profilaktycznych, rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w 2022 r. odbyło się 9 konsultacji, w których uczestniczyło 28 pracowników MOPS);
- Szkolenie wyjazdowe dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej i Komendantów bielskiej Policji (19-20.05.2022 r.), w którym udział wzięło 21 osób. Temat szkolenia: *Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Bezpieczeństwo dzieci w sieci a cyberprzemoc*;
- Szkolenie dla pracowników socjalnych/koordynatorów grup roboczych (11-12.10.2022 r.) p.n.: *Asertywność, jako metoda na zwiększenie skuteczności w pomaganiu osobom z problemem przemocy w rodzinie – trening pogłębiony. Superwizja działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzonych przez pracowników socjalnych/koordynatorów grup roboczych wobec osób korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*. W szkoleniu udział wzięło 5 osób;
- W dniach 08-09.12.2022 r. odbyło się wyjazdowe szkolenie dla członków Grup Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej p.n.: *Prawne i psychologiczne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie*. W szkoleniu wzięły udział 42 osoby.

4.1.2. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie *Niebieskie Karty*

Pracownicy socjalni do spraw przemocy przeprowadzają wywiady środowiskowe, sporządzają *Niebieskie Karty*, monitorują sytuację rodziny w związku z występującą przemocą oraz w rodzinach zagrożonych problemem przemocy. Przeprowadzają interwencje środowiskowe w sytuacjach przemocy domowej, zaniedbań wobec dzieci oraz zaniedbań wobec osób starszych. Prowadzą również indywidualne konsultacje z osobami doznającymi przemocy w rodzinie oraz osobami stosującymi przemoc. W ramach współpracy z instytucjami wspierającymi osoby lub rodziny w ich trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni koordynują pracę Grup Roboczych w celu podjęcia spójnego działania na rzecz osób/rodzin z doświadczeniem przemocy.

Praca socjalna z osobami i rodzinami uwięzłymi w przemoc

W 2022 r. pracownicy socjalni ZPU objęli wsparciem ogółem 361 rodzin (w 2021 r. 367), w których prowadzili działania w ramach procedury *Niebieskie Karty*. W okresie sprawozdawczym objęli pomocą

w formie pracy socjalnej 395 rodzin (w 2021 r. 415), odbyli 502 wizyty w środowiskach, w których występuje problem przemocy (w tym 38 interwencji), a także objęli pomocą 264 osoby w ramach poradnictwa specjalistycznego (socjalnego) – odbyło się 344 konsultacji. Przeprowadzono również 2.109 monitoringów w formie zdalnej (głównie rozmowy telefoniczne) z osobami dotkniętymi problemem uzależnień i przemocy w rodzinie.

Procedura Niebieskie Karty

Ustawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów należących do sfery pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, prokuratury oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez: diagnozowanie problemu, podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, a także inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W związku ze zmianami osobowymi w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej, dn. 02.03.2021 r. wybrano Przewodniczącego, Zastępcę i Sekretarza Zespołu. Obecnie w skład Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej wchodzi 19 członków, będących przedstawicielami bielskich placówek pomocy społecznej (Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Podbeskidzkiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Zespołu Placówek dla Dzieci i Młodzieży *Parasol* i Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych), a także Komendy Miejskiej Policji, Sądu Rejonowego, Prokuratur Rejonowych, bielskiej oświaty, ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i organizacji pozarządowych: Śląskiej Fundacji *Błękitny Krzyż*, Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego *Teatr Grodzki* i Kurii Diecezji Bielsko-Żywieckiej. W 2022 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

W okresie sprawozdawczym do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 262 formularze *Niebieska Karta – A* (w tym sporządzonych przez MOPS – 72) w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej. Natomiast przedstawiciele instytucji działających na rzecz rodzin z problemem przemocy pracowali w formule grup roboczych – odbyły się 1.032 posiedzenia.

Tabela 15: Działania pracowników socjalnych ZPU w latach 2020-2022

l.p.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Ilość środowisk nowych	203	212	198
2.	Liczba wizyt w środowisku	453 1.787 monitoringów w formie zdalnej*	309 1.936 monitoringów w formie zdalnej*	502 2.109 monitoringów w formie zdalnej
3.	Liczba konsultacji	327	294	344
4.	Liczba <i>Niebieskich Kart A</i>	253	282	262
5.	Liczba posiedzeń (spotkań) grup roboczych	1.249	1.149	1.032

* telefonicznie oraz za pośrednictwem komunikatora internetowego SKYPE

Pozostałe działania realizowane przez pracowników ZPU

Pracownicy socjalni ZPU udzielali konsultacji pracownikom socjalnym i asystentom rodziny Działu Pomocy Środowiskowej, koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej a także przedstawicielom instytucji tj: oświaty, ochrony zdrowia, Policji w zakresie posługiwania się *Niebieską Kartą* w diagnozowaniu problemu

przemocy, przygotowywali i aktualizowali materiały informacyjne, ofertę lokalnych instytucji pomocowych oraz wzory pism sądowych. Pracownicy ZPU koordynowali pracę wszystkich grup roboczych.

W 2022 r. Zespół Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadził rekrutację osób do *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie*. Do udziału w programie przystąpiło 9 mężczyzn, ukończyły go 2 osoby. Program realizowany był w tut. Ośrodku w okresie od 20.09.2022 r. do 13.12.2022 r.

Ponadto ZPU organizuje grupę wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie. W 2022 r. odbyło się 38 spotkań grupowych oraz 25 godzin konsultacji indywidualnych z uczestnikami programu. W okresie sprawozdawczym udział w zajęciach wzięło 17 kobiet.

W 2022 r. MOPS zorganizował grupę terapeutyczną dla osób doznających przemocy w rodzinie, w której uczestniczyło 16 kobiet. Odbyło się 37 spotkań grupowych oraz 62 godziny konsultacji indywidualnych z uczestnikami Programu.

W związku z koniecznością realizowania zadania wynikającego z *Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2022 rok p.n.: Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie*, w 2022 r. MOPS opracował i wdrożył do realizacji ww. Program. Głównym założeniem Programu jest zmiana wzorców zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie. Oferta jest skierowana do osób stosujących przemoc w rodzinie, które dobrowolnie wyrażą chęć uczestnictwa w programie i podpiszą kontrakt, w którym zaakceptują zasady uczestnictwa w zajęciach. Program miał charakter sesji indywidualnych (10 godzin na 1 uczestnika). Realizatorami programu byli pracownicy socjalni Zespołu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie MOPS. Do programu przystąpiły 2 osoby, które ukończyły realizację programu.

W 2022 r. MOPS we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym podjął współpracę z Regionalnym Kongresem Kobiet Podbeskidzia oraz Fundacją Strefa Kobiet w ramach kampanii *16 dni Przeciw Przemocy ze względu na Płeć*.

16 Dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na Płeć to międzynarodowa kampania poświęcona wspieraniu i koordynacji wszelkich działań na rzecz zlikwidowania przemocy wobec kobiet na poziomie lokalnym, państwowym i międzynarodowym (odbywa się w dniach od 25.11 do 10.12). Obie daty są symboliczne – 25 listopada to Międzynarodowy Dzień Eliminacji Przemocy Wobec Kobiet, a 10 grudnia to Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka. W dn. 24.11.2022 r. odbyła się Konferencja przeciwko Przemocy pn. *ODWAŻNI BB*. W trakcie obchodów kampanii przedstawiciele MOPS i Zespołu Interdyscyplinarnego brali czynny udział w wykładach, prelekcjach dotyczących przeciwdziałania przemocy.

4.2. Programy i projekty aktywizacyjne

4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych

Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych realizowano w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXI/570/2008 z dn. 22.02.2008 r. w sprawie ustalenia Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych* adresowanego do bezrobotnych klientów MOPS w Bielsku-Białej oraz w oparciu o *Ustawę z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* i *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21.12.2017 r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych*.

Program polega na zatrudnianiu osób bezrobotnych zgłoszonych do udziału w nim przez pracowników socjalnych MOPS i wykonywaniu przez nie różnorodnych prac porządkowych na rzecz gminy.

Zakres prac do wykonywania w danym roku wskazuje Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego, natomiast organizacją i obsługą administracyjną zadania, monitorowaniem prawidłowego wykonania prac, a także udostępnieniem niezbędnych narzędzi, sprzętu, odzieży ochronnej i roboczej osobom je wykonującym zajmują się pracownicy Działu Administracyjnego i Obsługi Programu Prac Społecznie Użytecznych. Do podstawowych celów Gminnego Programu należy:

- Udzielenie pomocy z zakresu aktywizacji zawodowej poprzez stworzenie możliwości zatrudnienia w ramach umowy zlecenia, robót publicznych, prac w wymiarze do 10 godzin w tygodniu;
- Tworzenie warunków powrotu do pełnienia roli społecznej pracownika;
- Zapewnienie osobie zatrudnionej oraz rodzinie możliwości pozyskania własnych środków finansowych, wzrostu poczucia bezpieczeństwa socjalnego i zaspokojenia potrzeb własnym staraniem;
- Ocena funkcjonowania zawodowego osób zatrudnianych w ramach realizacji warunków umowy oraz planowanie długoterminowej pracy socjalnej w zakresie stwierdzonych deficytów w tym obszarze funkcjonowania;
- Przygotowanie osób zatrudnianych do wymagań stawianych przez pracodawców na rynku pracy.

Formy realizacji Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w 2022 roku

- Prace społecznie użyteczne w wymiarze do 10 godzin/tyg. – realizowane były w okresie od 01.04.2022 r. do 30.11.2022 r. przez osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przez Powiatowy Urząd Pracy. Polegały na patrolowym sprzątaniu ulic, chodników i innych pracach porządkowych na terenie miasta oraz pracach porządkowo-gospodarskich w miejskich placówkach pomocy społecznej. Do wymienionych prac skierowanych przez pracowników socjalnych zostało 67 osób, z czego Urząd Pracy wydał 21 skierowań. Kwota świadczenia wypłacanego za przepracowanie jednej godziny wynosiła 9,50 zł;
- Prace społecznie użyteczne w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym – zawarto 175 umów, które realizowane były w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. Zleceniom podlegało wykonanie różnorodnych prac porządkowych na terenie miasta, wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej oraz prace na terenie innych jednostek. Stawka we wszystkich zawieranych umowach za wykonanie zleconych prac w pełnym zakresie wynosiła 19,70 zł brutto za godzinę;
- Roboty publiczne na okres 6 miesięczny – realizowane były w okresie od 04.05.2022 r. do 31.11.2022 r., a osoby zatrudnione wykonywały prace porządkowe na terenie miasta; w ramach robót publicznych stworzono 30 miejsc pracy dla osób skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy.

Specyfika wykonywanych prac przez osoby bezrobotne

- Sprzątanie patrolowe – prace czystościowo-porządkowe na wyznaczonych chodnikach wzdłuż ulic, na placach, w centrach dzielnic i innych miejscach wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej tj. zmiatanie, zbieranie papierów, plewienie, grabienie, usuwanie nielegalnych plakatów i ogłoszeń etc.;
- W okresie zimowym – odśnieżanie, skuwanie lodu i posypywanie piaskiem wskazanych chodników, odśnieżanie chodników w centrach dużych dzielnic miasta w systemie codziennym, odśnieżanie parkingów miejskich – przydzielonych MOPS Operatem Zimowym;
- Utrzymywanie w czystości miejskich terenów zielonych tj. koszenie traw, cięcie żywopłotu, czyszczenie krawężników, gracowanie ciągów pieszych po okresie zimowym;
- Czyszczenie rowów przydrożnych i dorzeczy rzek tj. wycinka samosiewów, oczyszczanie, koszenie, udrażnianie oraz likwidacja dzikich wysypisk;
- Prace porządkowe wykonywane na terenach innych jednostek miasta, na podstawie odrębnych zleceń, za zgodą Prezydenta Miasta lub jego Zastępców (w 2022 r. dotyczy Straży Miejskiej);
- Różnorodne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane w gminnych placówkach pomocy społecznej na terenie miasta w zależności od zaistniałych potrzeb tj.: budynki siedziby MOPS;
- Świadczenie usług w zakresie czynności gospodarczych dla podopiecznych MOPS m.in. dostarczanie opału;
- Prace magazynowe polegające na rozładunku, porządkowaniu i wydawaniu paczek;
- Pomoc dzieciom w bezpiecznym przejściu przez jezdnię wokół wskazanych szkół w trakcie trwania roku szkolnego w rejonie;

- Szkoły Podstawowej nr 9 (ul. Piłsudskiego 47);
- Szkoły Podstawowej nr 13 (ul. Lipnicka 226);
- Szkoły Podstawowej nr 20 (ul. Lenartowicza 17);
- Szkoły Podstawowej nr 23 (ul. Karpacka 150);
- Szkoły Podstawowej nr 24 (ul. Żywiecka 239);
- Szkoły Podstawowej nr 27 (na terenie ronda Hulanka przy ul. Cieszyńskiej);
- Szkoły Podstawowej nr 33 (ul. Łagodna 26);
- Prace remontowo-budowlane.

Efekty realizowanego Programu

- Tworzenie partnerstw pomiędzy jednostkami organizacyjnymi służb zatrudnienia oraz pomocy społecznej – w celu organizacji robót publicznych i prac w wymiarze do 10 godzin/tyg. MOPS zawarł stosowne porozumienia, dotyczące zasad wzajemnej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
- Społeczna użyteczność wykonywanych prac na rzecz miasta, poprawa wizerunku Centrum oraz większych dzielnic miasta;
- Prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przy niewielkim wsparciu finansowym z MOPS w formie zasiłków lub pomocy rzeczowej bądź w niektórych sytuacjach nawet bez pomocy finansowej tut. Ośrodka;
- Możliwość ujawnienia innych problemów i deficytów osobowościowych występujących u beneficjentów pomocy społecznej;
- Wzrost samooceny, aspiracji życiowych, zwiększenie odporności na stres i motywacji do aktywności zawodowej uczestników Programu (dzięki zatrudnieniu nauczyli się punktualności, przestrzegania norm i zasad obowiązujących w grupie, osoby zatrudnione w ten sposób częściej wykazywały chęć usamodzielnienia się od systemu pomocy społecznej);
- Możliwość uzyskania uprawnień do zasiłku dla bezrobotnych lub do emerytury, po wypracowaniu przez osoby objęte Programem, wymaganego odrębnymi przepisami stażu pracy.

Dodatkowo Kuratorzy Sądowi kierowali osoby do prac porządkowo-gospodarczych (celem odpracowania kary).

Tabela 16: Ilość osób zatrudnionych w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2020-2022 (z podziałem na płeć: K – kobiety; M – mężczyźni) oraz ilość osób w ramach odpracowania kary.

l.p.	Rodzaj zatrudnienia	Ilość osób w 2020			Ilość osób w 2021			Ilość osób w 2022		
		Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M
1.	W pracach w wymiarze 10 godzin/tyg.	19	7	12	28	12	16	21	7	14
2.	Na umowę zlecenia	72	20	52	77	22	55	71	21	50
3.	W ramach robót publicznych	17	3	14	30	7	23	30	8	22
4.	W ramach odpracowania zasądzonej kary	82	17	65	24	3	21	28	4	24
5.	Razem:	190	47	143	159	44	115	150	40	110

4.3. Programy integracyjne

4.3.1. Program p.n.: *Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych*

Program p.n.: *Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych* (DON) realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne nr DPU-020.21.2016 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dnia 08.06.2016 r. Głównym celem programu jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz ich integracja ze społeczeństwem.

Cele programu

- 1) wsparcie osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów w dostępie do informacji dotyczących wszystkich sfer życia;
- 2) wsparcie w sprawnym korzystaniu z ofert organizacji, instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta.

Formy realizacji programu

- Dyżury Doradcy ds. Osób Niepełnosprawnych – prowadzone cyklicznie w każdy wtorek i środę w godz. od 9.00 do 13.00 w siedzibie Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych przy ul. Wzgórze 14. Doradztwa udzielono łącznie 305 osobom, w tym w formie indywidualnych konsultacji stacjonarnych 79 osobom, telefonicznych – 222, w miejscu zamieszkania – 2, elektronicznych – 2. Udzielano informacji o uprawnieniach i ulgach, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom niepełnosprawnym, które dzięki temu wsparciu będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy stanowiące przyczynę trudnej sytuacji życiowej;
- Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez kontakty telefoniczne oraz osobiste, w celu rozwiązywania problemów zgłaszanych przez osoby niepełnosprawne oraz stała wymiana informacji i doświadczeń z Doradcami Osób Niepełnosprawnych działającymi na terenie Bielska-Białej, a także pracującymi w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Katowicach. W 2022 r. Doradca prowadził również spotkania informacyjno-edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin w Przedszkolu Terapeutycznym *Słoneczna Kraina*, w Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom i Osobom Dorosłym z Zespołem Aspergera oraz Zaburzeniami Pokrewnymi AS, w Dziennym Oddziale Bielskiego Centrum Psychiatrycznego, w Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji Teatru Grodzkiego oraz pomagał w wypełnianiu zeznań podatkowych PIT osobom niepełnosprawnym. Poprzez kontakt telefoniczny z organizacjami i instytucjami oraz przychodniami rodzinnymi i specjalistycznymi promował punkt doradztwa, informując o pracy DON;
- Konsultacje z pracownikami socjalnymi MOPS i prawnikiem;
- Udzielanie pracownikom MOPS bieżących informacji dotyczących praw osób niepełnosprawnych oraz istotnych wydarzeń w środowisku lokalnym, podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

4.3.2 Program p.n.: *Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*

Informacje wstępne

Program p.n.: *Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej* (KIS) realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne nr MOPS.DPP.020.49.2021 Dyrektora MOPS

w Bielsku-Białej z dnia 9 grudnia 2021 r. a wcześniej Zarządzenie Wewnętrzne Nr DPU-0161/5/2013 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dn. 28.02.2013 r.

Działania KIS prowadzone były w siedzibie Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych ul. przy Wzgórzu 14. Na przestrzeni 2022 r. wsparciem KIS objętych zostało 35 osób, w tym 22 obywateli z Ukrainy – osób uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dn. 24.02.2022 r., oraz 13 osób w ramach realizacji programu aktywizacji społeczno-zawodowej.

Podjęmowane działania

Działalność Klubu ma na celu reintegrację zawodową i społeczną osób, zakwalifikowanych do udziału w zajęciach KIS, m.in. poprzez działania diagnostyczne, terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe.

Proces diagnostyczny zmierzał przede wszystkim do ustalenia preferencji zawodowych i potrzeb szkoleniowych uczestników (tzw. *Diagnoza Potencjału Zawodowego*), ale też zbadania ich potencjału w funkcjonowaniu społecznym (tzw. *Diagnoza Potencjału Społecznego*). Efektem końcowym *Diagnozy Potencjału Zawodowego* było utworzenie *Indywidualnego Planu Działania* dla każdego z Uczestników. Proces diagnostyczny realizowano poprzez: (1) Wywiad wstępny; (2) Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta; (3) Kwestionariusz zasobów; (4) Kwestionariusz Kompetencji Społecznych; (5) Skala Samooceny SES.

Działania terapeutyczne realizowane przez KIS to:

- 1) Rozmowa wspierająco-doradcza – Klient uzyskiwał wsparcie psychologiczne, a ilość rozmów dostosowana była do jego potrzeb. Podczas spotkań tworzone genogram – graficzny schemat przekazów transgeneracyjnych w rodzinie, który ilustruje związki i relacje między krewnymi oraz ważne daty z życia członków rodziny, informuje o wizji życia rodzinnego, jakie dana osoba otrzymała od swojej rodziny, wskazując prawdopodobne przyczyny jej aktualnej sytuacji życiowej.
- 2) Psychoterapia – polegała na indywidualnym kontakcie klienta z psychoterapeutą, dzięki której możliwa była zmiana w strukturze psychicznej i zwiększenie potencjału osobowościowego klienta.

Działania edukacyjno-pomocowe obejmowały indywidualne spotkania zmierzające do nabycia przez Klienta nowej wiedzy i umiejętności pomocnych w procesie reintegracji społecznej i zawodowej.

Formy działań to:

- 1) Pomoc w poszukiwaniu pracy – celem zajęć było nabycie praktycznych umiejętności koniecznych do skutecznego poruszania się na rynku pracy takich jak: pisanie dokumentów aplikacyjnych, radzenie sobie podczas rozmowy kwalifikacyjnej oraz szukanie ofert pracy przez Internet.
- 2) Poradnictwo socjalne – poradnictwo i pomoc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji rodzinnej, finansowej, zdrowotnej, zawodowej lub mieszkaniowej.

Tabela 17: Działania realizowane przez KIS w 2022 r.

Działania	Działania szczegółowe	l.p.	Techniki/Narzędzia	Ilość osób
Działania diagnostyczne	Diagnoza potencjału społecznego Uczestników	1.	Wywiad wstępny – rekrutacyjny	35
	Diagnoza potencjału zawodowego Uczestników	2.	Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta	35
		3.	Kwestionariusz zasobów	35
		4.	Skala Samooceny SES	17

Działania	Działania szczegółowe	l.p.	Techniki/Narzędzia	Ilość osób
		5.	Kwestionariusz Kompetencji Społecznych	35
	Budowanie indywidualnych planów działania/doradztwo zawodowe	6.	Budowanie Indywidualnych Planów Działania	2
Działania terapeutyczne	Indywidualne: rozmowy wspierająco-doradcze	7.	Rozmowa wspierająco-doradcza	35
	Psychoterapia	8.	Spotkania indywidualne/kontrakt psychoterapeutyczny	1
Działania edukacyjno-pomocowe	Poradnictwo socjalne Pomoc w poszukiwaniu pracy	9.	Indywidualne spotkania	13

4.3.3. Program działalności Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych w Bielsku-Białej „Wzgórze Kreatywności” przy ul. Wzgórze 14

Informacje wstępne

Program działalności Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych w Bielsku-Białej „Wzgórze Kreatywności”, przy ul. Wzgórze 14 realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne Nr MOPS.DPP.020.48.2022 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej z dn. 01.12.2022 r. Celem głównym Programu jest wzrost dostępności i integracja usług społecznych profilowanych na zaspokojenie potrzeb osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz przeciwdziałanie opiece instytucjonalnej w Bielsku-Białej.

Cele operacyjne Programu

- 1) Promowanie idei wolontariatu oraz świadczenie usług wolontarystycznych na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych oraz dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo w środowisku zamieszkania.
- 2) Rozwój teleopieki, jako alternatywnej formy wsparcia dla seniorów i osób niepełnosprawnych.
- 3) Rozwój sieci asystentów osobistych osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.
- 4) Upowszechnienie i koordynacja samopomocy sąsiedzkiej nad niesamodzielnymi seniorami i osobami niepełnosprawnymi.
- 5) Informowanie i doradztwo osób niepełnosprawnych i seniorów w zakresie ich praw i systemu wsparcia, w tym przy użyciu nowoczesnych technologii, jak: infokiosk, live chat.
- 6) Rozwój potencjału osób z niepełnosprawnościami i aktywne włączanie ich w życie lokalnej społeczności.
- 7) Reintegracja zawodowa i społeczna osób biernych zawodowo, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych, młodych, kobiet oraz osób niepełnosprawnych.
- 8) Tworzenie grup samopomocowych dla różnorodnych osób z niepełnosprawnościami.
- 9) Monitorowanie zapotrzebowania na określone typy usług społecznych oraz wdrażanie ich do realizacji w ramach Programu.

Program będzie realizowany bezterminowo. Miasto Bielsko-Biała przekazało w trwały zarząd Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej kamienicę, przy ul. Wzgórze 14 z przeznaczeniem na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych.

4.4. Programy opiekuńcze

4.4.1. Program p.n.: *Gięlda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*

Informacje wstępne

Program p.n.: *Gięlda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej* (GW) realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne Nr DPU.020.27.2019 Dyrektora MOPS w B-B z dn. 27.05.2019 r. Celem głównym Programu jest szerzenie idei wolontariatu w środowisku lokalnym poprzez pomoc na rzecz osób potrzebujących.

Cele szczegółowe

- 1) Współpraca z innymi organizacjami i instytucjami w celu diagnozowania potrzeb środowiska lokalnego oraz rekrutacji wolontariuszy;
- 2) Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i zwiększenie ich aktywności społecznej poprzez zaangażowanie wolontariuszy;
- 3) Zaspokajanie potrzeb dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej;
- 4) Podejmowanie innych działań mających na celu wymianę doświadczeń w dziedzinie wolontariatu oraz wymianę dobrych praktyk.

Realizowane zadania

W ramach promocji idei wolontariatu przeprowadzono rekrutację wolontariuszy wśród uczniów szkół podstawowych oraz szkół średnich na terenie Bielska-Białej. Organizowano spotkania z pedagogami, wychowawcami, uczniami oraz studentami, podczas których przedstawiana była oferta Gięldy Wolontariatu, rozdawano ulotki i rozwieszano plakaty, zamieszczano również informacje na stronie internetowej i Facebook'u MOPS. Promocja wolontariatu objęła także organizacje pozarządowe z terenu miasta.

Prowadzona promocja idei wolontariatu umożliwiła stworzenie bazy danych wolontariuszy oraz odbiorców ich pracy. Zawarto z wolontariuszami 82 Porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych na okres dłuższy niż 30 dni. Łącznie świadczenia wolontarystyczne wykonywało 77 wolontariuszy z tego:

- 1) Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczyło 8 wolontariuszy – pomoc była świadczona w miejscu zamieszkania podopiecznych (rozmowy wspierające, organizowanie czasu wolnego), jak również poza miejscem zamieszkania (spacery, wspólne zakupy);
- 2) Pomoc na rzecz dzieci świadczyło 33 wolontariuszy – była to przede wszystkim pomoc w nauce i wspólne odrabianie zadań domowych.
- 3) Pomoc w realizacji innych zadań MOPS:
 - wsparcie innych działów i jednostek MOPS – 4 osoby;
 - wsparcie na rzecz osób, które przekroczyły granicę Polsko-Ukraińską nie wcześniej niż 24.02.2022 r. (znajdujące się na ul. Filarowej 50 w Bielsku-Białej) – 32 osoby.

Wśród wolontariuszy najliczniejsze grupy stanowiły osoby w przedziale wiekowym 13-24 lata (38 osób) oraz 25-50 lat (33 osoby); 6 wolontariuszy to osoby, które przekroczyły 50 rok życia.

4.4.2. Resortowy Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej p.n.: *Opieka wytnieniowa – edycja 2022* finansowany z Funduszu Solidarnościowego

Informacje wstępne

Program p.n.: *Opieka wytnieniowa – edycja 2022* realizowany przez MOPS w Bielsku-Białej stanowił kontynuację Programu *Opieka wytnieniowa – edycja 2019, 2020 i 2021*. Źródłem finansowania Programu były środki z państwowego funduszu celowego pn. Fundusz Solidarnościowy, którego głównym celem jest wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych.

Cele programu

Głównym celem Programu jest:

1. Wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi, poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytnieniowej;
2. Wsparcie finansowe gmin/powiatów w zakresie realizacji usług opieki wytnieniowej.

Formy i zasady realizacji programu

Program był realizowany w dwóch formach:

- 1) Świadczenie usługi opieki wytnieniowej **w ramach pobytu dziennego** w:
 - a) miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością,
 - b) ośrodka wsparcia prowadzonym jako zadanie własne samorządu,
 - c) innym miejscu wskazanym przez uczestnika Programu lub jego opiekuna prawnego, które otrzyma pozytywną opinię gminy/powiatu realizującego Program.
- 2) Świadczenie usługi opieki wytnieniowej **w ramach pobytu całodobowego** w:
 - a) ośrodka wsparcia prowadzonym jako zadanie własne samorządu,
 - b) w ośrodku/placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnościami wpisaną do rejestru właściwego wojewody,
 - c) innym miejscu wskazanym przez uczestnika Programu lub jego opiekuna prawnego, które otrzyma pozytywną opinię gminy/powiatu realizującego Program.
- 3) W ramach Programu ustalono limity dla w/w form usługi opieki wytnieniowej:
 - a) limit 240 godzin dla opieki wytnieniowej świadczonej w ramach pobytu dziennego,
 - b) limit 14 dni dla opieki wytnieniowej świadczonej w ramach pobytu całodobowego.
- 4) Gmina/powiat kwalifikuje do przyznania usługi opieki wytnieniowej na podstawie **Karty zgłoszenia do Programu *Opieka wytnieniowa – edycja 2022***.
- 5) Uczestnik Programu, któremu przyznano pomoc w postaci usługi opieki wytnieniowej nie ponosi odpłatności za usługę przyznaną w ramach Programu.

MOPS w Bielsku-Białej realizował Program *Opieka wytnieniowa* w dwóch formach: *dzienną i całodobową*.

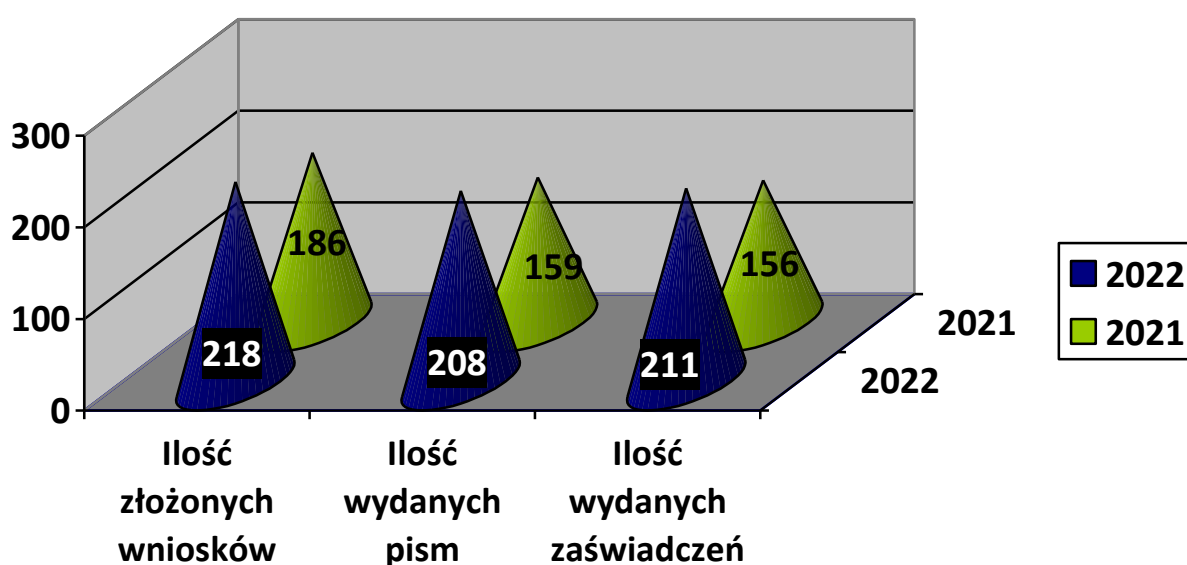
- 1) W ramach pobytu dziennego, w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością, wsparciem objętych zostało 34 mieszkańców Bielska-Białej.
- 2) W ramach pobytu całodobowego, w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnościami wpisaną do rejestru wojewody śląskiego p.n.: *Górski Zakątek Opieka i Rehabilitacja* położonej w Wilkowicach przy ul. Wyzwolenia 168, wsparciem objętych zostało 27 mieszkańców Bielska-Białej. Placówka została wyłoniona w wyniku przeprowadzonego przez MOPS w Bielsku-Białej przetargu w trybie podstawowym – art. 275 pkt 1 ustawy z dnia 11.09.2019 r. Pzp (Dz. U. z 2020 r., poz. 1710 z późn. zm.).

4.4.3. Program Czyste powietrze

Od 01.10.2020 r. Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje zadania wynikające z Ustawy z dnia 14.08.2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw polegające na przyjmowaniu, rozpatrywaniu wniosków o wydanie zaświadczenia potwierdzającego wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach programu Czyste Powietrze w 2022 r. wpłynęło 218 wniosków o wydanie zaświadczenia. Dział Świadczeń Rodzinnych sporządził 208 pism i wydał 211 zaświadczeń w powyższej sprawie.

Zaznaczyć należy, że 2021 r. był pierwszym 12-miesięcznym okresem realizacji powyższego zadania. Analiza ilości złożonych wniosków, sporządzonych pism i wydanych zaświadczeń w ramach programu Czyste Powietrze w 2022 r. w stosunku do 2021 r. wykazuje tendencję wzrostową.

Wykres 1: Realizacja zadania dotyczącego programu Czyste Powietrze w latach 2021-2022

4.4.4. Program osłonowy Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2019-2023

Opisano w rozdziale nr 2. Pomoc środowiskowa, 2.2.4. Program osłonowy *Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2019-2023*;

4.4.5. Miejski program związany ze zmianą systemu ogrzewania

Opisano w rozdziale nr 2. Pomoc środowiskowa, 2.2.5. *Miejski program związany ze zmianą systemu ogrzewania*.

4.4.6. Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej p.n.: *Korpus Wsparcia Seniorów – edycja 2022*

Program *Korpus Wsparcia Seniorów – edycja 2022* miał na celu zapewnienie usługi wsparcia dla seniorów w wieku 65 lat i więcej poprzez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie miasta Bielska-Białej.

Realizacja programu swoim zakresem objęła w okresie sprawozdawczym dwa moduły:

Moduł I – usługi wsparcia z zaangażowaniem wolontariuszy.

W okresie sprawozdawczym zawarto 106 porozumień o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych na czas dłuższy niż 30 dni. Z pomocy wolontariuszy skorzystało w okresie sprawozdawczym 39 osób starszych i niepełnosprawnych. Pomoc tę świadczyło 58 wolontariuszy.

Moduł II – na podstawie rozeznaczonych potrzeb MOPS, w okresie sprawozdawczym, wyposażył 200 seniorów – mieszkańców miasta Bielska-Białej w tzw. „opaski bezpieczeństwa”, świadczące usługi opieki na odległość wraz z elektronicznym całodobowym monitoringiem sygnałów alarmowych.

4.4.7. Program *Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2022*

Program *Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej edycja – 2022*, ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Czas realizacji Programu: od 01.03.2022 r. do 31.12.2022 r. Z pomocy Asystentury skorzystało 6 osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności w łącznej wysokości 4.406 godzin. Program finansowany z Funduszu Solidarnościowego.||||

4.5. Pozostałe Projekty

4.5.1. Projekt p.n.: *Miejskie Centrum Usług Społecznościowych – Rozwój międzypokoleniowych usług społecznych w Bielsku-Białej*

Informacje wstępne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od 01.07.2019 r. do 28.09.2021 r. realizował projekt p.n.: *Miejskie Centrum Usług Społecznościowych – Rozwój międzypokoleniowych usług społecznych w Bielsku-Białej* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IX. Włączenie społeczne, Działanie 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.2. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – RIT. Od 29.09.2021 r. do 28.09.2023 r. działania są realizowane w ramach utrzymania trwałości projektu.

Grupa docelowa

Projekt skierowany był do osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług całodobowej opieki; osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenia tych osób w zakresie niezbędnym do wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt zakładał wsparcie 88 (62 kobiety i 26 mężczyzn) mieszkańców miasta Bielska-Białej. Grupę docelową stanowili głównie mieszkańcy osiedli zdegradowanych, ujętych w I i II strefie Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej, w szczególności osoby niepełnosprawne, osoby długotrwale chore, seniorzy, dzieci i młodzież (w wieku 7 do 15 lat) z rodzin wymagających wsparcia oraz otoczenie tych osób.

W projekcie objęte wsparciem były następujące grupy:

- 1) osoby odizolowane od otoczenia, niewychodzące z domu (seniorzy, os. niepełnosprawne), dla których przewidziane były usługi opiekuńcze w tym teleopieka oraz pomoc sąsiedzka;
- 2) dzieci i młodzież pochodząca z rodzin wymagających wsparcia;
- 3) osoby (seniorzy) nie wymagające opieki całodobowej, ale ze względu na swoje problemy potrzebujące asysty w codziennym funkcjonowaniu, aby zwiększyć ich samodzielność, mobilność i umożliwić reintegrację ze społeczeństwem;
- 4) osoby zamieszkujące nowo powstałe mieszkania chronione – osoby wyłonione do projektu i objęte wsparciem na podstawie *Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej* i *Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych*.

Zadania Projektu

- 1) Prowadzenie Willi Animacji Międzypokoleniowej *SIXT Wam*. Zadanie obejmowało:
 - zatrudnienie animatora społecznego;
 - zatrudnienie psychologa;
 - zapewnienie dojazdu i odwozu osób starszych, niesamodzielnych, częstokroć niepełnosprawnych na zajęcia organizowane w ramach projektu;
 - zakup urządzeń RTV, sprzętu informatycznego oraz pozostałego sprzętu informatycznego – niezbędnych do funkcjonowania Willi.
 - 2) *Willa Animacji Międzypokoleniowej SIXT Wam* (Strefa Usług dla Dzieci i Młodzieży) – ma status placówki wsparcia dziennego w myśl *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, prowadzona jest w formie łączonej, tj. opiekuńczej-podwórkowej i zapewnia 30 miejsc.

W 2022 r. Placówka Wsparcia Dziennego „SIXT Wam” objęła swoim wsparciem 41 dzieci i młodzieży. Placówka *SIXT Wam* do dnia 14.10.2022 r. prowadzona była przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w ramach trwałości projektu p.n.: *Miejskie Centrum Usług Społecznościowych – Rozwój międzypokoleniowych usług społecznych w Bielsku-Białej*. Natomiast od 15.10.2022r. nadal w ramach trwałości projektu powyższe zadanie zostało zlecone do dalszej realizacji Towarzystwu Psychoprofilaktycznemu Oddział Bielsko-Biała – *Ulica Kreatywna*.

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. Placówka *SIXT Wam* oferowała swoim podopiecznym organizację czasu wolnego w formie warsztatów kulinarnych, plastycznych, sportowych, tanecznych czy komputerowych, zajęć i zabaw rekreacyjno-sportowych, oraz animację podwórkową.

Oprócz warsztatów organizowane były także zajęcia rekreacyjno-sportowe na boiskach, basenach, parkach: linowym i trampolin, wyjścia do kina, kręgielni czy sali zabaw. Ponadto organizowane były również wycieczki górskie, zabawy w lesie czy ogniska w plenerze. W okresie wakacji letnich dzieci i młodzież zwiedzały między innymi: Muzeum Fauny i Flory w Jaworzu, Alpaquero – Zagroda Edukacyjna w Międzyrzeczu Górnym oraz spacerowały po Zabytkowym Parku Pszczyńskim oraz udały się na lekcje przyrody w Pokazowej Zagrodzie Żubrów w Pszczynie.
 - 3) *Willa Animacji Międzypokoleniowej SIXT Wam* – Strefa dla Seniorów. W ramach zadania funkcjonuje Klub Seniora *SIXT Wam* dla 20 seniorów (w tym osób niepełnosprawnych), którzy nie wymagają opieki całodobowej, ale ze względu na swoje problemy potrzebują asysty w codziennym funkcjonowaniu. Od 01.03.2022 r. Klub funkcjonuje w ramach Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych (MOPS). Działania w 2022 r. opisane w pkt. 3.2.3 Sprawozdania. W 2022 r. z zajęć w Klubie skorzystały 23 osoby.
 - 4) *Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania* – usługami opiekuńczymi uzupełnionymi o teleopiekę objętych zostało 30 osób. Do zadań opiekunek należały m.in.: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych np. czynności związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego, czynności dotyczące zagospodarowania czasu wolnego, pomoc przy przemieszczaniu się; opieka higieniczna np. utrzymanie higieny osobistej; pielęgnacja; zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
- Kolejnym przedsięwzięciem w ramach niniejszego zadania była pomoc sąsiedzka (usługi opiekuńcze, dzięki którym osoby niesamodzielne mogą korzystać z pomocy świadczonej przez osoby blisko

zamieszkujące). Do zadań osób świadczących usługi sąsiedzkie należała pomoc w podstawowych czynnościach domowych i życiowych np. w dokonywaniu zakupów, przygotowywaniu posiłków, wykonywaniu prac porządkowych oraz przemieszczaniu się.

W okresie od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.12.2022 r. w ramach zachowania trwałości projektu z usług opiekuńczych skorzystało 12 osób, w tym 12 osób z usług teleopieki, natomiast pomocą sąsiedzką objęto 3 osoby.

- 5) *Kompleksowe wsparcie mieszkańców mieszkania chronionego* – rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniu chronionym uzależniony był od indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób korzystających.

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. ze wsparcia w mieszkaniu chronionym skorzystały 3 osoby. Zadanie będzie realizowane do 28.09.2023 r. w ramach trwałości w/w projektu. Mieszkanie chronione znajduje się przy ul. Towarzystwa Szkoły Ludowej 15/1 w Bielsku-Białej.

4.5.2. Projekt p.n.: Infokiosk dla osób niepełnosprawnych

Informacje wstępne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od 01.06.2021 r. do 31.05.2022 r. realizował projekt p.n.: *Infokiosk dla osób niepełnosprawnych* w ramach projektu grantowego p.n.: *Inkubator Innowacji Społecznych Wielkich Jutra – Dostępność+* wdrażanego na zlecenie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju w ramach IV Osi Priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (Działanie 4.1: Innowacje społeczne), współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, a realizowanego przez DGA S.A. z siedzibą w Poznaniu. Projekt realizowany był na terenie miasta Bielska-Białej.

Grupa docelowa

Projekt skierowany był do osób, które ze względu na niepełnosprawność potrzebowały wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które nie miały dostępu do interesujących je informacji, bądź dostęp ten miały bardzo ograniczony. Grupę odbiorców stanowiły głównie osoby niepełnosprawne (ON), w tym: niewidome, słabowidzące, niesłyszące, niedosłyszące oraz poruszające się na wózku inwalidzkim wraz z otoczeniem tych osób (rodzina/znajomi itp.), które poszukiwały konkretnych informacji dotyczących niepełnosprawności, chciały zapoznać się z aktualnymi ogłoszeniami na rynku pracy skierowanymi dla ON i znaleźć pracę, skorzystać z poradnictwa specjalistycznego bądź zapoznać się z ofertą kulturalną i rekreacyjno-sportową miasta, dedykowaną z myślą o tej grupie społecznej. Z zaproponowanego rozwiązania miały skorzystać również ON wykluczone informacyjnie lub ekonomicznie z tytułu niskich dochodów i niewystarczających środków do życia. Zarówno z samego infokiosku jak i podstrony internetowej zamieszczonej na stronie tut. Ośrodka mogła także skorzystać rodzina, przyjaciele czy znajomi osób niepełnosprawnych, którzy chcieli zasięgnąć informacji dotyczących środowiska życia ON, pomóc znaleźć odpowiednie oferty pracy, czy też zachęcić bliskich do skorzystania z personalizowanej rozrywki.

Realizacja Projektu

Realizacja niniejszego projektu składała się z dwóch etapów tj.: etapu przygotowania innowacji społecznej oraz etapu jej testowania. W okresie od 01.01.2022 r. do 31.05.2022 r. realizowano zadania w ramach etapu przygotowania i testowania, w tym:

- 1) Działała strona internetowa, na której wyświetlane były informacje dla osób niepełnosprawnych oraz osób starszych o następującej tematyce: aktualności, pomoc społeczna i wsparcie, zdrowie, rynek pracy i edukacja, kultura, sport i turystyka. Strona internetowa była na bieżąco aktualizowana przez redaktora. Ponadto poprzez komunikator zainstalowany na stronie można było nawiązać połączenie

(głosowe/video/czat) ze specjalistą tj. Doradcą ds. osób niepełnosprawnych oraz pracownikiem Działu Rehabilitacji Społecznej tut. Ośrodka.

- 2) Dla mieszkańców miasta nie posiadających dostępu do Internetu w budynku Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej zostało ustawione urządzenie (infokiosk) dostosowane do obsługi przez osoby niepełnosprawne, na ekranie którego wyświetlana była ww. strona internetowa wraz z wszystkimi jej funkcjonalnościami.
- 3) 12 osób zrekrutowanych do projektu testowało innowację społeczną, oceniając m.in. działanie modelu, jakość udzielanych porad, dostępność strony oraz urządzenia, skuteczność działania, czy zrozumienia wyświetlanych na stronie internetowej treści.

4.5.3. Projekt p.n.: *Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – BIELSKO-BIAŁA MIASTO NA PRAWACH POWIATU – cz.1*

Celem głównym projektu jest poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego, związanego z wojną na terytorium Ukrainy, poprzez realizację usług z zakresu wsparcia rodziny dedykowanych indywidualnym potrzebom, z uwzględnieniem specyfiki grupy docelowej. Wsparciem objętych zostało 30 dzieci, które uciekły z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które wraz z opiekunami przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dn. 24.02.2022 r. i na dzień przystąpienia do projektu przebywają legalnie na terytorium miasta Bielska- Białej.

Działania realizowane w projekcie skierowane będą na pomoc w opiece i wychowaniu dziecka z wykorzystaniem potencjału placówek wsparcia dziennego, oferujących wsparcieienne dla dzieci i młodzieży w okresie od 01.11.2022 r. do 30.06.2023 r. Do realizacji projektu zaangażowani zostali pracownicy, którzy bezpośrednio pracują z uchodźcami z Ukrainy. Będą to - wychowawcy, pedagodzy oraz psychologowie z Zespołu Placówek dla Dzieci i Młodzieży *Parasol*. Z uwagi na specyfikę grupy docelowej w ramach projektu przewidziane jest przeprowadzenie specjalistycznego szkolenia dla kadry bezpośrednio pracującej z uczestnikami z zakresu psychologii – pracy z osobami, które doświadczyły traumy.

4.5.4. Projekt p.n.: *Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – BIELSKO-BIAŁA MIASTO NA PRAWACH POWIATU – cz. 2.*

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od 01.11.2022 r. do 30.06.2023 r. realizuje projekt pn.: *Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – BIELSKO BIAŁA MIASTO NA PRAWACH POWIATU – cz. 2* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IX. Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.10. Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – tryb nadzwyczajny. Projekt realizowany jest na terenie miasta Bielsko-Biała.

Projekt obejmie wsparciem 30 osób (w tym 10 dorosłych i 20 dzieci) uciekających z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dn. 24.02.2022 r. i na dzień przystąpienia do projektu przebywały na terenie gminy Bielsko-Biała.

Zadania Projektu

Zadanie 1. Wsparcie ukraińskich rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W ramach zadania planuje się następujące działania z zakresu pracy z rodziną:

- Wsparcie pracowników merytorycznych ds. integracji rodzin ukraińskich;

- Zajęcia grupowe z terapeutą dla dzieci i osób dorosłych;
- Grupy wsparcia dla osób dorosłych;
- Wsparcie językowe uczestników projektu;
- Wyjazd tematyczny dla rodzin;
- Wyjścia integracyjne (np. kino, teatr, koncert, basen, lodowisko, figlarnia itp.).

Pracownicy merytoryczni zostaną przeszkoleni z zakresu psychologii – pracy z osobami, które doświadczyły traumy. W 2022 r. uzyskano zgodę na dofinansowanie projektu. Zarówno podpisanie umowy jak i realizacja działań w ramach projektu nastąpi w 2023 r.

4.5.5. Projekt p.n.: *Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – BIELSKO-BIAŁA MIASTO NA PRAWACH POWIATU – cz. 3*

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2022 r. otrzymał zgodę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego na dofinansowanie projektu pn.: *Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – BIELSKO BIAŁA MIASTO NA PRAWACH POWIATU - cz. 3*. Projekt będzie realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IX. Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.10. Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy - tryb nadzwyczajny.

Głównym celem projektu jest poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie gminy Bielsko-Biała, poprzez realizację usług z zakresu wsparcia rodziny wynikających z indywidualnych potrzeb z uwzględnieniem specyfiki grupy docelowej w okresie od 01.11.2022 r. do 30.06.2023 r. Wsparciem objętych zostanie 8 osób dorosłych i 16 dzieci, które uciekły z terenu Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę.

4.5.6. Projekt grantowy p.n.: *Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych*

Informacje wstępne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od 12.10.2022 r. rozpoczął realizację zadania *Deinstytucjonalizacja usług społecznych w Bielsku-Białej* w ramach projektu grantowego p.n.: *Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych* na podstawie umowy nr 8/2022 o powierzenie Grantu z dnia 12.10.2022 r. w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym. Realizacja zadania jest planowana do dn. 31.08.2023 r. Grantodawcą jest Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Grupa docelowa

Grupę docelową stanowi 30 osób (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, w kryzysie psychicznym i w kryzysie bezdomności), w tym:

- 15 osób przebywających w opiece instytucjonalnej (Domy Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, Schronisko dla osób bezdomnych w Bielsku-Białej);
- 15 osób oczekujących na umieszczenie w całodobowych instytucjach opieki – 7 osób niesamodzielnych głównie z uwagi na niepełnosprawność intelektualną i 8 osób starszych korzystających z usług opiekuńczych MOPS, objętych planem deinstytucjonalizacji;

- Ponadto działania zaplanowano dla: 7 pracowników opieki instytucjonalnej, którzy rozpoczną świadczenie usług w społeczności lokalnej i 6 pracowników jednostek Miasta Bielska-Białej, którzy otrzymają wsparcie w zakresie przygotowania i wdrażania procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz 7 opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych;
- W okresie sprawozdawczym działaniami projektowymi objęto łącznie 35 osób.

Głównym celem projektu jest utworzenie i wdrożenie lokalnego planu deinstytucjonalizacji usług społecznych dla Miasta Bielska-Białej.

Zadania Projektu

Główne działania zaplanowane do realizacji w ramach grantu:

- 1) Opracowanie i wdrożenie Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Miasta Bielska-Białej – w okresie sprawozdawczym powołano zespół specjalistów, którego zadaniem jest utworzenie Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Bielsku-Białej. Członkowie zespołu rozpoczęli prace nad utworzeniem diagnozy – pierwszego etapu tworzenia planu deinstytucjonalizacji, otrzymali wsparcie w formie szkoleń i konsultacji ze strony zespołów merytorycznych Lidera projektu – Minister Rodziny i Polityki Społecznej oraz partnerów w projekcie tj. Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych oraz fundacji Flexi Mind;
- 2) Działania profilaktyczne w zakresie organizowania nieinstytucjonalnego wsparcia i rozwoju usług społecznych - Utworzenie i prowadzenie Strefy Kreatywności osób niesamodzielnych, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną. W okresie sprawozdawczym utworzono Strefę Kreatywności osób niesamodzielnych w MCUS przy ul. Wzgórze 14, zaangażowano niezbędnych do realizacji działań specjalistów, zapewniono materiały do zajęć, artykuły żywnościowe, wsparcie osobistych asystentów. W działaniach organizowanych w ramach Strefy udział wzięło 6 osób z niepełnosprawnością intelektualną, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;
- 3) Utworzenie i prowadzenie strefy usług dla opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną. 6 opiekunów faktycznych otrzymało wsparcie w formie, możliwości udziału ich podopiecznych w działaniach organizowanych w ramach Strefy Kreatywności osób niesamodzielnych, zapewniono również wsparcie psychologiczne;
- 4) Aktywizacja i integracja osób starszych korzystających z usług opiekuńczych. Rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej – 8 osób starszych, korzystających z pomocy MOPS w formie usług opiekuńczych zostało zaangażowanych do projektu i otrzymało wsparcie w formie usług asystentury osobistej. Działania profilaktyczne przyczynią się do poprawy stanu zdrowia, jakości funkcjonowania i wzrostu poziomu samodzielności os. starszych, co w efekcie opóźni lub zapobiegnie konieczności zastosowania instytucjonalnych form wsparcia;
- 5) Działania mające na celu przejście z opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej – rozwój mieszkalnictwa chronionego – działanie zaplanowane do realizacji w 2023 r.;
- 6) Podnoszenie kompetencji i poprawa warunków pracy dla pracowników opieki instytucjonalnej, którzy rozpoczęli świadczenie usług w społeczności lokalnej – działanie zaplanowane do realizacji w 2023 r.;
- 7) Utworzenie Klubu Seniora dla 30 osób w wieku 60+ nieaktywnych zawodowo – działanie zaplanowane do realizacji w 2023 r.

4.5.7. Projekt p.n.: *Gościnne Bielsko-Biała. Program integracji dla społeczności ukraińskiej.*

Informacje wstępne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od 01.09.2022 r. do 31.12.2023 r. realizuje projekt p.n.: *Gościnne Bielsko-Biała. Program integracji dla społeczności ukraińskiej*, który uzyskał dofinansowanie w ramach konkursu ofert pn.: *Razem Możemy Więcej – Pierwsza Edycja Programu*

Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2023 realizowanego w ramach Resortowego Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022- 2025 przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. Projekt realizowany jest na terenie miasta Bielsko-Biała.

Grupa docelowa

Projekt skierowany jest do 150 obywateli Ukrainy (100 osób dorosłych, 50 dzieci i młodzieży), którzy przyjechali do Polski z państwa znajdującego się w sytuacji kryzysowej, związanej z prowadzonymi na ich terenie działaniami zbrojnymi.

Zadania Projektu

- 1) Wsparcie asystenta integracyjnego – działania integracyjne. W ramach tego działania realizowane są:
 - zatrudnienie asystentów integracyjnych,
 - warsztaty kulinarne,
 - warsztaty muzyczno-wokalne dla dzieci i młodzieży,
 - alternatywne formy spędzania wolnego czasu - spotkania integracyjno-kulturalne (kino, teatr, basen, figlopark itp.),
 - przeprowadzenie treningów komunikacji,
 - warsztaty 16-godzinne z pierwszej pomocy przedmedycznej.
- 2) Działanie 2: Pomoc psychologiczna, psychoterapeutyczna i prawna. W ramach tego działania realizowane są:
 - zatrudnienie psychologa,
 - zatrudnienie terapeuty/psychoterapeuty,
 - zatrudnienie prawnika.
- 3) Działanie 3: Wsparcie tłumaczy w trakcie spotkań, warsztatów, edukacji, w kontaktach z instytucjami. W ramach tego działania realizowane jest:
 - zatrudnienie 5 osób świadczących wsparcie w tłumaczeniu z języka ukraińskiego na polski.
- 4) Działanie 4: Wsparcie nauczycieli języka polskiego, pedagoga, logopedy i asystentów międzykulturowych. W ramach tego działania realizowane są:
 - kurs języka polskiego dla osób dorosłych,
 - kurs języka polskiego dla dzieci i młodzieży,
 - zatrudnienie psychologa dziecięcego,
 - zatrudnienie asystentów międzykulturowych w trakcie zajęć szkolnych dla dzieci i młodzieży,
 - zatrudnienie pedagoga specjalnego oraz logopedy,
 - zakup monitorów interaktywnych dla placówek oświatowych oraz jednostek pomocy społecznej, w których prowadzone są zajęcia edukacyjne w ramach projektu.

W 2022 roku z zajęć realizowanych w ramach projektu skorzystało 101 osób.

4.6 Inne programy

Na przestrzeni roku 2022 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej partycypował także w realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030* (Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXVII/874/2021z dn. 18.11.2021 r.) oraz różnorodnych programów o zasięgu zarówno miejskim jak i gminnym. Programy te przyjęte były Uchwałami Rady Miejskiej w Bielsku-Białej. Szczegółowe sprawozdania z realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030* jak również z poszczególnych Programów, przekazywano do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Wśród wspomnianych programów znajdują się m.in.:

- Program Rodzina Plus

(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XX/374/2016 z dn. 30.08.2016 r. z późn. zm.);

- Program Wspierania Rodziny oraz Rozwoju Pieczy Zastępczej na Lata 2021-2023
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXVI/645/2020 z dn. 15.12.2020 r.);
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXVII/875/2021 z dnia 18.11.2021 r.);
- Miejski Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie dla Bielska-Białej na lata 2021-2030
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXVII/876/2021 z dnia 18.11.2021 r.);
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022, obowiązujący do 31.03.2022r.
(Uchwała RM w B-B Nr XXXIX/917/2021 z dn. 21.12.2021r.);
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030, obowiązujący do 31.03.2022 r.
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXIX/918/2021 z dnia 21.12.2021 r.);
- Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2023, obowiązujący od 01.04.2022 r.
(Uchwała RM w B-B Nr XLIII/991/2022 z dn. 24.03.2022 r.)
- Program osłonowy w zakresie dożywiania *Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2019-2023*
(Uchwała Rady Miejskiej w B-B Nr III/19/2018 z dnia 18.12.2018 r.).

Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze, fundusz alimentacyjny

5. ŚWIADCZENIA RODZINNE, OPIEKUŃCZE, WYCHOWAWCZE, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

5.1. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze.

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka.

W 2022 r. Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, wychowawczych, z funduszu alimentacyjnego, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka oraz wydawał zaświadczenia potwierdzające wysokość dochodu rodziny na potrzeby programu *Czyste Powietrze* (opisane w Rozdziale 4.4.3.), dodatek osłonowy, dodatek węglowy i dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła (opisane w Rozdziale 6.1.; 6.2.; 6.3.).

W roku sprawozdawczym przyjętych zostało łącznie 5.831 wniosków o ustalenie prawa do wypłacanych świadczeń rodzinnych, wychowawczych, z funduszu alimentacyjnego, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka oraz 837 wniosków o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych. Wystawiono łącznie 8.165 decyzji administracyjnych dotyczących świadczeń rodzinnych, wychowawczych i jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz w sprawach dłużników alimentacyjnych. W związku z wydłużeniem ważności orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności prowadzone są postępowania w sprawie wydłużenia świadczeniobiorcom prawa do świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności do czasu wydania nowych orzeczeń o niepełnosprawności.

Dodatkowo w 2022 r. Dział Świadczeń Rodzinnych realizował zadania związane z ustalaniem prawa do świadczeń rodzinnych i opiekuńczych oraz ich wypłatą dla obywateli Ukrainy przebywających w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Ponadto sporządzono 12.843 pisma i 292 postanowienia w sprawach dotyczących powyższych świadczeń oraz dłużników alimentacyjnych. Celem zredukowania kosztów obsługi świadczeń, zapytania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kierowane są drogą elektroniczną poprzez platformę usług elektronicznych ww. Zakładu. Natomiast zapytania do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego o zastosowanie przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego kierowane są drogą elektroniczną, podobnie jak przekazywanie do ww. Urzędu oraz innych gmin wniosków o ustalenie prawa do świadczeń. Dodatkowo wydanych zostało 313 zaświadczeń w powyższych sprawach celem przedłożenia w innych instytucjach, tj. m.in. w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach, sądach, Miejskim Zakładzie Komunikacji w Bielsku-Białej czy szkołach wyższych do uzyskania stypendium, jak również w celu uzyskania świadczeń poza granicami kraju oraz zaświadczeń potwierdzających zgłoszenie osoby do ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

Na bieżąco dokonywana jest weryfikacja przyznanych świadczeń m.in. w zakresie uprawnień do:

- Zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 rok życia celem ustalenia czy nie są uprawnione do dodatku pielęgnacyjnego;
- Świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego dla świadczeniobiorców kończących odpowiednio 60 rok życia przez kobiety i 65 rok życia dla mężczyzn i nabywających prawo do emerytury;
- Świadczeń z funduszu alimentacyjnego poprzez ustalenie czy osoba kończąca 18 rok życia kontynuuje naukę w szkole;

- Zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami i świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla rodzin, których członkami są osoby, które ukończyły 25 rok życia;
- Zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami i świadczeń z funduszu alimentacyjnego poprzez weryfikację zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego w związku z podjęciem zatrudnienia w okresie do 3 miesięcy od czasu zakończenia poprzedniego zatrudnienia;
- Przebywania dłużników w jednostkach penitencjarnych celem podjęcia działań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 18: Rodzaje i ilość świadczeń wypłaconych w latach 2020-2022 na mocy ustawy o świadczeniach rodzinnych

l.p.	Rodzaj świadczenia	2020	2021	2022
		Ilość świadczeń	Ilość świadczeń	Ilość świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	56.138	48.943	42.238
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	27.214	25.995	23.509
2.1	Urodzenia dziecka	270	218	174
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1.871	1.493	1.069
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	2.813	2.564	2.317
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	5.554	5.616	5.671
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	6.034	5.682	4.937
2.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	196	193	190
2.7	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	10.476	10.229	9.151
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	83.352	74.938	65.747
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	43.427	44.747	46.705
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	6.250	7.071	8.482
6.	Specjalne zasiłki opiekuńcze	764	651	414
7.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 + w. 6)	50.441	52.469	55.601
8.	Razem (w. 3 + w. 7)	133.793	127.407	121.348
9.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	731	700	523
10.	Świadczenia rodzicielskie	3.109	2.794	2.235
11.	Razem (w. 8 + w. 9 + w. 10)	137.633	130.901	124.106

Analizując dane przedstawione w powyższej tabeli można stwierdzić, że zmniejszyła się liczba wypłacanych w 2022 r. zasiłków rodzinnych w stosunku do dwóch lat poprzednich. W porównaniu do 2021 r. spadła liczba wypłacanych zasiłków rodzinnych o 12,26%. W 2022 r. wypłacono 65.747 zasiłków rodzinnych z dodatkami, podczas gdy w 2021 r. była to liczba 74.938 świadczeń. Tendencje wzrostowe można zauważyć tylko w przypadku świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności tj.: zasiłek pielęgnacyjny,

świadczenie pielęgnacyjne oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Tendencja spadkowa wynika z obowiązującego od 01.10.2015 r. niskiego kryterium dochodowego, wynoszącego dla zasiłku rodzinnego 674,00 zł na osobę lub 764,00 zł na osobę w rodzinie, w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, a dla specjalnego zasiłku opiekuńczego 764,00 zł na osobę. Natomiast kryterium dochodowe w wysokości 1.922,00 zł warunkujące pobieranie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka nie uległo zmianie od 1.01.2013 r. Coroczny wzrost wysokości wynagrodzeń przyczynił się do poprawy sytuacji materialnej rodzin, co ma bezpośredni wpływ na spadek liczby osób uprawnionych do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami na dzieci. Zmniejsza się też liczba świadczeń wypłacanych w oparciu o zasadę „złotówka za złotówkę” tj. w niepełnej kwocie w związku z niewielkim przekroczeniem kryterium dochodowego. Jej wprowadzenie miało sprawić, że rodziny o dochodach przekraczających kryterium dochodowe nie będą tracić wsparcia, ale uzyskiwać w pomniejszonej wysokości.

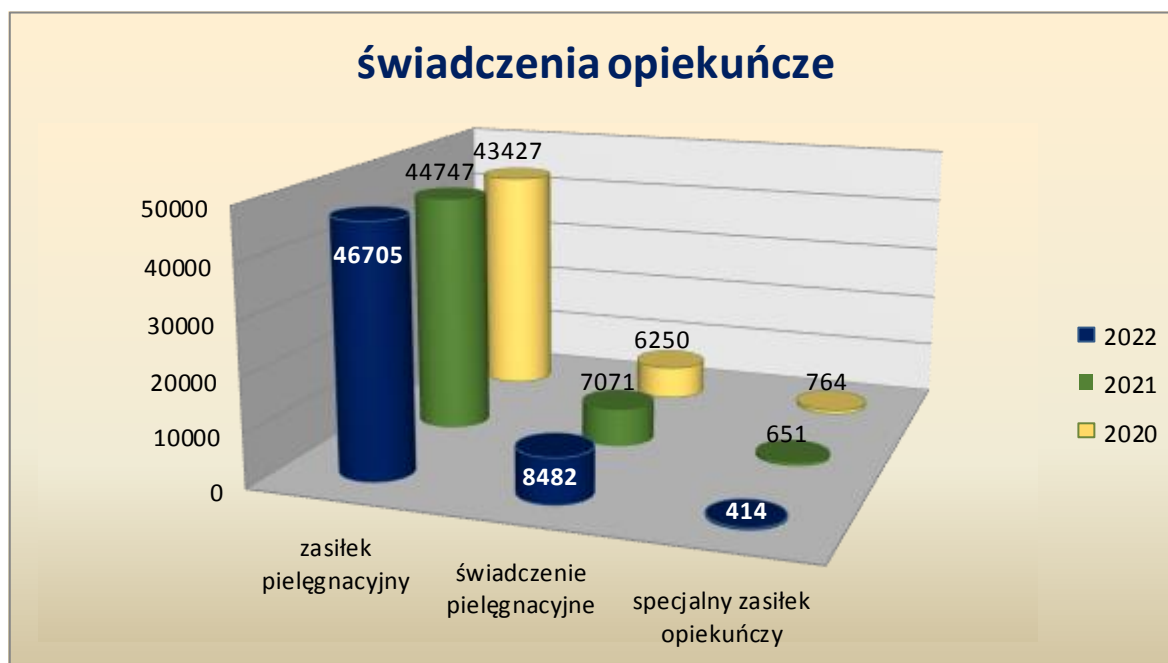
W ubiegłym roku zmniejszeniu o 20% w stosunku do roku 2021 uległa liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych z tytułu świadczenia rodzicielskiego, pomimo że jest to świadczenie przyznawane w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie bez względu na kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń na okres 1 roku.

W ramach realizacji działań wpisanych w *Program Rodzina Plus* wypłacono w 2022 r. zwiększone kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej o 50,00 zł, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego o 100,00 zł, rozpoczęcia roku szkolnego o 70,00 zł w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LIV/1245/2010 z dnia 27.04.2010 r. w sprawie podniesienia kwoty dodatków z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego i rozpoczęcia roku szkolnego oraz rocznego przygotowania przedszkolnego (t.j. Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr X/183/2019 z dnia 27.08.2019 r.)*. W 2022 r. powyższy program objął 1.670 rodzin.

Formy zabezpieczenia społecznego stanowane przez pieczę administracyjną na rzecz osób z niepełnosprawnościami stanowią wciąż jedną z najistotniejszych form wsparcia dla osób, które z różnych przyczyn nie posiadają pełnej sprawności psychicznej lub fizycznej. Mają one na celu udzielanie świadczeń, które zapewnią obywatelom wymagającym szczególnej opieki poczucie zabezpieczenia społecznego oraz zapewnią poprawę warunków bytowych. W myśl ustawy o świadczeniach rodzinnych świadczeniami opiekuńczymi, stanowiącymi wsparcie dla osób niepełnosprawnych są: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne.

Celem świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego jest rekompensata utraconych dochodów za pracę, dla sprawowania opieki nad najbliższą osobą. Jednak w przypadku specjalnego zasiłku opiekuńczego kompensacyjna funkcja wydaje się być wątpliwa, gdyż jego wysokość kształtuje się znacznie poniżej minimalnego wynagrodzenia. Ustalając ten zasiłek brany jest także pod uwagę próg dochodowy, co w praktyce powoduje przyznawanie go gospodarstwom o stosunkowo niskich dochodach. Trudna decyzja członka rodziny z rezygnacji z pracy zawodowej, często w przyszłości rodzi problem powrotu tej osoby do pełnej aktywności zawodowej, wypadnięcia z rynku pracy i odnalezienia się na nowo w otaczającej go rzeczywistości zawodowej.

Wykres 2: Świadczenia opiekuńcze wypłacone w latach 2020-2022

W świetle danych zilustrowanych na wykresie można stwierdzić, że w stosunku do lat ubiegłych wzrasta liczba wypłacanych świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności w związku z legitymowaniem się przez świadczeniobiorców lub członków ich rodziny orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności tj. zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Analizując dane dotyczące zasiłku pielęgnacyjnego, przedstawione na powyższym wykresie można stwierdzić, że o ok 5% wzrosła ilość wypłacanych świadczeń w stosunku do 2021 r. Natomiast najwyższy wzrost ilości wypłacanych świadczeń opiekuńczych w stosunku do roku ubiegłego dotyczy świadczenia pielęgnacyjnego i wynosi ok. 19%.

Wpływ na zwiększoną liczbę wypłat świadczenia pielęgnacyjnego mają rozstrzygnięcia podejmowane przez Organ II instancji, poprzez przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. W ostatnich latach uległa zmianie linia orzecznictwa dotycząca nabywania prawa do ww. świadczenia na korzyść osób sprawujących opiekę nad pełnoletnimi osobami niepełnosprawnymi, pomimo braku zmian ustawowych.

Świadczenie pielęgnacyjne jest obecnie najwyższym świadczeniem z zabezpieczenia społecznego, w całości finansowane z budżetu państwa niezależnym od spełnienia kryterium dochodowego, a jego wysokość podlega corocznej waloryzacji tj. w 2020 r. wynosiła 1.830,00 zł miesięcznie, w 2021 r. – 1.971,00 zł miesięcznie, w 2022 r. – 2.119,00 zł miesięcznie, natomiast od dnia 01.01.2023 r. wzrosła do 2.458,00 zł miesięcznie. Można zaobserwować trend rezygnacji wnioskodawców ze specjalnego zasiłku opiekuńczego na rzecz świadczenia pielęgnacyjnego, które jest świadczeniem korzystniejszym.

Świadczenia rodzinne i opiekuńcze przyznane obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego kraju

Obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski od dn. 24.02.2022 r. w związku z toczącymi się działaniami wojennymi i których pobyt został uznany za legalny na mocy *Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*, mogą ubiegać się o świadczenia rodzinne tj. zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, świadczenie rodzicielskie, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy.

Tabela 19: Rodzaje i ilość świadczeń wypłaconych w 2022 r. obywatelom Ukrainy przebywającym w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym

l.p.	Rodzaj świadczenia	2022
		Ilość świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	1.606
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	434
2.1	Urodzenia dziecka	9
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	133
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	12
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	163
2.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	5
2.7	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	112
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	2.040
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	97
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	30
6.	Specjalne zasiłki opiekuńcze	0
7.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 + w. 6)	127
8.	Razem (w. 3 + w. 7)	2.167
9.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	9
10.	Świadczenia rodzicielskie	60
11.	Razem (w. 8 + w. 9 + w. 10)	2.236

Zasiłek dla opiekunów

Zasiłek dla opiekuna z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przyznawany był osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 *Ustawy z dnia 7.12.2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dniem 01.07.2013 r.* Wniosek o powyższy zasiłek należało złożyć do dn. 15.09.2014 r. Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosi 620,00 zł miesięcznie.

Wykres 3: Zasiłek dla opiekuna wypłacony w latach 2020-2022

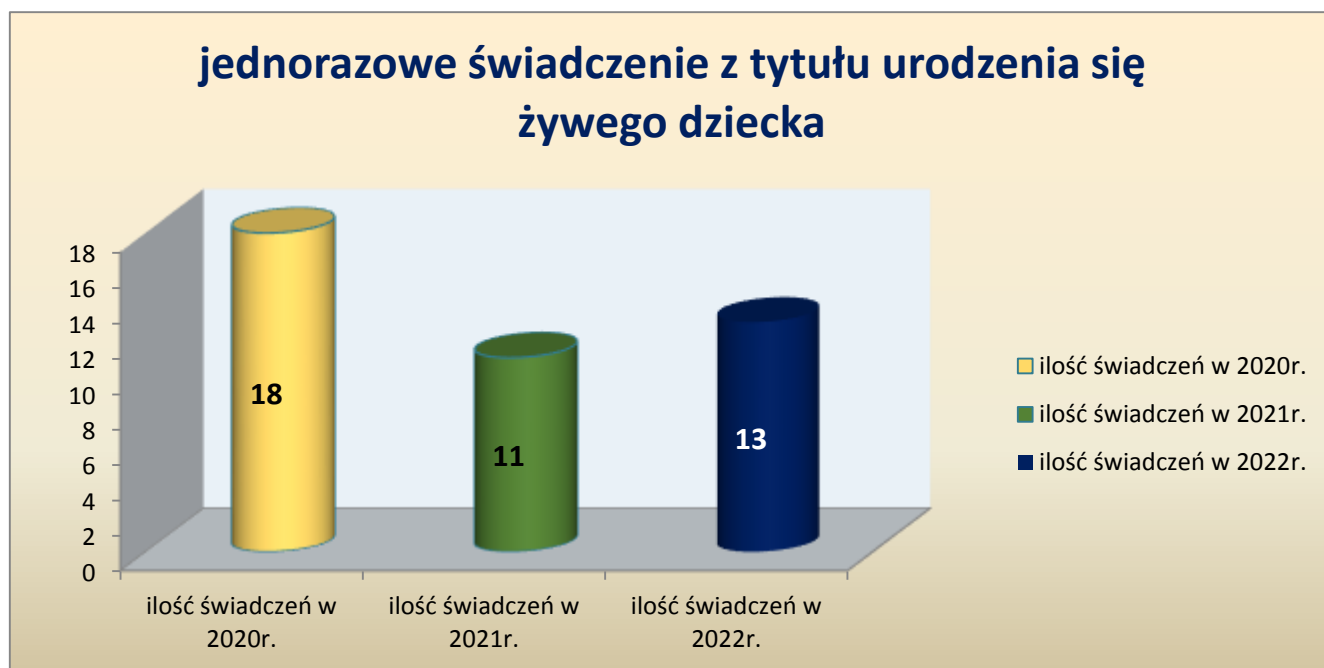
Obecnie opiekunowie dorosłych osób niepełnosprawnych nie mają możliwości nabycia prawa do zasiłku dla opiekuna, lecz uzyskania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego (w wysokości 620,00 zł miesięcznie) lub świadczenia pielęgnacyjnego, które jest bardziej korzystne finansowo niż zasiłek dla opiekuna. Coroczny spadek ilości wypłacanych świadczeń w postaci zasiłku dla opiekuna związany jest przede wszystkim ze zgonem osoby niepełnosprawnej, jej opiekuna lub z rezygnacją z powyższego świadczenia.

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługuje świadczeniobiorcom oraz osobom uprawnionym do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów *Ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*. Zaznaczyć należy, że na dzień ustalania uprawnień do powyższego świadczenia nie jest wymagane legitymowanie się przez dziecko orzeczeniem o niepełnosprawności, lecz przedłożenie odpowiedniego zaświadczenia wystawionego przez lekarza stwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wysokość tego świadczenia wynosi, bez względu na dochód rodziny wynosi 4.000,00 zł.

W 2022 r. odnotowano wzrost o ok. 18% w stosunku do 2021 ilości wypłaconego jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka.

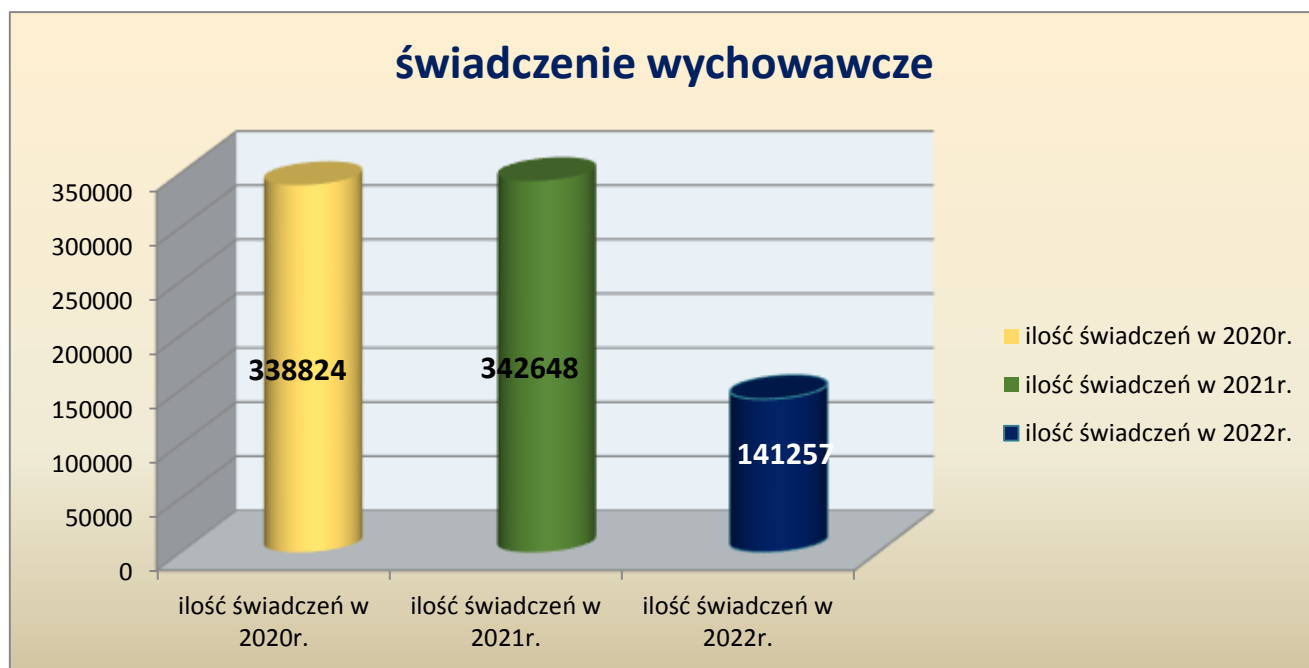
Wykres 4: Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka wypłacone w latach 2020-2022

5.2. Świadczenie wychowawcze - Program Rodzina 500 plus

Na mocy *Ustawy z dnia 17.09.2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw* dokonano zmiany organu prowadzącego postępowania w sprawie ustalania prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłaty. Ilość wypłaconych świadczeń w okresie od 2020-2022 ilustruje wykres nr 5. Dla spraw, które wpływają od dnia 01.01.2022 r. organem właściwym do ich rozpatrzenia jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Natomiast Dział Świadczeń Rodzinnych nadal prowadzi postępowania i realizuje wypłatę świadczeń wychowawczych do 31.05.2022 r. przyznanych na podstawie wniosków złożonych do dnia 31.12.2021 r., z czego wynika spadek ilości wypłaconych w 2022 r. świadczeń w porównaniu do lat ubiegłych.

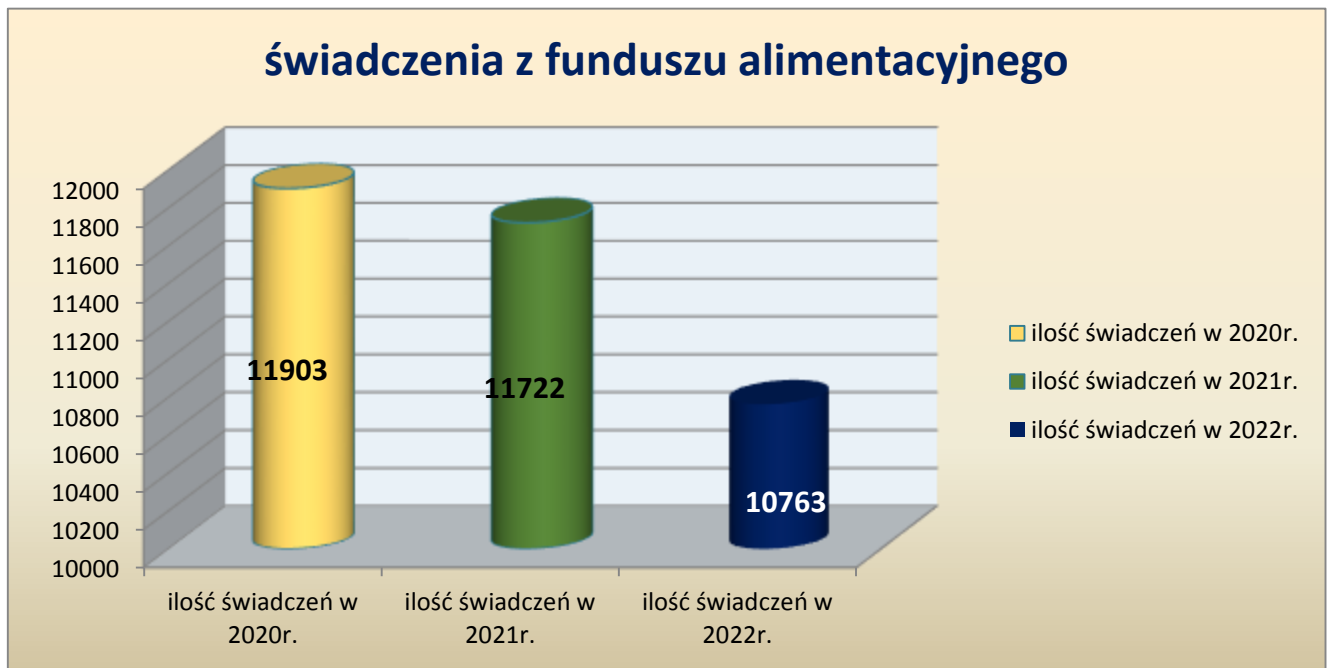
Wykres 5: Świadczenie wychowawcze wypłacone w latach 2020-2022

5.3. Fundusz alimentacyjny

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2022 r. realizował również zadania wynikające z *Ustawy z dnia 07.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*. Powyższy akt prawny określa zarówno warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z funduszu alimentacyjnego wypłacanych dla osób uprawnionych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, jak również działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Wykres 6: Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacone w latach 2020-2022

Analiza wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wykazuje tendencję spadkową. Od dn. 01.10.2019 r. (po raz pierwszy od 10 lat) uległo podwyższeniu kryterium dochodowe uprawniające do pobierania powyższych świadczeń z kwoty 725,00 zł w przeliczeniu na osobę na 800,00 zł. Natomiast od dn. 01.10.2020 r. powyższe kryterium zostało podniesione do kwoty 900,00 zł w przeliczeniu na osobę. Wprowadzona od okresu świadczeniowego 2020/2021 zasada „złotówka za złotówkę”, czyli przyznawanie świadczenia pomniejszonego o kwotę, o którą zostało przekroczone kryterium dochodowe, również nie przyczyniła się do wzrostu liczby wypłaconych świadczeń.

Tabela 20: Działania wobec dłużników alimentacyjnych, o których mowa w rozdziale 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – podjęte w latach 2020-2022

l.p.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Ilość podjętych działań w tym:	1.109	2.616	1.121
1.1	Wystąpienia do organów właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego z wnioskiem o podejmowanie przewidzianych prawem działań	195	325	101
1.2	Skierowanie wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy	6	16	11
1.3	Wycofanie skierowanych wniosków o zatrzymanie prawa jazdy oraz skierowanie wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy w związku ze spełnieniem przez dłużnika warunków określonych w Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	8	13	17
1.4	Złożenie wniosków o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego	34	40	38
1.5	Przekazanie powiatowemu urzędowi pracy informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika	19	0	0
1.6	Zobowiązanie dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy	7	26	12
1.7	Przekazanie informacji komornikowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne mających wpływ na egzekucję	86	189	79

l.p.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
	świadczeń alimentacyjnych w związku z przeprowadzonym wywiadem alimentacyjnym oraz odebraniem oświadczeniem majątkowym			
1.8	Przekazanie informacji komornikowi o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	346	523	320
1.9	Przekazanie informacji organowi właściwemu wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	96	300	104
1.10	Wezwania do dłużników alimentacyjnych w celu przeprowadzenia wywiadów alimentacyjnych i odebrania oświadczeń majątkowych	175	772	247
1.11	Wezwania do dłużników	12	16	22
1.12	Przekazanie informacji powiatowemu urzędowi pracy o utracie statusu dłużnika oraz ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika	1	22	20
1.13	Przeprowadzone wywiady alimentacyjne	62	187	75
1.14	Odebrane oświadczenia majątkowe dłużników alimentacyjnych	62	187	75

Zmiana Ustawy z dnia 06.06.1997 r. – Kodeks karny w 2021 r. spowodowała skierowanie przez Dział Świadczeń Rodzinnych 295 zawiadomień o popełnieniu przez dłużników alimentacyjnych przestępstwa z art. 209§3kk (niealimentacji) w związku z przyznaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz dzieci.

Dążąc do ulepszania jakości obsługi klientów w MOPS oraz wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców, w holu budynku przy ul. Filarowej 50 osoby odwiedzające witane są przez Pracownika Działu Świadczeń Rodzinnych. Udziela on interesantom wstępnych informacji, służy pomocą w wypełnianiu formularzy wniosków i wspiera osoby niepełnosprawne, wymagające szczególnej opieki. Obecność pracownika już przy wejściu do Działu pozwala na zdecydowanie lepszą i sprawniejszą organizację obsługi klientów, którzy co ważne ze względu na specyfikę naszej działalności czują się zaopiekowani i dobrze obsłużeni. Doskonale sprawdza się również zorganizowany kącik dla dzieci oraz miejsce do przewijania niemowląt. Dzięki takim rozwiązaniom i w związku z faktem, iż głównymi beneficjentami świadczeń rodzinnych są rodzice z dziećmi, mieszkańcy naszego miasta przychodząc ze swoimi dziećmi mogą w spokoju załatwić konieczne sprawy. W 2022 r. przeprowadzono badania ankietowe mające na celu pozyskanie wiedzy na temat ilości obsługiwanych interesantów. Zastosowano narzędzie badawcze pn.: *Statystyka przyjęć* gdzie gromadzono dane dotyczące ilości obsługiwanych mieszkańców w tym: przyjętych wniosków, doniesionych dokumentów, wydanych zaświadczeń, udzielanych informacji oraz obsługi telefonicznej. Jak wynika ze zgromadzonych danych, w 2022 r. Dział Świadczeń Rodzinnych odwiedziło **21.731** osób i udzielono **28.207** informacji telefonicznych.

Dodatek osłonowy, węglowy i dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła

6. DODATEK OSŁONOWY, WĘGLOWY I DODATEK DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH Z TYTUŁU WYKORZYSTANIA NIEKTÓRYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA

W 2022 r. Dział Świadczeń Rodzinnych, oprócz dotychczas realizowanych zadań zajmował się dodatkami będącymi wsparciem finansowym dla gospodarstw domowych, w związku z problemami energetycznymi, w postaci jednorazowych świadczeń pieniężnych w formie dodatku osłonowego, dodatku węglowego i dodatku dla gospodarstw domowych.

6.1. Dodatek osłonowy

Dodatek osłonowy, jako jeden z elementów rządowej tarczy inflacyjnej reguluje *Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r., o dodatku osłonowym*, zgodnie z którą przysługiwał on gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczały 2.100,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1.500,00 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Wysokość dodatku osłonowego uzależniona była również od ilości osób w gospodarstwie domowym oraz źródła ogrzewania.

Wniosek o wypłatę dodatku osłonowego należało złożyć do 31.10.2022 r. W 2022 r. przyjęto **11.788** wniosków o wypłatę dodatku osłonowego. Ponadto wydano **10.546** informacji o przyznaniu prawa do powyższego dodatku. Natomiast **740** postępowań zakończonych zostało wydaniem decyzji odmownej i o umorzeniu postępowania administracyjnego. Ponadto sporządzono **5.148** pism w powyższych sprawach oraz wydano **330** postanowień. W 2022 r. wypłacono **14.064** dodatków osłonowych.

6.2. Dodatek węglowy

Ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym uchwalone zostało kolejne świadczenie mające na celu wsparcie obywateli w związku z problemami energetycznymi. W odróżnieniu od dodatku osłonowego miało ono charakter bardziej powszechny, bo niezależny od dochodu gospodarstwa domowego i przysługiwało w wysokości 3.000,00 zł. Wniosek w niniejszej sprawie należało złożyć do 30.11.2022 r.

W 2022 r. zostało przyjętych **7.967** wniosków o wypłatę dodatku węglowego, które zostały zakończone wydaniem **5.157** informacji o przyznaniu dodatku. Wydano również **518** decyzji odmownych i o umorzeniu postępowania administracyjnego. Dodatkowo sporządzono **5.127** pism w powyższych sprawach oraz wydano **206** postanowień. W 2022 r. wypłacono **5.113** dodatków węglowych.

6.3. Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła

Wprowadzony *Ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw* dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła stanowił jednorazowe wsparcie finansowe dla gospodarstw domowych, dla których główne źródło ciepła zasilane było peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy albo skroplonym gazem LPG albo olejem opalowym.

Dodatek dla gospodarstw domowych przyznawany był również bez wglądu na wysokość dochodów gospodarstwa domowego a wniosek należało złożyć do dn. 30.11.2022 r.

W 2022 r. przyjętych zostało **2.391** wniosków o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych, wydano **1.199** informacji o przyznaniu prawa do tego dodatku oraz **245** decyzji odmownych i o umorzeniu postępowania administracyjnego. Ponadto sporządzono **2.715** pism w powyższych sprawach oraz wydano **285** postanowień. W 2022 r. wypłacono łącznie **1.136** ww. dodatków.

Świadczenie za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy

7. ŚWIADCZENIE ZA ZAKWATEROWANIE I WYŻYWIENIE OBYWATELI UKRAINY

Podmioty, w szczególności osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo domowe zapewniające zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy mogą ubiegać się o przyznanie świadczenia pieniężnego od 24.02.2022 r. na podstawie art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. 2022 poz. 583 z późn.zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 04 maja 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty (Dz.U. 2022 poz. 1020 z późn.zm.).

Wysokość świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy wynosi 40,00 zł na osobę dziennie. Świadczenie jest przyznawane na podstawie wniosku, za okres faktycznego zapewniania zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, nie dłużej niż za okres 120 dni i jest wypłacane z dołu. Gmina może przedłużyć okres wypłaty świadczenia na okres dłuższy niż 120 dni zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2022r. (Dz.U. poz. 1336). Gmina może uzależnić przyznanie lub wypłatę świadczenia od weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia.

Tabela 21: Świadczenia za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy w 2022 roku

l.p.	Wyszczególnienie	2022
1.	Ilość złożonych wniosków w tym: wnioski o przedłużenie wypłaty	4.379 512
2.	Liczba decyzji	4.153
3.	Liczba wnioskodawców w tym: wnioskodawcy - osoby wnioskodawcy - instytucje	1.459 1.413 46
4.	Liczba zakwaterowanych obywateli Ukrainy w tym: zakwaterowanych obywateli Ukrainy o przedłużenie wypłaty	5.152 420

Wypłata świadczeń pieniężnych za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej i jest realizowana z Funduszu Pomocy.

Dodatki mieszkaniowe

8. DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych*, *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych*, *Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*.

W 2022 r. znówelizowana ustawa o dodatkach mieszkaniowych pozwala na przyznanie dodatków mieszkaniowych osobom, których dochód nie przekracza 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, dla gospodarstw jednoosobowych (2.265,01 zł/os.), oraz 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, dla gospodarstw wieloosobowych (1.698,76 zł). Zmiana przeciętnego wynagrodzenia następuje w lutym po ogłoszeniu przez Prezesa GUS.

Od 01.01.2004 r. na podstawie *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym*, dodatki mieszkaniowe są finansowane tylko z budżetu gminy. Na przestrzeni roku sprawozdawczego dofinansowanie do czynszu otrzymało 1.983 gospodarstwa domowe.

Tabela 22: Dodatki mieszkaniowe w latach 2020-2022

l.p.	Wyszczególnienie	2020*	2021	2022
1.	Ilość wypłaconych dodatków (cały rok)	16.118	16.078	17.291
2.	Średnia wysokość jednego dodatku/m-c /w zł./	233,71	265	291
3.	Ilość dodatków dla mieszkań komunalnych	7.829	7.773	8.340
4.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach komunalnych /w zł./	253,32	281	320
5.	Ilość dodatków dla mieszkań innych	8.289	8.305	8.951
6.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach innych /w zł./	215,18	249	264
7.	Ilość korzystających rodzin (śr. na miesiąc)*	1.343	1.340	1.440

* ilość rodzin objętych pomocą w formie dodatku mieszkaniowego (śr. na miesiąc) w 2022 r. uległa wzrostowi w porównaniu do roku 2021.

W 2022 r. przeprowadzono 176 wywiadów środowiskowych, a 190 wniosków zweryfikowano z aktami innych działów MOPS, przy danych zgodnych – pozostawiono bez dodatkowego wywiadu na złożony wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

Dodatki energetyczne i elektryczne

9. DODATKI ENERGETYCZNE I ELEKTRYCZNE

9.1. Dodatki energetyczne

Dodatki energetyczne były przyznawane na podstawie Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne oraz Obwieszczenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 kwietnia 2021 roku w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od 1 maja 2021 r. do dnia 30 kwietnia 2022 r. W 2022 r. wypłacano tylko dodatki energetyczne w okresie od 01.04.2022 r. do 30.04.2022 r., które zostały przyznane decyzją administracyjną na wnioski złożone przed 04.01.2022 r. tj. przed wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym. Zgodnie z art. 15 ustawy o dodatku osłonowym wnioski o dodatek energetyczny złożone w okresie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do 31.12.2022 r. pozostały bez rozpoznania.

Obowiązująca ustawa pozwala na przyznanie dodatku energetycznego odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, tj. osobie, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest jednocześnie stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania tej energii elektrycznej. Osobie tej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny, który wynosi rocznie:

- 900 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa jednoosobowego;
- 1250 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa od 2 do 4 osób;
- 1500 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa liczącego co najmniej 5 osób.

Wysokość dodatku energetycznego od 01.01.2022 r. do 30.04.2022 r. wynosiła odpowiednio dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną: 12,09 zł/m-c;
- liczącego od 2 do 4 osób: 16,79 zł/m-c;
- liczącego co najmniej 5 osób: 20,15 zł/m-c.

Dodatki energetyczne są finansowane dotacją celową otrzymywaną z budżetu państwa.

Tabela 23: Dodatki energetyczne w latach 2020-2022

l.p.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Ilość wypłaconych dodatków (cały rok) /w zł./	8.358	8.504	2.088
2.	Ilość gospodarstw domowych korzystających z dodatku energetycznego	950	961	725

Ilość gospodarstw domowych objętych pomocą w formie dodatku energetycznego w 2022 r. zmniejszyła się w porównaniu z 2021 r., gdyż dodatki energetyczne realizowane były tylko do 30.04.2022 r.

9.2. Dodatki elektryczne

Dodatki elektryczne przyznawane są na podstawie art. 33 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 269), Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku elektrycznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2443).

Wnioski o wypłatę dodatku elektrycznego można było składać w terminie od 01.12.2022 r. do 01.02.2023 r. W 2022 r. wnioski o dodatek elektryczny złożyły 232 gospodarstwa domowe.

Wypłata dodatków elektrycznych jest zadaniem zleconym gminie i jest finansowana z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Dodatek elektryczny przysługiwał odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w przypadku gdy:

- główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego jest zasilane energią elektryczną;
- źródło to zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 *ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz centralnej ewidencji emisyjności budynków CEEB*, do 11.08.2022 r., albo po tym dniu - w przypadku nowych źródeł ogrzewania. Oba warunki musiały zostać spełnione łącznie.

Wysokość dodatku elektrycznego wynosiła:

- 1.000,00 zł. jeżeli zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym nie przekraczało w tym samym miejscu zamieszkania w 2021 r. 5 MWh;
- 1.500,00 zł. gdy zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym przekraczało w tym samym miejscu zamieszkania w 2021 r. 5 MWh.

Stypendia szkolne

10. STYPENDIA SZKOLNE

Stypendia szkolne przyznawane są uczniom z rodzin, w których miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust 1 pkt 2 *Ustawy o pomocy społecznej*. Wysokość przyznanego stypendium szkolnego uzależniona jest od wysokości dochodu na osobę w rodzinie. W 2022 r. na stypendia i zasiłki szkolne przyznano łączną kwotę 103.783,19 zł, w tym: stypendia szkolne – 101.303,19 zł, zasiłki szkolne – 2.480,00 zł. Wysokość wypłacanego stypendium szkolnego uzależniona jest od dochodu w rodzinie ucznia i wynosi od 99,20 zł do 248,00 zł miesięcznie. Natomiast zasiłki szkolne przyznawane są bez względu na dochód, ale ich wysokość nie może jednorazowo przekroczyć kwoty 620,00 zł. W 2022 r. ze stypendiów szkolnych skorzystało 90 uczniów.

Zasiłki szkolne przyznaje się uczniom z rodzin, w których z uwagi na zaistniałe zdarzenie losowe nastąpiło pogorszenie sytuacji dochodowej. Zasiłki te przeznaczone są na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym.

W 2022 r. pomocą w formie stypendiów i zasiłków szkolnych objęto również 13 dzieci obywateli Ukrainy, które w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przebywają na terytorium Polski i uczęszczają do polskich szkół. Łączna kwota przyznanej pomocy w formie stypendiów szkolnych dla tych dzieci wyniosła 19.901,17 zł.

Tabela 24: Stypendia szkolne oraz zasiłki szkolne przyznane w latach 2020-2022

l.p.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022	
				Dzieci polskie	Dzieci UKR
1.	Liczba osób objętych pomocą w formie stypendiów w tym:	270	111	90	13
1.1	Uczniowie szkół podstawowych	181	68	53	9
1.2	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych	89	43	37	4
2.	Ilość przyznanych zasiłków szkolnych	5	7	4	0

Dalszy spadek ilości osób objętych pomocą w formie stypendiów może wynikać z poprawy sytuacji finansowej rodzin. Również programy rządowe, nakierowane na poprawę sytuacji ekonomicznej, a tym samym właściwe funkcjonowanie rodzin, przyczyniły się do spadku ilości składanych wniosków.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

11. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

MOPS realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, określone w: *Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON, Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej.*

W 2022 r. indywidualne osoby niepełnosprawne złożyły łącznie 2.781 wniosków. W roku 2021 przyjęto 2.542 wnioski, a w roku 2020 – 2.990.

Środki finansowe w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, innych programów Funduszu oraz środki własne Miasta obejmowały dofinansowanie:

- Kosztów działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- Sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- Likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- Zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze przyznawane na podstawie odrębnych przepisów osobom niepełnosprawnym;
- Uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- Obszarów wsparcia w ramach programu *Aktywny Samorząd*;
- Mieszkań dla absolwentów w ramach programu *Samodzielność – Aktywność – Mobilność – Mieszkanie dla absolwenta* oraz mieszkań wolnych od barier architektonicznych w ramach programu *Samodzielność – Aktywność – Mobilność – Dostępne mieszkanie*;
- Usług transportowych dla osób niepełnosprawnych wymagających leczenia stomatologicznego w znieczuleniu ogólnym.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie – rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym. Tak więc, osoby niepełnosprawne chcą, aby zapewnić im lepsze i bardziej godne warunki do życia i codziennego funkcjonowania. Dlatego, system wsparcia opiera się już nie tylko na zaspokojeniu podstawowych potrzeb osób niepełnosprawnych na poziomie zdrowotnym i pielęgnacyjnym, ale na umożliwieniu korzystania z różnych form edukacji a później zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Dzieje się tak za pośrednictwem rozwoju techniki, social mediów, daleko rozszerzonej reklamy, informacji itp. Nowinki techniczne pokazują sprzęty wysokiej jakości dedykowane również dla osób niepełnosprawnych. Świadomość możliwości ich wykorzystania w codziennym funkcjonowaniu skłania osoby z niepełnosprawnościami do aplikowania o środki pozwalające wspomóc zakup potrzebnych urządzeń.

Obok ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 1997 r. również ustawy z 2019 r.: o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, program rządowy *Dostępność Plus*, jak też inne programy PFRON, stwarzają szansę poprawy funkcjonowania społecznego osób z niepełnosprawnościami. Tak więc, dostępność i mobilność stają się coraz większą podstawą funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w obecnym społeczeństwie. Również wzrost społeczeństwa starzejącego się nie wyklucza potrzeby korzystania z udogodnień, które daje posiadanie sprzętów nowej generacji (schodolazy, protezy III stopnia, wózki inwalidzkie o napędzie elektrycznym, windy, krzeselka schodowe, transportery, telefony komórkowe, lupy elektroniczne, rowery trójkołowe itp.). Wzrasta przez to wartość wnioskowanych urządzeń. Chęć korzystania z rozwijających się technologii, potrzeba dostępu do nich oraz świadomość

możliwości ich wykorzystania w życiu codziennym sprawiają, że wnioskowane sprzęty i urządzenia są coraz bardziej nowoczesne, zaawansowane technicznie i kosztowne.

Dofinansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej

Na terenie miasta działają Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne *Teatr Grodzki* oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie *Port*. W zajęciach uczestniczyło 80 osób niepełnosprawnych z terenu miasta Bielska-Białej i okolic. W ramach warsztatów prowadzone są zajęcia rehabilitacji zawodowej i społecznej w pracowniach dostosowanych do indywidualnych predyspozycji osób niepełnosprawnych, chcących w przyszłości podjąć pracę na otwartym rynku pracy.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

O środki finansowe z Funduszu na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych złożyło wnioski i ubiegało się 16 stowarzyszeń z terenu miasta. W ramach tego zadania organizowano imprezy plenerowe, wycieczki turystyczno-rekreacyjne, przedstawienia, gry, zabawy, spotkania teatralne, zawody sportowe, turnieje, które miały bezpośredni wpływ na integrację społeczną osób niepełnosprawnych. Łącznie przedsięwzięcia te zgromadziły 426 osób niepełnosprawnych.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych stanowi formę pomocy dla indywidualnych osób, które z racji swej niepełnosprawności napotykają na trudności w funkcjonowaniu w swoim mieszkaniu, środowisku i najbliższym otoczeniu. W roku 2022 złożono 376 wniosków o dofinansowanie. W ramach tego zadania skorzystało ze wsparcia 199 osób.

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych

Dużym wsparciem finansowanym dla osób niepełnosprawnych jest dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. Dofinansowanie takie wypłacono łącznie 1.080 osobom; w tym na sprzęt rehabilitacyjny 49 osobom; na zakup przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych 809 osobom a ze środków własnych Miasta na zakup przedmiotów ortopedycznych dla 222 osób. Osoby niepełnosprawne mogły w ten sposób otrzymać sprzęt niezbędny do funkcjonowania w życiu codziennym tj. wózki inwalidzkie, obuwie ortopedyczne, aparaty słuchowe, okulary, balkoniki, protezy, materace przeciwoleżynowe itp. oraz sprzęt do ćwiczeń rehabilitacyjnych w warunkach domowych. Ze środków PFRON dofinansowano również zakup sprzętu rehabilitacyjnego w ramach dwóch wniosków złożonych przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych

O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym złożono 419 wniosków. W 14-dniowych turnusach rehabilitacyjnych organizowanych na terenie całego kraju wzięły udział 173 osoby niepełnosprawne wraz ze 100 opiekunami.

Pilotażowy program Aktywny Samorząd

Od września 2012 r., w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XX/502/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Miasta Bielska-Białej do realizacji pilotażowego programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla jednostek samorządu terytorialnego Aktywny samorząd* oraz umowy z dn. 27.04.2018 r. (z późn. aneksami) zawartej

pomiędzy PFRON a Miastem Bielsko-Biała, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował wnioski złożone na ten cel dla 94 osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie dotyczyło wsparcia w ramach:

1) Moduł I obszar A:

- **zadanie 1** (pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu) – dofinansowanie otrzymały 4 osoby niepełnosprawne;
- **zadanie 2** (pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B – dysfunkcja narządu ruchu) – dofinansowanie otrzymało 5 osób niepełnosprawnych;

2) Moduł I obszar B:

- **zadanie 1** (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych) – wsparcie otrzymało 19 osób niepełnosprawnych;
- **zadanie 2** (dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania) – wsparcie otrzymały 3 osoby niepełnosprawne;
- **zadanie 3** (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku) – wsparcie otrzymała 1 osoba niepełnosprawna;
- **zadanie 4** (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy) – wsparcie otrzymało 14 osób niepełnosprawnych.

3) Moduł I obszar C:

- **zadanie 1** (pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym) – dofinansowanie wypłacono 4 osobom niepełnosprawnym;
- **zadanie 2** (pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym) - dofinansowanie wypłacono 2 osobom niepełnosprawnym;
- **zadanie 3** (pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne) – dofinansowanie otrzymały 4 osoby niepełnosprawne;
- **zadanie 4** (pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne) – dofinansowanie otrzymała 1 osoba niepełnosprawna;
- **zadanie 5** (pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego) – dofinansowanie otrzymały 3 osoby niepełnosprawne.

4) Moduł I obszar D: pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – wsparcie wypłacono 5 osobom niepełnosprawnym.

5) Moduł II: pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – wsparcie wypłacono 30 osobom niepełnosprawnym.

Niektórzy beneficjenci otrzymali pomoc w ramach kilku obszarów programu, dlatego suma uczestników poszczególnych zadań i obszarów nie jest równa liczbie beneficjentów, którzy otrzymali wsparcie w ramach Programu *Aktywny Samorząd*.

***Dostępność mieszkań spełniających indywidualne kryterium dla absolwentów w ramach programu
Samodzielność – Aktywność – Mobilność – Mieszkanie dla absolwenta***

Dn. 23.08.2022 r. została zawarta umowa z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w sprawie realizacji programu *Samodzielność – Aktywność – Mobilność – Mieszkanie dla absolwenta*. Celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności. Pomimo przekazanych informacji o nowym programie i o możliwości otrzymania wsparcia w tym zakresie nie zaobserwowano zainteresowania ze strony osób niepełnosprawnych a tym samym, w roku 2022 nie przyjęto wniosku o dofinansowanie.

***Dostępność mieszkań wolnych od barier architektonicznych w ramach programu Samodzielność –
Aktywność – Mobilność – Dostępne mieszkanie***

W dniu 23.08.2022 r. została zawarta umowa z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w sprawie realizacji programu *Samodzielność – Aktywność – Mobilność – Dostępne mieszkanie*. Celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych. Pomimo przekazanych informacji o nowym programie i o możliwości otrzymania wsparcia w tym zakresie nie zaobserwowano zainteresowania ze strony osób niepełnosprawnych a tym samym, w roku 2022 nie przyjęto wniosku o dofinansowanie.

***Dostępności usług transportowych dla osób niepełnosprawnych wymagających
leczenia stomatologicznego w znieczuleniu ogólnym***

Na podstawie *Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXI/526/2020 z dnia 25 sierpnia 2020 r.* zwiększano dostępność usług transportowych dla osób niepełnosprawnych wymagających leczenia stomatologicznego w znieczuleniu ogólnym. W roku sprawozdawczym skorzystała 1 osoba..

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

12. MIEJSKI ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej funkcjonuje w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od dnia 01.01.2009 r. Zajmuje się wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności (zaliczeniu bądź niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych) osób w wieku do 16 roku życia, wydawaniem orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (zaliczeniu do lekkiego bądź umiarkowanego bądź znacznego stopnia niepełnosprawności) osób w wieku od 16 roku wydawaniem legitymacji osób niepełnosprawnych, a także kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych. Orzeczenia w trybie przepisów *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* wydają trzyosobowe składy orzekające Zespołu, w których zasiadają: jako przewodniczący – lekarz medycyny, jako członek: psycholog lub doradca zawodowy lub pracownik socjalny oraz protokolant. Aktualnie w Zespole pracuje: siedmiu lekarzy, dwóch psychologów, trzech doradców zawodowych, trzech pracowników socjalnych, czterech protokolantów. W roku 2022 Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej przyjął przedstawione poniżej ilości wniosków oraz wydał podane ilości orzeczeń, legitymacji i kart parkingowych.

Tabela 25: Dane dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla dzieci do 16 roku życia w latach 2020-2022

l.p.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Ilość złożonych wniosków dotyczących osób do 16 roku życia	276	303	403
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia w tym:	293	297	401
2.1	Orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	280	289	397
2.2	Orzeczenia o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	10	7	3
2.3	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	3	1	1
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia	148	139	243

W roku 2022 klienci Miejskiego Zespołu złożyli ogółem 247 odwołań do II instancji, czyli Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach, w tym 220 odwołań od orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (powyżej 16 roku życia) oraz 27 odwołań od orzeczenia o niepełnosprawności (poniżej 16 roku życia). W ramach samokontroli złożonych odwołań wydano ponownie 48 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (powyżej 16 roku życia), natomiast 172 przekazano do rozpatrzenia przez Wojewódzki Zespół. W przypadku odwołań dziecięcych (poniżej 16 roku życia) wydano 7 orzeczeń o niepełnosprawności w ramach samokontroli, natomiast 20 odwołań wysłano do rozpatrzenia do Wojewódzkiego Zespołu.

Ilość osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia w gminie Bielsko-Biała (posiadających aktualne i ważne orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej, przez Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach lub wydane przez Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej – w latach 2007 do 2022) na dzień 31.12.2022 r. wynosiła 17.802 osób. Liczba ta nie zawiera w sobie ilości mieszkańców Bielska-Białej legitymujących się innymi orzeczeniami: orzeczeniami o niezdolności do pracy lekarza

orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, orzeczeniami o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym Lekarza Rzecznawcy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz orzeczeniami o niezdolności do służby Komisji lekarskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Tabela 26: Dane dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla osób po 16 roku życia w latach 2020-2022

l.p.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	Ilość złożonych wniosków	2.506	2.972	3.456
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób po 16 roku życia w tym:	2.548	2.991	3.220
2.1	Orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności	456	475	500
2.2	Orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	1.176	1.389	1.470
2.3	Orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności	832	1.028	1.144
2.4	Orzeczenia negatywne, o niezaliczeniu do żadnego stopnia niepełnosprawności	23	22	26
2.5	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	61	77	80
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych po 16 roku życia	912	954	1.214

Od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. przyjęto 1.208 wniosków o wydanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz 24 wnioski placówek zajmujących się pomocą, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych. Wg stanu na 31.12.2022 r. wydano 1.183 karty parkingowe dla osób niepełnosprawnych oraz 23 karty dla placówek zajmujących się pomocą, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

Windykacja należności

13. WINDYKACJA NALEŻNOŚCI

Zespół ds. Windykacji działa w oparciu o *Ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, *Ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* oraz *ustawę z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych*, która określa sposób postępowania wierzyciela – Prezydenta Miasta Bielska-Białej działającego przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w przypadku uchylania się zobowiązanych od wykonywania ciążących na nich obowiązków w zakresie zwrotu wymagalnych należności powstałych w toku działania MOPS.

Do podstawowych zadań Zespołu należą:

- 1) Reprezentowanie wierzyciela tj. Prezydenta Miasta Bielska-Białej działającego przez Dyrektora MOPS przed:
 - osobami zobowiązanymi;
 - administracyjnymi, sądowymi organami egzekucyjnymi oraz Syndykami masy upadłości;
 - organami wymiaru sprawiedliwości (w tym w sprawach z zakresu postępowań wobec spadkobierców osób zobowiązanych), organami ścigania i innymi instytucjami;
 - innymi instytucjami w zakresie postępowania egzekucyjnego.
- 2) Gromadzenie dokumentacji dotyczącej osób zobowiązanych wobec MOPS, niezbędnej do procesu odzyskiwania wierzytelności.
- 3) Inicjowanie i monitorowanie całego przebiegu administracyjnego i sądowego postępowania egzekucyjnego.
- 4) Prowadzenie czynności egzekucyjnych poprzez:
 - wystawianie upomnień;
 - sporządzanie tytułów wykonawczych do administracyjnych organów egzekucyjnych tj. Prezydenta Miasta Bielska-Białej lub Naczelnika Urzędu Skarbowego;
 - sporządzanie wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do sądowego organu egzekucyjnego tj. Komornika Sądowego;
 - sporządzanie wniosków o przyłączenie się do prowadzonego postępowania egzekucyjnego w sądowym organie egzekucyjnym;
 - zgłaszanie wierzytelności do Syndyka masy upadłości.
- 5) Weryfikowanie wpłat dokonywanych przez dłużników MOPS.
- 6) Rozpatrywanie wniosków dłużników w zakresie ulg w spłacie zobowiązań wynikających z ustaw realizowanych przez MOPS.
- 7) Współpraca z Urzędami Skarbowymi, Wydziałem Dochodów Budżetowych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, Komornikami Sądowymi, Syndykami masy upadłości w zakresie zadań należących do Zespołu.

Liczba dłużników ogółem na 31.12.2022 r., w stosunku do których prowadzone było postępowanie egzekucyjne wynosiła 2.673 osoby, w tym dłużników alimentacyjnych 1.860.

W 2022 r. wystawiono osobom zobowiązanym ogółem 850 upomnień, a następnie sporządzono 541 tytułów wykonawczych do administracyjnych organów egzekucyjnych. Ponadto w 2022 r. skierowano do Komorników Sądowych 726 wniosków o wszczęcie lub przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego dla świadczeń przyznanych osobom uprawnionym z funduszu alimentacyjnego na okres zasiłkowy od 01.10.2021 r. do 30.09.2022 r. na dzień 31.12.2022 r.

W 2022 r. z wnioskiem o ulgę w spłacie należności zwróciły się 241 osoby (w 2020 r. – 263 osoby, w 2021 r. – 284 osoby). Z tego tytułu wydano 406 decyzji administracyjnych o zastosowaniu lub odmowie zastosowania ulg w spłacie należności (w 2020 r. – 454 decyzje, w 2021 r. – 471 decyzji).

Stan należności dłużników wobec MOPS na 31.12.2022 r. wyniósł 130.753.267,10 zł, w tym:

- fundusz alimentacyjny: 108.576.966,60 zł;
- zaliczka alimentacyjna: 6.236.771,14 zł;
- nienależnie pobrane: świadczenia rodzinne, świadczenie wychowawcze, fundusz alimentacyjny, zaliczka alimentacyjna: 589.719,60 zł;
- placówki opiekuńczo-wychowawcze: 6.550.430,54 zł;
- piecza zastępcza: 5.388.113,09 zł;
- pozostałe należności: 3.411.266,13 zł (wyплаcone na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* i innych ustaw).

Średnia ściągальność należności w 2022 r. wyniosła 5,39%.

Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS

14. DOSKONALENIE ZAWODOWE PRACOWNIKÓW

14.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji

Na dzień 31.12.2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudniał ogółem 333 pracowników, z czego 66 osób to pracownicy socjalni. Spośród pracowników MOPS 230 osób posiada wykształcenie wyższe, co stanowi 69% ogółu zatrudnionych.

Dodatkowo, Ośrodek zatrudniał na umowę o pracę do 6 miesięcy 42 bezrobotnych skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy. Ponadto przyjęto 8 stażystów skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy. Aby zrealizować swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudniał wykwalifikowanych pracowników, spełniających kryteria danego stanowiska.

Jednakże częste zmiany w ustawodawstwie oraz przejmowanie nowych zadań do realizacji wymagają ciągłego podnoszenia kwalifikacji przez pracowników. Wiąże się to z koniecznością doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej i przygotowywania ich do pracy w obszarze realizowanych zadań. Pracownicy Ośrodka w 2022 r. skorzystali z 165 tematycznych ofert. W szkoleniach, konferencjach, webinarach, kursach, warsztatach i seminariach wzięło udział 178 pracowników. Tematyka szkoleń była zróżnicowana, dotyczyła problemów związanych z realizacją zadań przez Ośrodek, poszerzając wiedzę m.in. w następujących obszarach:

- systemów płacowych;
- prawa pracy;
- dokumentacji pracowniczej;
- przygotowania urzędu do wdrożenia systemu klasy EZD;
- zmian w rozliczaniu wynagrodzeń, *Polski Ład* w podatku dochodowym;
- zamówień publicznych;
- stypendiów szkolnych;
- usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych;
- dodatku węglowego, dodatku elektrycznego, dodatku osłonowego, dodatków mieszkaniowych, świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzinnych;
- Specustawy o pomocy obywatelom Ukrainy;
- budowania relacji polsko-ukraińskich z uwzględnieniem różnic kulturowych w zakresie bieżącej działalności urzędów i instytucji samorządowych;
- Kodeksu Postępowania Administracyjnego;
- postępowania egzekucyjnego, egzekucji w administracji;
- funduszu alimentacyjnego;
- windykacji;
- prawa upadłościowego;
- senior we współczesnej rodzinie;
- Korpusu wsparcia seniorów;
- pomocy społecznej;
- bezpieczeństwa osobistego pracownika socjalnego;
- pierwszej pomocy psychologicznej dla osób doświadczających przemocy;
- bezpieczeństwa i higieny pracy;

- opieki wytechnieniowej, asystent osoby niepełnosprawnej;
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- realizacji kontraktów socjalnych;
- rachunkowości budżetu oraz jednostek budżetowych;
- sprawozdawczości budżetowej urzędów;
- zmian w podatku VAT;
- ochrony danych osobowych;
- zwolnienia z opłat za Dom Pomocy Społecznej;
- organizacji archiwum zakładowego i składnicy akt w praktyce;
- treningu umiejętności społecznych;
- komunikacji w sytuacjach trudnych w pracy z rodziną;
- prawnych i psychologicznych aspektach przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- deinstytucjonalizacji w DPS;
- ujęcia Domów Pomocy Społecznej w Strategii rozwoju usług społecznych;
- traumy i PTSD u dziecka;
- wypalenia zawodowego wśród pracowników podmiotów reintegracyjnych;
- zdrowia psychicznego;
- świat dotyku i dźwięku bez tajemnic;
- programu *Aktywny Samorząd*.

Pracownicy tutejszego MOPS uczestniczyli również w szkoleniach dofinansowanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku Białej w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego, obejmujących następujące tematy:

- trening zastępowania agresji;
- praca z trudnym klientem pomocy społecznej – metody oddziaływania i techniki przezwycięzania trudności komunikacyjnych.

Pracownicy Ośrodka podnosili swoje kwalifikacje uczestnicząc także w superwizji pracy socjalnej i kursie psychoterapii.

Pracownicy korzystali również z oferty Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, biorąc udział w różnego rodzaju szkoleniach, forach i konferencjach dofinansowanych z funduszy Unii Europejskiej obejmujących m.in. następujące obszary tematyczne:

- wczesne rozpoznawanie zagrożeń związanych z używaniem alkoholu i narkotyków;
- diagnozy i procedur postępowania w przypadku zaniedbań opiekuńczo – wychowawczych wobec dziecka;
- pierwszej pomocy psychologicznej osobom doświadczającym przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym;
- pozyskiwania rodzin zastępczych, budowania relacji i efektywnej współpracy;
- zaburzeń więzi i przywiązania;
- *Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin.*

Aby nawiązać właściwe relacje z dzieckiem i rodziną pracownicy zatrudnieni na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i asystenta rodziny skorzystali ze szkoleń m. in. w następujących modułach tematycznych:

- prawne i psychologiczne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- profilaktyka uzależnień behawioralnych i zachowań ryzykownych prezentowanych w sieci;
- uzależnienia – czego jeszcze nie wiemy? – X Zjazd profilaktyczny;
- wykorzystanie teorii poliwalnej w pracy koordynowania pieczy zastępczej, psychologów, pedagogów i wychowawców placówek opiekuńczo-wychowawczych – sposoby na samoregulację i koregulację dla pomagającego i członków rodziny (dorosłych i dzieci);
- warsztat pracy kompetentnego asystenta w świetle nadużyć seksualnych wobec dzieci.

Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka

15. WAŻNIEJSZE PRZEDSIĘWZIĘCIA I DZIAŁANIA ZAPEWNIAJĄCE CIĄGŁOŚĆ FUNKCJONOWANIA OŚRODKA

15.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa

15.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole

Zespół Prawny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na przestrzeni roku 2022 zaopiniował łącznie 1.793 umowy, zarządzenia, uchwały i porozumienia oraz wydał 248 opinii prawnych.

Działania na rzecz zapewnienia zgodności z wymogami prawa podejmowane przez Audytora Wewnętrznego MOPS w ramach działalności kontrolnej objęły zadania audytowe p.n.: *Badanie funkcjonowania Zespołu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej* – zadanie zapewniające oraz zadanie przeprowadzone w ramach czynności doradczych p.n.: *Funkcjonowanie procesów i wykorzystanie zasobów do realizacji zadań realizowanych w Dziale Projektów i Programów Społecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*.

W lutym 2022 r. Audytor Wewnętrzny przeprowadził także wraz z Kierownikiem Działu Rehabilitacji Społecznej MOPS kontrolę prawidłowości wykorzystania środków PFRON oraz środków Miasta Bielska-Białej na zakup wyposażenia podlegającego ewidencji na kontach środków trwałych w Warsztatach Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie PORT oraz w Warsztatach Terapii Zajęciowej Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego *Teatr Grodzki*.

W listopadzie 2022 r. Audytor Wewnętrzny razem z Kierownikiem Działu Rehabilitacji Społecznej przeprowadził kontrolę w Warsztatach Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie PORT oraz w Warsztatach Terapii Zajęciowej Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego *Teatr Grodzki*. Zakres kontroli obejmował:

- Sprawdzenie wykonania zaleceń wynikających z wcześniejszych kontroli;
- Prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatów;
- Ważność posiadanych przez uczestników warsztatów orzeczeń oraz treść zawartych w nich wskazań;
- Prawidłowość prowadzonej dokumentacji;
- Prawidłowość w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadry warsztatów;
- Zgodność organizacji pracy i zajęć w warsztatach z przepisami i umową;
- Zgodności postanowień umowy ze stanem faktycznym;
- Prawidłowość realizacji planu działalności i indywidualnych programów rehabilitacji;
- Prawidłowość wykorzystania środków Funduszu.

Na rzecz zapewnienia efektywnej i skutecznej kontroli zarządczej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, przeprowadzono także czynności związane z koordynacją i dokumentowaniem procesów zarządzaniem ryzykiem. Monitorowano również działania na rzecz wzmocnienia systemu kontroli zarządczej, organizowano spotkania zespołu ds. zarządzania ryzykiem, jak również współpracowano w zakresie systemu kontroli zarządczej z Pełnomocnikiem Prezydenta Miasta Bielska-Białej ds. Systemu Zarządzania.

W okresie sprawozdawczym tut. Ośrodek został poddany kontrolom zewnętrznym przez następujące podmioty:

- Prezydent Miasta Bielska - Białej Urząd Miejski, Wydział Polityki Społecznej (kontrola funkcjonowania mieszkań chronionych);
- Prezydent Miasta Bielska - Białej Urząd Miejski, Wydział Polityki Społecznej (kontrola rodzin zastępczych oraz prowadzącymi rodzinne domy dziecka);
- Wydział Audytu Wewnętrznego i Kontroli Urzędu Miejskiego w Bielsku - Białej (kontrola problemowa wybranych aspektów gospodarki finansowej za lata 2020- 2021).

15.1.2. Ochrona danych osobowych

Realizację obowiązku w zakresie ochrony danych osobowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał poprzez stosowanie przede wszystkim rozporządzenia *Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE* (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), *Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych*, jak również *Ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE* (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), tj. poprzez:

- Wdrożenie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych (uwzględniających charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie i wadze zagrożenia);
- Wypełnienie obowiązków informacyjnych w stosunku do osób, których dane dotyczą;
- Wypełnianie obowiązków w zakresie realizacji praw osób, których dane dotyczą;
- Uwzględnianie ochrony danych w fazie projektowania oraz domyślnej ochrony danych;
- Zapewnianie by każda osoba działająca z upoważnienia administratora danych i mająca dostęp do danych osobowych przetwarzała je wyłącznie na polecenie administratora;
- Zapewnianie by w przypadku konieczności skorzystania z usług innych podmiotów przekazanie danych realizowane było na podstawie stosownych umów powierzenia przetwarzania danych osobowych;
- Prowadzenie rejestru czynności przetwarzania danych oraz rejestru kategorii czynności przetwarzania danych;
- Ustalenie zasadności przeprowadzenia oceny skutków w zakresie ochrony danych;
- Wyznaczenie Inspektora Ochrony Danych i zapewnienie wykonywania zadań.

W 2022 r. odnotowano 6 naruszeń związanych z ochroną danych osobowych, których skutkiem było dokonanie stosownych zgłoszeń organowi nadzorczemu oraz konieczność poinformowania osób, których dane dotyczą o takim naruszeniu. W 2021 r. odnotowano 3 takie naruszenia, a w 2020 r. odnotowano 1 naruszenie.

15.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ

Realizację obowiązku z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej tut. Ośrodek w roku 2022 wykonywał poprzez:

- Informowanie pracowników o zagrożeniach i uciążliwościach występujących na zajmowanych stanowiskach pracy;
- Ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz ustalanie okoliczności wypadków w drodze do pracy lub z pracy, sporządzanie odpowiedniej dokumentacji, prowadzenie rejestru wypadków przy pracy;
- Zapewnienie przeszkolenia z zakresu bhp/ppoż (wstępnego i okresowego), prowadzenie dokumentacji w tym zakresie;

- Przegląd warunków pracy wybranych stanowisk;
- Współpracę z lekarzem Medycyny Pracy sprawującym profilaktyczną opiekę lekarską nad pracownikami w szczególności przy organizowaniu badań lekarskich;
- Sporządzenie wykazu osób uprawnionych do pobrania środków czystości oraz otrzymania ekwiwalentu pieniężnego na zakup odzieży i obuwia roboczego oraz pranie, zgodnie z zapisami Regulaminu Pracy;
- Zapewnienie wykonania przeglądów okresowych podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych, wykonania aktualizacji Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla obiektów użytkowanych.

15.1.4. Zespół ds. Sprawozdań, Analiz i Komunikacji Społecznej

Realizacją obowiązku w zakresie sprawozdawczości od 01.04.2016 r. zajmuje się w Ośrodku Zespół ds. Sprawozdań, Analiz i Komunikacji Społecznej. Do jego zadań należą m.in.: opracowywanie sprawozdań z działalności Ośrodka, z realizacji uchwał Rady Miejskiej w Bielsku-Białej oraz innych raportów, zestawień i sprawozdań wynikających z obowiązujących przepisów prawa i rozeznaczonych potrzeb. Ponadto pracownicy Zespołu przygotowują materiały informacyjne dot. funkcjonowania Ośrodka oraz koordynują proces opracowania i zamieszczania treści w mediach społecznościowych.

15.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Białej dysponuje 280 stanowiskami komputerowymi, wyposażonymi w system operacyjny Windows 7 PRO, Windows 10 PRO, Windows 11 PRO oraz pakiet biurowy MS Office w wersji 2010, 2013, 2016, 2019, 2021 oraz 18 serwerów wirtualnych i 8 serwerów sprzętowych (z systemami MS Windows, 2012 Server, 2016 Server). Poniższa tabela przedstawia programy komputerowe, dostępne dla pracowników tutaj. Ośrodka – wspierające organizację ich bieżącej pracy oraz prowadzoną w MOPS sprawozdawczość.

Tabela 27: Programy komputerowe dostępne dla pracowników MOPS

	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
1.	CAS	weryfikacja i przekazywanie sprawozdań pochodzących z programu TT-POMOST, Familia, Fundal i Działu Pieczy Zastępczej
2.	ZUS PUE	pobieranie zaświadczeń lekarskich ubezpieczonych płatnika
3.	Portal sprawozdawczy GUS	przekazywanie informacji statystycznych do GUS
4.	Wolterskluwer LEX	Oprogramowanie prawne
5.	Pekaobiznes24	obsługa bankowości elektronicznej
6.	ePuap	Elektroniczna skrzynka podawcza
7.	SEKAP	Platforma e-Uслуг Publicznych
8.	ePFRON	sprawozdawczość dot. ilości zatrudnianych osób niepełnosprawnych
9.	Rejestr Sprawców Przestępstw na tle seksualnym	Rejestr Sprawców Przestępstw na tle seksualnym

	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
10.	SOW	System Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON
11.	SI EKSMOoN	elektroniczny Krajowy System Monitorowania i Orzekania o Niepełnosprawności
12.	BIP	Biuletyn Informacji Publicznej
13.	EMP	Empatia
14.	SEPI	Samorządowa elektroniczna platforma informacyjna
15.	Serwis internetowy dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie "pokonaj przemoc"	Edukacja społeczna
16.	eTW	Prowadzenie postępowań egzekucyjnych w administracji w Urzędach Skarbowych
17.	KRZ	Prowadzenie postępowań upadłościowych
18.	Płatnik	obsługa dokumentów ubezpieczeniowych i wymiana informacji z ZUS
19.	InfoMonitor, Krajowy Rejestr Długów, BIG ERIFF, Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczych	przekazywanie informacji gospodarczych o zadłużeniu dłużników alimentacyjnych i z pieczy zastępczej do Biura Informacji Gospodarczej
20.	Lokalny System Informatyczny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	Obsługa projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020
21.	Program Finansowo-Księgowy	Program Finansowo-Księgowy
22.	Rejestr Opłat	System rejestru opłat lokalnych
23.	Magazyn	Program Finansowo-Księgowy
24.	Środki trwałe	Program Finansowo-Księgowy
25.	Środki Niskocenne	Program Finansowo-Księgowy
26.	Kasa – dochody	Program Finansowo-Księgowy
27.	Kasa – wydatki	Program Finansowo-Księgowy
28.	Konta (piecza zastępcza)	Oprogramowanie finansowo-księgowe (analityka Piecza Zastępcza)
29.	Portal FB	Przesyłanie częściowej deklaracji VAT7
30.	R-deklaracje	Przygotowanie PLIKU JPK (częściowej deklaracji VAT7 do usunięcia)
31.	Budżet RB 2	Program Kadrowo-Płacowy (program służący do sporządzania sprawozdań budżetowych w Dziale Księgowości)
32.	eDeklaracje	Program Kadrowo-Płacowy
33.	PKZP	Program Kadrowo-Płacowy

	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
34.	Przelewy	Program Kadrowo-Płacowy
35.	Płace	Program Kadrowo-Płacowy
36.	Płace (Umowy zlecenia)	Program Kadrowo-Płacowy
37.	KadryLite	Program Kadrowo-Płacowy
38.	ADOK	zarządzanie dokumentacją zgromadzoną w archiwum tut. Ośrodka
39.	Archiwum	zarządzanie dokumentacją zgromadzoną w archiwum tut. Ośrodka
40.	Legislator	Edytor aktów prawnych
41.	TT-Pomost	obsługa świadczeń wynikających z Ustawy o pomocy społecznej
42.	StypendiumNet	obsługa stypendiów i zasiłków szkolnych
43.	Stypendia	obsługa stypendiów i zasiłków szkolnych
44.	Kadry	Program Kadrowo-Płacowy
45.	Familia	obsługa świadczeń rodzinnych, wychowawczych, zasiłku dla opiekuna, jednorazowego świadczenia <i>Za życiem</i> , dodatku osłonowego, dodatku węglowego, dodatku dla gospodarstw, dodatku elektrycznego oraz refundacji VAT za gaz
46.	FundAl	obsługa świadczeń z funduszu alimentacyjnego i prowadzenie postępowań w sprawach dłużników alimentacyjnych
47.	EwiAkt	obsługa elektroniczna akt
48.	MiDos	Realizacja ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne w zakresie dodatku energetycznego
49.	PCPR	Obsługa Działu Rehabilitacji Społecznej – rejestr wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON
50.	AS (aktywny samorząd)	Obsługa wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON
51.	Ferro Backup System	archiwizacja danych
52.	IT-MENAGER	Program do zarządzania infrastrukturą sieciową
53.	ESET Protect	Konsola zarządzania oprogramowaniem antywirusowym

W roku sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również następujące zadania związane z infrastrukturą informatyczną:

- Wykonano modernizację głównych serwerów MOPS;
- Rozbudowano system do zbierania logów systemowych Ośrodka;
- Rozpoczęto proces modernizacji bądź wymiany komputerów stacjonarnych w MOPS.

15.3. Roboty remontowe

Brygada remontowa prowadziła prace remontowe wykonywane na terenie budynków i lokali zajmowanych przez MOPS wynikające z bieżącej eksploatacji biur i wyposażenia. Zakres prac obejmował: prace stolarskie, malarskie, montażowe, hydrauliczne, ślusarskie, posadzkarskie, brukarskie, tynkarskie, bieżącą wymianę świetlówek i żarówek w oprawach oświetleniowych oraz inne prace remontowe wynikające z bieżących potrzeb w pomieszczeniach biurowych, tj:

- w budynku przy ul. Karola Miarki 11;
- w budynku przy ul. 1 Maja 17A;
- w budynku przy ul. Filarowej 50;
- w budynku przy Placu Ratuszowym 9;
- w budynku przy ul. Lipnicka 36;
- w budynku przy Placu Opatrzności Bożej 18;
- w budynku przy ul. Powstańców Śląskich 9;
- w budynku przy ul. Wzgórze 14;
- w 7 mieszkaniach chronionych i 7 Ośrodkach Wsparcia dla Osób Starszych.

Dodatkowo do zakresu prac Brygady remontowej należało:

- Utrzymywanie w czystości terenów wokół siedziby Ośrodka;
- Zimowe utrzymanie parkingów służbowych oraz sukcesywne usuwanie nagromadzonego śniegu z dachów pawilonu A i B;
- Załadunek i rozładunek akt przewożonych do Archiwum Zakładowego i brakowanie dokumentów;
- Prace związane z rozładunkiem zamawianych towarów na potrzeby ośrodka;
- Bieżąca konserwacja inwentarza biurowego.

15.4. Zamówienia publiczne

Zadania realizowano z uwzględnieniem następujących przepisów prawa: *Ustawa z dnia 20 stycznia 2021 r. o finansach publicznych; Ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych; Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego*. Przeprowadzono w ramach zamówień publicznych procedury wg następujących trybów:

Tabela 28: Tryb i przedmiot zamówień publicznych w 2022 roku

Lp.	Rodzaj zamówienia	Tryb postępowania
1.	Świadczenie usługi cateringowej dla MCUS	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
2.	Świadczenie usługi cateringowej dla OWOS	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
3.	Świadczenie usług opiekuńczych	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
4.	Świadczenie usług sprzątania pomieszczeń MOPS – 2 części	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
5.	Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
6.	Dostawa artykułów biurowych	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1

7.	Dostawa środków czystości – 3 części	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
8.	Świadczenie opieki wytchnieniowej	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
9.	Dostawa opasek bezpieczeństwa dla osób starszych wraz z usługą teleopieki	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
10.	Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi część 1 – w zakresie terapii neurologopedycznej część 2 – w zakresie rehabilitacji w kombinezonie DUNAG II	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
11.	Świadczenie usługi asystenta integracyjnego dla dorosłych <i>Gościnne Bielsko-Biała</i>	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
12.	Świadczenie usługi asystenta międzykulturowego dla dzieci <i>Gościnne Bielsko-Biała</i>	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
13.	Przeprowadzenie kursu języka polskiego dla dorosłych <i>Gościnne Bielsko-Biała</i>	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
14.	Przeprowadzenie kursu języka polskiego dla dzieci <i>Gościnne Bielsko-Biała</i>	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
15.	Świadczenie wsparcia psychologicznego dla dorosłych <i>Gościnne Bielsko-Biała</i>	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
16.	Świadczenie usług tłumacza dla dorosłych <i>Gościnne Bielsko-Biała</i>	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
17.	Świadczenie wsparcia psychologicznego dla dzieci <i>Gościnne Bielsko-Biała</i>	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
18.	Świadczenie usług psychoterapii dla dorosłych <i>Gościnne Bielsko-Biała</i>	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
19.	Świadczenie usługi świątecznego cateringu dla podopiecznych	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
20.	Świadczenie usług opiekuńczych	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
21.	Przeprowadzenie kursu pierwszej pomocy przedmedycznej <i>Gościnne Bielsko-Biała</i>	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
22.	Świadczenie specjalistycznych usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz terapia w kombinezonie DUNAG II – 2 części	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
23.	Świadczenie usług sprzątania MOPS – 2 części	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
24.	Świadczenie usług cateringowych dla OWOS	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
25.	Świadczenie usług pocztowych	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
26.	Dostawa środków czystości – 3 części	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
27.	Dostawa artykułów biurowych	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
28.	Świadczenie usług fizjoterapii dla OWOS	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1
29.	Świadczenie usług psychologa dla DPZ	Tryb podstawowy – art. 275 pkt 1

Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej i polityki społecznej realizowane przez MOPS

16. POTRZEBY MIASTA BIELSKA-BIAŁEJ NA ZADANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I POLITYKI SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ MOPS W 2023 ROKU

Tabela 29: Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej i polityki społecznej realizowane przez MOPS w 2023 r.

Wyszczególnienie	Potrzeby na rok 2023 /w zł./
Ogółem:	124 992 076,91
Ochrona Zdrowia	
Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze	136 900,00
koszty pobytu dzieci urodzonych w Bielsku-Białej, pozbawionych opieki i wychowania rodziców oraz umieszczonych w zakładach opiekuńczo-leczniczych, które wymagają stałej opieki medycznej i rehabilitacyjnej ze względu na stan zdrowia	
w tym:	
Środki własne	136 900,00
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	239 780,00
wydatki dotyczą zadań realizowanych na podstawie <i>Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2023</i>	
w tym:	
Środki własne	239 780,00
Pozostała działalność	17 445,00
wydatki związane z wydawaniem przez gminę decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe	
w tym:	
Środki z dotacji	17 445,00
Pomoc Społeczna	
Domy Pomocy Społecznej	6 400 000,00
wydatki dotyczą pokrycia kosztów utrzymania mieszkańców Bielska-Białej przebywających w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów	
w tym:	
Środki własne	6 400 000,00
Ośrodki Wsparcia	2 401 492,00
wydatki dotyczą prowadzenia bieżącej działalności: Schroniska dla Osób Bezdomnych, Schroniska dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi, Noclegowni, Domów Dziennego Pobytu, Klubów Seniora	
w tym:	
Środki własne	2 401 492,00
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	13 391,00
wydatki dotyczą zadań realizowanych na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	
w tym:	
Środki własne	0,00
Środki z dotacji	13 391,00
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre	193 663,00

świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej	
wydatki dotyczą opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe oraz osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS	
w tym:	
Środki własne	1 000,00
zwroty do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń	
Środki z dotacji	192 663,00
Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	1 260 591,00
wydatki dotyczą wypłaty zasiłków celowych (na żywność, opał, leki, sprawienie pogrzebu), okresowych, realizacji <i>Miejskiego programu związanego ze zmianą systemu ogrzewania</i>	
w tym:	
Środki własne	790 800,00
Środki z dotacji	469 791,00
Zasiłki stałe	2 159 791,00
wydatki dotyczą wypłaty zasiłków stałych	
w tym:	
Środki własne	15 000,00
zwroty do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń	
Środki z dotacji	2 144 791,00
Dodatki mieszkaniowe	5 064 000,00
wydatki dotyczą wypłaty dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, dopłat do czynszu dla najemców, którzy utracili dochody w wyniku pandemii COVID-19	
w tym:	
Środki własne	5 064 000,00
Środki z dotacji	0,00
Ośrodki Pomocy Społecznej	21 683 396,00
wydatki dotyczą bieżącej działalności MOPS, wypłaty wynagrodzenia dla opiekuna prawnego, kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej	
w tym:	
Środki własne	19 789 197,00
Środki z dotacji	1 894 199,00
Mieszkania Chronione	1 041 442,00
wydatki dotyczą bieżącej działalności 7 mieszkań chronionych	
w tym:	
Środki własne	1 041 442,00
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	2 209 088,08
wydatki dotyczą świadczenia usług opiekuńczych dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	
w tym:	
Środki własne	2 016 000,00
Środki z dotacji	193 088,08
Pomoc w zakresie dożywiania	1 600 500,00
wydatki dotyczą realizacji programu <i>Posilek w szkole i w domu</i>	
w tym:	
Środki własne	640 500,00
Środki z dotacji	960 000,00
Pozostała działalność	4 240 000,00
wydatki dotyczą: realizacji <i>Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych</i> , działalności Klubu Integracji Społecznej, realizacji <i>Programu Senior+</i> , wypłata dodatku osłonowego	
w tym:	
Środki własne	4 240 000,00
Środki z dotacji	
Pomoc dla cudzoziemców	72 799,00
w tym:	
Środki z dotacji	72 799,00
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	

Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	250 000,00
wydatki dotyczą dofinansowania do zadań realizowanych z PFRON (zakup sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego)	
w tym:	
Środki własne	250 000,00
Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	1 178 979,00
wydatki dotyczą funkcjonowania Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
w tym:	
Środki własne	180 283,00
Środki z dotacji	998 696,00
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	200 100,00
wydatki dotyczą wypłat stypendiów szkolnych oraz zasiłków szkolnych dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej	
w tym:	
Środki własne	50 100,00
Środki z dotacji	150 000,00
Rodzina	
Świadczenia wychowawcze	92 000,00
wydatki dotyczą zwrotów do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych	
w tym:	
Środki własne	92 000,00
zwroty do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń	
Środki z dotacji	0,00
Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	53 028 581,51
wydatki dotyczą wypłat świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, kosztów obsługi zadania oraz wypłat świadczeń w ramach realizacji <i>Programu Rodzina Plus</i>	
w tym:	
Środki własne	2 081 668,00
Środki z dotacji	50 946 913,51
Wspieranie Rodziny	770 379,00
wydatki dotyczą kosztów zatrudnienia asystentów rodziny zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	
w tym:	
Środki własne	770 379,00
Rodziny Zastępcze	6 695 544,00
wydatki dotyczą kosztów zatrudnienia koordynatorów pieczy zastępczej, wypłat świadczeń dla rodzin pełniących funkcję rodzin zastępczych, rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, pogotowia rodzinnego, wypłat świadczeń dla wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych – zgodnie z <i>Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</i> oraz wypłat dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego w ramach realizacji programu <i>Rodzina 500+</i>	
w tym:	
Środki własne	6 695 544,00
Środki z dotacji	0,00
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	836 000,00
wydatki dotyczą kosztów wypłat świadczeń dla wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – zgodnie z <i>Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</i>	
w tym:	
Środki własne	836 000,00
Środki z dotacji	0,00
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	901 000,00
wydatki dotyczą opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna	
w tym:	
Środki własne	1 000,00
Środki z dotacji	900 000,00
Opieka wytchnieniowa	438 144,67

realizacja programu dotyczy świadczenia opieki wytchnieniowej (pobyt dzienny oraz całodobowy) w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego	
Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	1 955 187,00
realizacja programu w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego	
Aktywny Samorząd	659 661,00
Fundusz PFRON	5 018 051,00
Projekt pn. Gościnne Bielsko-Biała. Program integracji dla społeczności ukraińskiej	922 840,00
Projekt pn. Deinstytucjonalizacja usług społecznych w Bielsku-Białej	1 465 791,65
Projekt pn. Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy-Bielsko-Biała Miasto na prawach powiatu cz.1	450 000,00
Projekt pn. Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy-Bielsko-Biała Miasto na prawach powiatu cz.2	450 000,00
Projekt pn. Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy-Bielsko-Biała Miasto na prawach powiatu cz.3	316 815,00
Projekt pn. Nowa jakość reintegracji w Bielsku-Białej	120 000,00
Projekt pn. Razem z nami wsparcie obywateli z Ukrainy z wykorzystaniem potencjału podmiotów reintegracji społecznej	508 725,00

Jak co roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco analizuje wydatkowanie środków na poszczególne zadania. W przypadku wystąpienia niedoboru na zadania własne, tut. Ośrodek zwraca się z prośbą do Prezydenta Miasta o zabezpieczenie brakujących środków. Natomiast potrzeby w zakresie realizowanych zadań z dotacji Wojewody, są zgłaszane w formie sprawozdań kwartalnych i przekazywane drogą elektroniczną w terminach wskazanych przez Wojewodę. Brakujące środki z dotacji na bieżąco są zwiększane.

Zakończenie

17. ZAKOŃCZENIE

Kierunki działań, które podejmowane będą przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w roku 2023:

1. Utworzenie nowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych tj. Klubu Seniora przy ul. Stawowej 29, w zadaniu p.n.: *Deinstytucjonalizacja usług społecznych w Bielsku-Białej* w ramach projektu grantowego p.n.: *Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych*, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, jest współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.
2. Sporządzenie Planu Deinstytucjonalizacji dla miasta Bielska-Białej.
3. Wystąpienie z wnioskami w ramach *Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025 (2023)* Moduł II: Zapewnienie funkcjonowania placówek Senior+, dotyczy Dziennego Domu Senior+ przy ul. Partyzantów 62; Klubu Senior+ przy ul. Jutrzenki 20; Klubu Senior+ przy ul. Jesionowej 13.
4. Prace nad utrzymaniem trwałości projektu p.n.: *Miejskie Centrum Usług Społecznościowych – Rozwój międzypokoleniowych usług społecznych w Bielsku-Białej* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Poddziałanie 9.2.2 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – RIT.
5. Realizacja programu p.n.: *Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2022* w ramach Funduszu Solidarnościowego.
6. Realizacja Programu MRiPS p.n.: *Korpus Wsparcia Seniorów* w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.
7. Realizacja programu MRiPS p.n.: *Opieka wytchnieniowa – edycja 2023*.
8. Kontynuacja realizacji *Programu rozwój rodzinnych domów pomocy* na rok 2023 – Moduł I – dofinansowanie kosztów ponoszonych przez gminę w związku z osobami skierowanymi do Rodzinnego Domu Pomocy przed 01.01.2022 r.
9. Kontynuacja realizacji programu grantowego pt.: *Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych* realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, współfinansowanego ze środków europejskich.
10. Aplikowanie o dofinansowanie projektów ze środków Unii Europejskiej – perspektywa finansowa na lata 2021-2027. W szczególności w obszarze rozwoju usług społecznych, włączenia społecznego oraz deinstytucjonalizacji.
11. Wprowadzenie nowych rozwiązań ustawowych w związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (w czerwcu 2023 r.).

12. Przygotowanie i przeprowadzenie działań zmierzających do zawarcia stosownych porozumień z instytucjami oraz wyłonienia nowych członków i zarządu Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej.
13. Kontynuacja współpracy z Regionalnym Kongresem Kobiet Podbeskidzia oraz Fundacją Strefa Kobiet w ramach kampanii *16 dni Przeciw Przemocy ze względu na Płeć*.
14. Współpraca z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej w zakresie dalszego rozwoju mieszkalnictwa chronionego.
15. Pozyskiwanie środków z budżetu państwa na realizację zadań.
16. Kontynuacja współpracy w zakresie kwalifikowania osób/rodzin do pomocy żywnościowej z Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej będącego realizatorem działań w ramach *Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 plus* współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.
17. Kontynuacja współpracy z Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej w zakresie zapewnienia całodobowego schronienia w Domu Matki i Dziecka Caritas.
18. Koordynacja realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030*.
19. Udział w realizacji zadań wynikających z przyjętych strategii, różnorodnych programów miejskich oraz gminnych.
20. Przygotowanie *Oceny zasobów pomocy społecznej* dla gminy i powiatu.
21. Kontynuacja podjętej współpracy z Centrum Integracji Społecznej prowadzonym przez Fundację BSA Teatr Grodzki, Kołem Bielskim Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta oraz Związkiem Kawalerów Maltańskich.
22. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników oraz udział w szkoleniach.
23. W związku z napływem uchodźców wojennych z terenu Ukrainy na bieżąco podejmowane są różnorodne działania, ukierunkowane na zapewnienie pomocy i wsparcia osobom oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. MOPS realizuje zadania wynikające z *Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa* w tym m.in. jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę z przeznaczeniem na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe; świadczenia dla podmiotów, w szczególności osób fizycznych, które zapewniają zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy; objęcie wsparciem i nadzorem opiekunów tymczasowych, prowadzenie ewidencji małoletnich, którzy przybyli na terytorium Polski bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nimi lub przed przybyciem byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy; występowanie do ZUS o ustalenie prawa do świadczenia 500+ oraz *Dobry Start*; ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i opiekuńczych dla obywateli Ukrainy; realizacja zadania polegająca na ustaleniu prawa do świadczenia za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy.
24. Ponadto celem zapewnienia pomocy uchodźcom wojennym w budynku przy ul. Filarowej 50 udostępnionych zostało 130 miejsc noclegowych i MOPS nadal realizuje w tym obiekcie zadanie obejmujące organizację doraźnego miejsca zakwaterowania, organizację wyżywienia oraz zapewnienie środków czystości, higieny osobistej i innych produktów dla ludności uchodźczej z terenu objętego

konfliktem zbrojnym, która znalazła się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Podejmowane będą także działania wynikające z *Ustawy o pomocy społecznej* dla tej grupy osób.

25. Realizacja projektu p.n.: *Gościnne Bielsko-Biała. Program integracji dla społeczności ukraińskiej*, który uzyskał dofinansowanie w ramach konkursu ofert pn.: *Razem Możemy Więcej – Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2023* realizowanego w ramach Resortowego Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2025 przez MRiPS.
26. Realizacja projektu p.n.: *Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – BIELSKO-BIAŁA MIASTO NA PRAWACH POWIATU – cz. 1, 2, 3* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IX. Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.10. Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – tryb nadzwyczajny.
27. Realizacja rządowego programu *Rodzina 500 plus* poprzez wypłaty świadczenia wychowawczego dla spraw, które wpłynęły przed dniem 01.01.2022 r.
28. Realizacja programu dofinansowanego ze środków PFRON: *Samodzielność – Aktywność – Mobilność – Mieszkanie dla absolwenta oraz Samodzielność – Aktywność – Mobilność – Dostępne mieszkanie*.
29. Sporządzanie wniosków do komorników sądowych wobec dłużników alimentacyjnych w celu wszczęcia postępowania egzekucyjnego lub przyłączenia się do toczącego się już postępowania, sporządzanie upomnień i tytułów wykonawczych do administracyjnych organów egzekucyjnych w stosunku do pozostałych dłużników MOPS.
30. W związku z systematycznym wzrostem upadłości konsumenckiej osób fizycznych podjęcie próby modyfikacji programów komputerowych tj. Familia, FundAL, Rejestr Opłat, Konta w celu bieżącego monitorowania zgłaszanych upadłości po wprowadzeniu zmian przez Ministerstwo Sprawiedliwości w Krajowym Rejestrze Zadłużonych.
31. Realizacja zadania polegająca na ustaleniu prawa do dodatku elektrycznego w związku z wejściem w życie *Ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej*.
32. Realizacja zadania polegająca na refundacji podatku VAT od opłaconej faktury paliw gazowych na podstawie *Ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu*.